PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 50 lir | Leto XXIII. Št. 33 (6617) | TRST, četrtek, 9. februarja 1967

VRSTA SINDIKALNIH SPOROV IN STAVK

Danes se začne desetdnevna stavka zdravnikov zaposlenih v bolnišnicah

Nadaljuje se stavka v osnovnih in srednjih šolah - Prekinjena stavka uslužbencev in zdravnikov zavarovalnih ustanov - Pogajanja o plačah državnih uslužbencev

RIM, 8. — Včeraj se je zaključila v poslanski zbornici razprava o potrditvi zakonskega odloka št. 1069, ki zadeva ureditev vprašanj plač osebja zavarovalnih ustanov.

Kot smo že poročali, je to vprašanje povzročilo občutno krizo med raznimi političnimi strankami ter še posebej med sindikalnimi predstavniki, ki nastopajo v poslanski zbornici, ter njihovimi političnimi somišljeniki.

Z včerajšnjim glasovanjem v poslanski zbornici je ta spor v bistvu rešen. Kot smo včeraj pisali, so stranke vladne koalicije sprejele nekatere popravke zakonskega načrta, in sicer v korist nameščencev in uslužbencev zavarovalnih ustanov. Gre za dva spreminjevalna predloga, ki zadevata ureditev plač in pokojninskega zavarovanja, ter za en dodatni člen, ki predvideva imenovanje 18-članske komisije, ki jo bodo sestavljali predstavniki predsedstva vlade, ministrstev za delo in socialno skrbstvo, zakladnega in notranjega ministrstva, ministrstva za reformo javne uprave, osrednjega inštituta za statistiko, sindikalnih organizacij, predsednikov zavarovalnih ustanov in upravnih sodnikov.

Glasovanje o vladnem predlogu je bilo tajno. Prisotnih poslancev je bilo 456. Za zakonski predlog je glasovalo 276 poslancev, a proti 180.

Pred glasovanjem so govorili predstavniki raznih političnih skupin. Komunisti, PSIUP, MSI in PDIUM so napovedali, da bodo glasovali proti zakonskemu predlogu, liberalci pa so izjavili, da bodo glasovali pozitivno, čeprav z nekaterimi pridržki.

O tem zakonskem predlogu je že razpravljal tudi senat, ki je sprejel vladni načrt. Ker pa ga je sedaj poslanska zbornica spremenila, bo prišel spet na dnevni red senata, in sicer že jutri. Danes so namreč senatorji sprejeli zahtevo senatorja Schiavoneja, naj se o zadevi razpravlja takoj. Jutri zjutraj se bo sestala komisija za notranje zadeve in za delo, ki bo proučila besedilo zakona, ki ga je odobrila poslanska zbornica.

Takoj, ko se je zvedelo, da je poslanska zbornica odobrila spremenjeni zakonski načrt, so prizadete sindikalne organizacije sklenile, da preneha stavka uslužbencev in funkcionarjev, zdravnikov prizadetih ustanov. Vendar pa se sinoči predstavniki sindikatov niso še utegnili sporazumeti glede besedila enotnega poročila o začasnem prenehanju stavke.

Na splošno prevladuje mnenje, da je zaključek tega spora v bistvu pozitiven za prizadeto kategorijo uslužbencev. Tega mnenja so predstavniki CISL in tudi CGIL. Pozitivnost rešitve, ki jo je sprejela poslanska zbornica, pa sindikalni voditelji vidijo v dejstvu, da bodo imele sindikalne organizacije besedo pri določevanju plač in reševanju drugih vprašanj v okviru 18-članske komisije. Nekateri sindikalni voditelji, sicer odobravajo rešitev, vendar pripominjajo, da bi bilo bolje, če bi bilo prišlo do sporazuma med sindikati in vlado in ne s posredovanjem poslanske zbornice. Podobno ozračje vlada tudi v senatu. Mnogi predstavniki višje zbornice so namreč precej prizadeti zaradi sklepa v poslanski zbornici, ker so oni svoj čas že sprejeli vladni odlok. Poslanski zbornici očitajo, da je sprejela nekatere spreminjevalne predloge in dodatne člene pod pritiskom stavke prizadetih.

Sklep o prekinitvi stavke uslužbencev in zdravnikov funkcionarjev zavarovalnih ustanov zadeva tudi nameščence zdravilišč, ki so začeli stavkati davi in ki bi morali zaključiti stavko jutri opolnoči.

Prej smo omenili, da so sindikalni predstavniki še zelo zadržani glede dokončne ureditve vprašanja. Tudi zadnje vesti potrjujejo, da prevladuje na splošno še precej negotovo ozračje. To velja v prvi vrsti za senatorje, ki bodo morali razpravljati o zadevi že danes, in še bolj za sindikalne organizacije nameščencev zavarovalnih ustanov, ki že sedaj napovedujejo, da bodo prenehale sindikalno akcijo šele tedaj, ko bodo popolnoma gotove, da so bile sprejete njihove zahteve.

Na kraju, naj še pripomnimo, da je medsindikalni odbor za sporazumno reševanje vprašanj zdravnikov (ANAAO, ANPO, CIMO, FIAMCO, SIPO in UNACI) v posebnem sporočilu potrdil, da bodo prizadeti zdravniki (primariji, pomočniki in asistenti) stavkali od jutri 9. februarja do sobote 18. februarja. Med stavko bodo zdravniki skrbeli samo za nujno zdravniško pomoč.

Na popoldanskem zasedanju poslanske zbornice se je nadaljevala razprava o petletnem načrtu gospodarskega razvoja. Na dnevnem redu je bila 14. točka načrta, ki zadeva pobude za okrepitev in razvoj športnega delovanja v državi. V ta namen se predvidevajo izdatki v višini okoli 60 milijard lir. V prvem razdobju izvajanja načrta bodo v te namene vložili denarna sredstva za okoli 30 milijard lir denarnih sredstev.

Na kraju naj še omenimo stavko učnega in upravnega osebja srednjih in osnovnih šol. Stavke se niso udeležile nekatere sindikalne organizacije šolnikov in pomožnega osebja. V prestolnici je bilo davi zborovanje didaktičnih ravnateljev, profesorjev in učiteljev, ki ga je sklicala FIS. Na zborovanju so govorili predstavniki profesorjev, šolnikov in upravnega osebja. Ti so poudarili, da nameravajo zaostriti sindikalno akcijo, če vlada ne bo sprejela njihovih zahtev.

Po nekaterih cenitvah (ki pa so le približna), je v srednjih šolah stavkalo 70 odst. osebja, a v osnovnih šolah le 10 odst. Tu je treba pripomniti, da vsaj kar se tiče osnovnih šol, se stavke ni udeležil večinski sindikat SINASCEL-CISL. Po mnenju sindikalnih krogov FIS pa je bila stavka skoraj popolna, saj se je število stavkajočih gibalo med 85 in 98 odst. Pripomniti pa moramo še, da je sindikalna organizacija SISU (pomožno osebje vseučilišč) preklicala napovedano stavko, in sicer zaradi ugodne rešitve vprašanj prizadete kategorije, ki jih je napovedal minister Gui.

V okvir današnjih dogajanj na sindikalnem področju spada tudi zelo važen sestanek predstavnikov sindikalnih organizacij (CGIL, CISL, SINASCEL in CISNAL) z ministrom Bertinellijem in drugimi vladnimi predstavniki. Na sestanku, ki je trajal skoraj pet ur, so razpravljali o reformi državne uprave ter ureditvi plač in položaja državnih uslužbencev. To vprašanje je zelo pereče, ker sindikalne organizacije zahtevajo, naj se ta vprašanja rešijo čimprej, in še posebej, naj vlada točno pove, koliko namerava potrošiti v prihodnje za izboljšanje položaja državnih uslužbencev. Bertinelli najprej in potem drugi ministri (Colombo, Pieraccini) skušali prepričati sindikalne predstavnike, naj bodo zmerni pri svojih zahtevah ter naj upoštevajo obveznosti petletnega načrta gospodarskega razvoja, nepredvidene obveznosti zaradi elementarnih katastrof, ki so prizadele državo itd. Sindikalni predstavniki pa so odločno zahtevali, naj vlada sprejme konkretne obveznosti. Na kraju sestanka so sklenili, da se bodo ponovno sestali 13. t. m. Sporna vprašanja bi morali rešiti v 20 dneh.

DANES

Kosigin je še vedno na uradnem obisku v Londonu, kjer je med drugim ponovil, da bi Velika Britanija skupaj s Sovjetsko zvezo in drugimi državami lahko prispevala k rešitvi vietnamskega vprašanja na podlagi ženevskih sporazumov, ki jih morajo izvajati ZDA, a prvi korak bi morala biti brezpogojna prekinitev ameriškega bombardiranja Severnega Vietnama. Glede Zahodne Nemčije pa je dejal, da SZ ne more sprejeti političnih in vojaških smotrov Nemčije, kakor je revizija meja in nadzorstvo jedrskega orožja.

V tem smislu je sestavljena tudi sovjetska nota bonski vladi, ki je bila včeraj objavljena in v kateri se zlasti polemizira z bonsko noto od 31. januarja letos o pravici nemškega vsenemškega predstavništva. V sovjetski noti se poudarja, da je bonska vlada kriva sodelovanja z neonacističnimi in militarističnimi silami ter da ustvarja izhodišče za njihovo izzivalno dejavnost.

V Vietnamu se je začelo predvčerajšnjim premirje ob vietnamskem novem letu. Papež Pavel VI. je v tej zvezi poslal pisma Johnsonu, Hošiminhu in južnovietnamskemu predsedniku, v katerih izraža željo, naj bi bilo premirje priložnost za mirovna pogajanja. Indijska vlada je objavila izjavo, v kateri izraža upanje, da bi ZDA prekinile bombardiranje in da bi se spopad z bojišča prenesel h konferenčni mizi, tako da bi prišlo do razumne rešitve tega tragičnega spopada». Predstavnik južnovietnamske osvobodilne fronte pa je v Moskvi ponovil nujnost prekinitve bombardiranja, če hočejo ZDA začeti mirovna pogajanja.

Včeraj je bil že 14. dan gardističnih demonstracij pred sovjetskim poslaništvom, in sicer še v večjem obsegu kakor v preteklih dneh, kot je poudaril pekinški radio. Tudi diplomatom ČSSR, Vzhodne Nemčije in Jugoslavije so včeraj sporočili, da ne jamčijo za njihovo varnost, ker da je «diplomatska imuniteta ostanek buržoaznih ustanov». Tudi pred kitajskim poslaništvom v Moskvi so bile včeraj demonstracije. Spopadi, ki jih povzročajo rdeči gardisti, pa imajo za posledico splošno zmedo, težave z oskrbovanjem prebivalstva, naraščanje cen živil itd. Včeraj je bilo sporočeno, da bodo po kitajskih novoletnih praznikih spet odprli osnovne šole, ki so zaprte od pomladi. Upravljali jih bodo revolucionarni odbori učiteljev in študentov, toda učenje bo v glavnem temeljilo na pouku «Maocetungovih misli».

KOSIGINOV OBISK V LONDONU

Veliko zanimanje za elektronske stroje

Kosiginove izjave o Vietnamu in evropski varnosti

LONDON, 8. — Predsednik sovjetske vlade Kosigin je davi obiskal v Borehamwoodu blizu Londona tovarno «Elliott Automation», ki je specializirana na sektorju elektronskih strojev in tehnike za avtomatično nadzorstvo. Spremljala sta ga glavni ravnatelj družbe in minister za tehnologijo.

Kosigin si je skrbno ogledal številne elektronske stroje in skrbno poslušal razlago ravnatelja. Ugotavlja se, da sovjetsko vlado zanima povečanje tehnološkega sodelovanja z evropskimi državami, zlasti na sektorju elektronskih strojev in avtomatičnega nadzorovanja poletov.

Pred tovarno je Kosigina navdušeno pozdravilo več sto delavcev in uradnikov. Ta družba ima precej tesne odnose s Sovjetsko zvezo in sedaj je pri njej na obisku skupina sovjetskih tehnikov, ki obiskujejo tečaj o avtomaciji.

Zatem se je Kosigin vrnil v London, kjer se je udeležil kosila, ki ga je priredil mestni župan. Ob tej priložnosti je govoril tudi o nekaterih političnih vprašanjih. Glede Vietnama je izjavil med drugim: «ZDA so že od leta 1954 preprečile, da bi v Vietnamu bila izvoljena demokratična vlada. Velika Britanija je država, ki jo mnogi poslušajo, in zaradi tega je sovjetska vlada mnenja, da danes, kakor leta 1954, Velika Britanija skupno s Sovjetsko zvezo in z drugimi državami lahko prispeva k rešitvi vietnamskega vprašanja na podlagi ženevskih sporazumov, ki jih morajo izvajati ZDA. Prvi korak v tej smeri bi morala biti brezpogojna prekinitev ameriškega bombardiranja in vseh drugih napadalnih dejanj proti Severnemu Vietnamu.

Glede Evrope je Kosigin izjavil: «Sovjetska zveza nima posebnih teženj v okviru evropske politike. Želimo videti Evropo, kjer naj vsaka država lahko ima svoje meje in svojo varnost zajamčene ,in kjer naj se varnost vsake države sklada z varnostjo vseh.

Omenil je zatem pojavljanje neonacističnih skupin v Zahodni Nemčiji in pripomnil: «Zahodna Nemčija lahko pozitivno prispeva k rešitvi evropske varnosti in ta prispevek se bo s hvaležnostjo sprejel. Vendar Sovjetska zveza in druge države ne morejo sprejeti političnih in vojaških smotrov Nemčije, kakor je revizija meja in nadzorstvo nad jedrskim orožjem.»

Pozneje je bil Kosigin navzoč, ko so odprli umetniško in zgodovinsko angleško-sovjetsko razstavo v «Victoria and Albert Museum». Od tu je Kosigin odšel na sprejem, ki ga je priredila britanska vlada. Zvečer pa je bila večerja v sovjetskem poslaništvu.

V muzeju je predsednik britanske vlade Wilson v kratkem govoru omenil sovjetsko-angleško sodelovanje. Poudaril je, da vidi v Kosiginovem obisku znak izboljšanja odnosov med obema državama, ter izrazil upanje, da bo to izboljšanje trajno.

Zvedelo se je, da sta Wilson in Kosigin govorila tudi o povojnih finančnih zahtevah obeh držav. Velika Britanija zahteva približno 14 milijonov šterlingov, ki se tičejo predvsem zaplenjene britanske lastnine in neplačanih dolgov baltskih držav. Sovjetska zveza pa zahteva zlato, ki so ga v Londonu položile osrednje banke baltiških držav, ki so bile priključene Sovjetski zvezi.

Sovjetska nota bonski vladi

MOSKVA, 8. — Agencija Tass je objavila danes vsebino sovjetske note bonski vladi, ki se sklicuje na dokument Kiesingerjeve vlade, ki je bil izročen vsem tujim diplomatskim predstavnikom v Zahodni Nemčiji. V tej izjavi bonske vlade, ki so jo izročili ob navezavi diplomatskih odnosov z Romunijo, in ki jo je Carapkin zavrnil zaradi nesprejemljive vsebine, je bonska vlada ponavljala trditev, da zastopa vse nemško ljudstvo.

Sovjetska nota poudarja, da bonska vlada ne upošteva sedanjega dejanskega stanja v Evropi in je celo v nasprotju z vsemi mednarodnimi sporazumi, ki jih je Bonn podpisal, in v katerih je rečeno, da se zahodnonemška suverenost izvaja samo v notranjosti sedanjih meja nemške zvezne republike.

Nota poudarja nato, da je v korist miru in varnosti v Evropi in na svetu potrebno, da bonska vlada prizna obstoj dveh nemških držav, se odpove zahtevi, da predstavlja vse nemško prebivalstvo, se odpove zahtevi po menjavi sedanjih evropskih meja, opusti politiko pritiska proti državam, ki priznavajo Vzhodno Nemčijo, in prizna da muenchenska pogodba nima nobene veljavnosti.

Nato nota poudarja, da je bonska vlada s svojimi dejanji in zlasti z razdelitvijo note od 31. januarja o pravici vsenemškega predstavništva, kriva sodelovanja z neonacističnimi in militarističnimi silami in ustvarja izhodišče za njihovo izzivalno dejavnost tako v domovini kakor v tujini.

Nekaj ur po objavi te note je zahodnonemški kancler Kiesinger sprejel sovjetskega poslanika v Bonnu Carapkina. Agencija DPA poroča, da so govorili o odnosih Zahodne Nemčije z vzhodnoevropskimi državami ter o obeh notah.

V ZVEZNI SKUPŠČINI SFRJ

Za aktivnejšo vlogo sveta narodov

BEOGRAD, 8. — Delovna skupina poslancev sveta narodov zvezne skupščine je sklenila predložiti svetu narodov, naj začne postopek za spremembo ustave in da skupno z zveznim izvršnim svetom, kolikor to sodi za potrebno, ustanovi posebno komisijo, ki bi pripravila dokončni predlog spremembe. Zadnjikrat so se namreč pojavili predlogi, da se nekatera določila ustave preverijo, zlasti pa tista, ki se nanašajo na federacijo in republike in na položaj avtonomnih pokrajin, na vlogo in položaj sveta narodov in sestavo zveznega izvršnega sveta in druga. Predlaga se med drugim, da se s spremembo ustave poveča pristojnost sveta narodov in ustvari podlaga za njegovo aktivnejšo vlogo in širšo pobudo, posebno ko gre za vprašanja, ki se nanašajo na enakopravnost narodov. Sodi se nadalje, da bi se z ustavo morale točneje razmejiti pravice in dolžnosti federacije in republik na področju osnovne zakonodaje in zaščite ustavnega reda.

Svet narodov bo o predlogu skupine poslancev za spremembo ustave razpravljal verjetno že na prihodnji prvi seji 17. t.m.

Achille Marazza umrl

MILAN, 8. — Davi je umrl vidnejši politični predstavnik KD Achille Marazza. Pokojnik je bil poslanec večinske stranke ter je svoj čas opravljal tudi razne vladne dolžnosti.

Achille Marazza je bil med vidnejšimi političnimi osebnostmi, ki so ustanovile demokristjansko stranko. Udeležil se je tudi odporniškega gibanja. Preden je zbolel konec lanskega leta, je bil predsednik ustanove CISMRC (center za informacije in študije o SET).

IZJAVA DEMOKRISTJANSKEGA POSLANCA BOLOGNE

Zakaj je Fanfani ukazal prekiniti pogajanja v Beogradu?

Fanfanijeva izjava Bologni - Vprašanja poslancev Franchija (MSI), Pacciardija (ex PRI) in Vittorellija (PSU) - Pisanje jugoslovanskega tiska

Kot je znano, je tržaški italijanski dnevnik že pred mnogimi tedni začel objavljati protestne članke zaradi besedila na novih osebnih izkaznicah, ki jih oblastveni organi izdajajo na Koprskem in v Bujščini. Seveda so ti protesti takoj naleteli na odmev pri fašistični MSI in njen poslanec Franco Franchi je naslovil na predsednika vlade Mora in zunanjega ministra Fanfanija posebno vprašanje. S podobnimi vprašanji sta se mu pridružila bivši desničarski republikanski voditelj in večletni obrambni minister v vladah desnega centra Randolfo Pacciardi ter končno še tržaški demokristjanski poslanec Giacomo Bologna.

Še vedno se ne ve, kaj bosta Moro in Fanfani vpraševalcem odgovorila. Zvedelo se je le, da je socialistični senator Paolo Vittorelli naslovil na Fanfanija vprašanje, da «bi zvedel za razloge in okoliščine, ki so povzročili prekinitev pogajanj za obnovo trgovinskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo» in «zakaj vlada ni imela za potrebno, da o tem takoj obvesti italijansko javnost». Omenjeni tržaški dnevnik je namreč objavil v svojem poročilu iz Rima 29. januarja letos, da je Fanfani med nekim razgovorom z demokristjanskim poslancem Bologno (ki se je rodil v Izoli), povedal, da so bila pogajanja prekinjena «v zvezi z negativnim izidom italijanskega diplomatskega koraka glede novih osebnih izkaznic, ki se delijo v coni B». V istem poročilu se razlaga, da so «naši sorojaki, ki so imeli v coni B rezidenco 10. junija 1940, prejemali osebne dokumente, na katerih državljanstvo ni bilo omenjeno» in da so razpolagali z «dokumentom, ki se lahko primerja s potrdilom o državljanstvu in na katerem je bilo zapisano: «glede pravic in dolžnosti enakopraven z jugoslovanskimi državljani». List piše dalje, da tudi na novih osebnih izkaznicah, ni omenjeno «državljanstvo», pač pa da je zapisano na pr. «Občina: Koper» in «Republika: Slovenija».

Ni nam znano besedilo «italijanskega diplomatskega koraka», ki ga je storil Fanfani, zaradi katerega je ukazal, da se morajo beograjska pogajanja prekiniti. Toda vse kaže, da ga je «razburila» tista «Republika Slovenija». Poročali smo že o tem, kar sta govorila pred tedni v zvezi s prekinitvijo slovenski zvezni poslanec Bogo Gorjan in hrvaški poslanec Marijan Barišić, ki je napisal za reški «Novi List» od 4. t.m. poseben komentar. V tem komentarju je med drugim rečeno: «Za enostransko prekinitev trgovinskih pogajanj z italijanske strani so bili navedeni sledeči razlogi: jugoslovanske oblasti so uvedle nove osebne izkaznice v občinah Koper in Buje, ki niso dvojezične; v teh občinah se ne izdajajo katastrski podatki in jugoslovanske oblasti nasprotujejo epikontinentalni razdelitvi morja v Tržaškem zalivu.» Komentator pravi dalje: «Občini Koper in Buje sta integralni del jugoslovanskega ozemlja in suverena pravica SFR Jugoslavije je, da v skladu s svojimi zakoni spreminja na primer tudi osebne izkaznice. Nedopustno je, da se nekdo od zunaj meša v naše notranje zadeve in da poskuša s pritiskom krniti našo suverenost. Izdajanje osebnih izkaznic v obmejnih občinah kakor tudi kontinentalna razmejitev morja se v Tržaškem zalivu poskuša z italijanske strani povezovati z nekakšno začasnostjo meje med Koprom in Trstom, to je med tako imenovanima conama A in B bivšega Svobodnega tržaškega ozemlja. To vprašanje je rešeno z mednarodnimi akti, ki obvezujejo italijansko vlado, ker je mirovna konferenca v Parizu leta 1947 z ustvarjanjem Svobodnega tržaškega ozemlja odvzela suverenost Italije s tega ozemlja. To ozemlje je obstajalo pod zavezniško upravo vse do londonskega sporazuma iz leta 1954, ko sta se vladi Italije in Jugoslavije sporazumeli glede razdelitve Tržaškega ozemlja, katerih dela sta integrirana Italiji in Jugoslaviji in meja je postala dokončna črta, ki spaja dve suvereni državi. Vlada SFR Jugoslavije je ta sporazum ratificirala, medtem ko ga italijanska vlada še ni ter pojasnjuje, da je sporazum o razdelitvi prav tako dokončen, toda zaradi notranjih strankarskih vprašanj tega sporazuma ne more predložiti parlamentu v ratifikacijo. Kar se tiče katastrskih vprašanj, ki se nanašajo na imetje optantov iz bivše cone B, pa je gotovo, da se rešitev takih vprašanj s pogajanji lahko pospeši.» Končno člankar piše, da se «naša javnost in svetovno javno mnenje vprašujejo, zakaj se zdaj z italijanske strani dramatizirajo odnosi z Jugoslavijo» ter svoj komentar takole zaključil: «Bili smo priče žrtev, ki so jih dali naši narodi, da se vzpostavi današnja meja z Italijo in miroljubno sodelovanje preko nje. To nas obvezuje, da našo suverenost branimo, ker smo samo na ta način lahko ustvarili dobre odnose. Druge alternative ni. Verujemo, da ima tudi italijansko ljudstvo podobno mnenje, ker je tudi ono mnogo prispevalo k vsestranskemu sodelovanju preko Alp in Jadrana in k utrditvi miru v tem delu Evrope. Zaradi tega je iluzorno vzpodbujati neke kombinacije okrog začasnih meja, ker je zgodovina to že obsodila, a takšne iluzije koristijo samo tistim, ki nasprotujejo sodelovanju med narodi in nadaljnjemu utrjevanju miru.»

Še pred objavo tega članka pa je beograjska «Politika» 28. januarja letos objavila komentar, v katerem beremo med drugim: «Mar še vedno obstaja takšna stvar kot je javna iredenta, glede območij, ki so Jugoslaviji vrnjena na podlagi londonskega sporazuma? Za večino naših državljanov prihaja iredentistična jeza kot anahronistično presenečenje. Odnosi med Italijo in Jugoslavijo so toliko napredovali in meja je tako odprta, da vsak razumen človek že zdavnaj predpostavlja, da ni nobenih problemov. Zato je tudi potrebno zabeležiti izbruhe, ki kažejo, kako je treba biti buden tudi po vsem zboljšanju v odnosih med našima državama, ker marsikdo še ni pozabil tistega, k čemur je šovinistično težil. Trditve, da se postavlja vprašanje «pravno italijanskega ozemlja», s katerim mi samo «začasno» upravljamo, so same po sebi smešne. So izraz naivne nestrpnosti. Ali bi isti iredentisti tudi nam priznali pravico govoriti, kako je memorandum samo «začasen»? Bolj verjetno je, da bi, takoj zajamrali, kako «Slovani želijo razširitev meja».

Tudi v zagrebškem «Vjesniku» je prejšnjo nedeljo znani poznavalec tržaških razmer Ive Mihovilović objavil članek pod naslovom «Oživljeno strašilo cone B?» V članku se sprašuje, komu koristi prekinitev jugoslovansko-italijanskih pogajanj, poudarja izsiljevanje in pritisk kakor tudi, da je nekatere preživekovalce preteklosti sodelovanje ovira itd. Na koncu članka pa navaja, da je Moro 13. oktobra leta 1965 v italijanskem parlamentu, v zvezi s svojim obiskom v Jugoslaviji, izjavil: «Teritorialna vprašanja ne prihajajo v diskusijo.»

Že omenjeni tržaški italijanski dnevnik pa je včeraj objavil vsebino neke izjave demokristjanskega poslanca Bologne, ki polemizira z Barišićevim komentarjem in zagovarja upravičenost Fanfanijevega koraka, češ da je prekinitev trgovinskih pogajanj «dovoljeno sredstvo za razčiščenje vprašanj, ki zadevajo odnose med dvema državama vključno tudi politična». Bologna pravi: «Ne more se pristati na politiko artičoke, ki se je list za listom; ne more se niti zahtevati, da Italija mirno nadaljuje z obravnavo trgovskih vprašanj in ne vidi hudih pravnih kršitev sporazumov in preštevilnih roparskih dejanj in dejanj pravih sovražnosti proti našim ribičem, ki so jih zagrešili Jugoslovani v tržaškem zalivu celo v italijanskih teritorialnih vodah.» Bologna nadaljuje potem ko je poudaril, da tudi Italijani želijo dobre odnose: «Toda dobri odnosi med Italijo in Jugoslavijo ne morejo sloneti na izključni zahtevi po italijanskem popuščanju, italijanskih odpovedih, italijanskih žrtvah.» Glede londonskega sporazuma pa pravi: «Dobro je, jasno povedati, da ta sporazum ne odstopa Jugoslaviji suverene oblasti nad cono B. Ne daje te oblasti niti Italiji nad bivšo cono A; italijanska suverenost nad Trstom sloni na podlagi drugih načel in drugih mednarodnih aktov. V memorandumu se govori o «razširitvi uprave», ne pa o drugem. V obrambo te razlage - edine zakonite — sem že večkrat interveniral in bom še interveniral vedno ko bo potrebno.»

Seveda ni niti potrebno dodajati, da se je v tem smislu že pred Bologno razpisal ves italijanski fašistični in drug desničarski tisk, v prvi vrsti pa tednika «Difesa Adriatica» in «L'Arena di Pola», znani «tednik julijskega in dalmatinskega iredentizma», kot je pod naslovom tega časopisa še posebej poudarjeno, kar najbrž nima nobene zveze s «politiko artičoke», ki jo ljudje jedo «list za listom», to je cono za cono, ozemlje za ozemljem: najprej cono B, potem Istro, potem Reko pa Dalmacijo itd., kot nas učijo nedavni zgodovinski dogodki.

VEDNO OSTREJŠE DEMONSTRACIJE PROTI SZ V PEKINGU

Odklonjeno jamstvo osebne varnosti številnim vzhodnoevropskim diplomatom

Prizadeti so tudi diplomati Jugoslavije, ČSSR in Vzhodne Nemčije Nove demonstracije pred kitajskim poslaništvom v Moskvi - Ponavljajo se spopadi v raznih krajih Kitajske - Zmeda v gospodarstvu

PEKING, 8. — Pekinški radio je poročal, da so bile demonstracije pred sovjetskim poslaništvom danes v še večjem obsegu kakor pretekle dni. Radio je dodal, da so bile podobne protisovjetske demonstracije po vsej državi ob kitajskem novem letu.

Pekinški radio je nato izrekel prepričanje, da se bo «kulturna revolucija» izvedla, toda hkrati je opozoril pred nevarnostjo državnega udara ali revolucije, ki naj bi jo izvedli «Sovjetom naklonjeni Kitajci».

Vse vzhodnoevropske diplomate so danes opozorili, da ne jamčijo za njihovo varnost, če obiščejo sovjetsko poslaništvo. Zvedelo se je, da sta poljsko in madžarsko poslaništvo sklenila evakuirati družinske člane svojih nameščencev, v primeru, da se stanje poslabša.

V enem največjih pekinških hotelov «Hsinčao» so bila danes in včeraj postavljena naslednja opozorila v kitajščini in ruščini: «Sovjetskim revizionističnim svinjam in psom vstop prepovedan», v tem hotelu stanujejo po večini tujci, posebno Japonci.

Po poročilih Tanjuga iz dobro obveščenih krogov so uradni zastopniki kitajskega zunanjega ministrstva zavrnili jamstvo osebne varnosti večini zastopnikov raznih veleposlaništev, ki so postavili to vprašanje. Med tistimi, ki jim je bilo jamstvo osebne varnosti neposredno odbito, so veleposlaništva Jugoslavije, Češkoslovaške in Vzhodne Nemčije. Zastopnikom veleposlaništva LR Mongolije so na vprašanje o osebni varnosti in imuniteti odgovorili, da je diplomatska imuniteta «ostanek buržoazne ustanove».

V Moskvi pa je kitajski odpravnik poslov danes protestiral pri zunanjem ministrstvu zaradi včerajšnjih demonstracij pred kitajskim veleposlaništvom v Moskvi. V noti je govora o «kršitvi načel mednarodnega prava» in da so demonstranti vdrli v kitajsko poslopje, ki uživa ekstrateritorialnost. Pred kitajskim poslaništvom v Moskvi so bile tudi danes demonstracije, katerih se je udeležilo večje število ljudi. Tudi danes so skušale številne delegacije izročati resolucije v poslaništvu, toda to pot so delegacije štele samo tri ljudi. Posamezni govorniki so nato brali resolucije pred vhodom poslaništva in jih oddajali po zvočnikih, ki so bili obrnjeni proti poslaništvu.

V nekem trenutku je v kitajsko poslaništvo pripeljal avtobus, poln kitajskih študentov, ki so pravkar prišli v Moskvo iz Vzhodne Nemčije in ki so namenjeni v Peking. Demonstranti so jim žvižgali, toda ni bilo nobenega incidenta. Demonstracija se je končala ob 18. uri po krajevnem času.

Nocojšnje «Izvestija» pišejo, da Maocetungova skupina uporablja vedno hujše oblike borbe, da bi uveljavila svojo oblast. Zmeda v kitajskih mestih je ustvarila ugodne pogoje, da nastopajo vsakovrstni reakcionarni elementi, ki uporabljajo priložnost, da škodujejo stvari socializma na Kitajskem. List ugotavlja nato, da «kulturna revolucija» prizadeva veliko škodo kitajskemu gospodarstvu, in dodaja, da se kitajski tisk ne bavi več z gospodarskimi problemi, in zdi se, da je bil tretji petletni načrt, ki se sedaj izvaja, popolnoma pozabljen.

V nekaterih kitajskih mestih nastajajo težave za oskrbovanje prebivalstva, ker so prevozi dezorganizirani in tudi ker kmetje nočejo prinašati živil v mesto. Cene živil zelo naraščajo. V nekaterih krajih ni moč najti niti soli. Zahodni politični komentatorji predvidevajo za jesen hudo prehrambeno krizo na Kitajskem.

Davi je pekinški radio oddajal vsebino pisma z naslovom «nujen poziv», ki ga je poslal revolucionarni odbor rdečih upornikov v pokrajini Hieiungkiang. Pismo poziva revolucionarne kmete in rdeče upornike «kmečke fronte», naj se borijo proti «novi ofenzivi nasprotnikov». V pismu je rečeno, da se «oblasti, ki so šle po poti kapitalizma», niso hotele sprijazniti s porazom in so še dalje «povzročale hladen veter», da bi škodovale revoluciji in proizvodnji. «Buržoazni reakcionarji, pravi pismo, ki gredo po napačni poti ekonomizma, skušajo uničiti gospodarstvo, spodkopati temelje socializma in povzročiti propast domačih trgov ter demoralizirati revolucionarne množice in uničiti kulturno revolucijo.» Pismo poziva revolucionarne upornike, naj «mobilizirajo množice, da razkrinkajo sovražne zarotnike».

Pekinški dopisnik nekega japonskega lista piše, da so vojaški oddelki v preteklih dneh nastopili v raznih krajih pokrajine Sečavan, da pomagajo proti Maocetungovim silam v njihovi borbi proti pripadnikom Maocetunga. Vojska je nastopila v raznih pokrajinah. Lepak rdečih gardistov pravi, da so ti vojaki pripadniki ministrskega podpredsednika Ho Lunga, ki so ga pred dnevi obtoževali, da je protirevolucionaren element.

Neki drugi japonski list piše, da je Maocetung dal navodila, naj se ustanovi nova organizacija z imenom «novo revolucionarno poveljstvo» z nalogo, da zaostri borbo proti «modernemu revizionizmu».

Japonski listi pišejo tudi, da so rdeči gardisti, ki so začeli «dolge pohode», da obiščejo številne kraje kitajske revolucije, dobili ukaz, naj prekinejo te pohode, ker ti premiki povzročajo veliko škodo krajevnim gospodarstvom in nevarno načenjajo zaloge živil ter povzročajo širjenje bolezni. Računajo, da sedaj potuje približno deset milijonov rdečih gardistov po raznih krajih Kitajske.

Danes so javili, da bodo po novoletnih praznikih spet odprli osnovne in srednje šole, ki so zaprte od pomladi. Upravljali jih bodo revolucionarni odbori učiteljev in študentov. Toda učenje bo v glavnem temeljilo na pouku «Maocetungove misli».

Brandtovi pogovori v Washingtonu

WASHINGTON, 8. — Zahodnonemški zunanji minister Willy Brandt se je danes pogovarjal s podpredsednikom Humphreyem in z državnim tajnikom Deanom Ruskom. Govorili so o načrtu pogodbe proti širjenju jedrskega orožja in o odnosih med vzhodom in zahodom. Ameriški funkcionarji so izjavili, da je Brandt sporočil Rusku bojazen, da Zahodna Nemčija ne bo mogla uporabljati jedrske energije v miroljubne nabene. Rusku je obrazložil tudi politiko svoje vlade v zvezi z navezovanjem diplomatskih odnosov z vzhodnoevropskimi državami.

Zvečer se je Brandt sestal s predsednikom Johnsonom. Govorila sta o istih vprašanjih. Pozneje je časnikarjem izjavil, da se bo Zahodna Nemčija še dalje trudila, da izboljša svoje odnose s Sovjetsko zvezo.

PAPEŽEV IN INDIJSKI POZIV V ZVEZI Z VIETNAMOM

Premirje naj bi bilo priložnost za začetek mirovnih pogajanj

Papež je poslal pismo Johnsonu, Hošiminhu in južnovietnamskemu predsedniku - Johnson je v odgovoru ponovil svoje znano stališče

RIM, 8. — Papež Pavel VI. je poslal pismo ameriškemu predsedniku Johnsonu, severnovietnamskemu predsedniku Hošiminhu in južnovietnamskemu predsedniku Van Tieu. V pismih izraža željo, naj bi novoletno premirje v Vietnamu, ki je stopilo včeraj v veljavo, bilo priložnost za mirovna pogajanja.

Johnson odgovarja papežu s trditvijo, da se ZDA in njihovi zavezniki trudijo, da bi se premirje spremenilo v mirovna pogajanja. Zatem dodaja, da «ni moč pričakovati, da bi ZDA zmanjšale vojaško dejavnost, če se druga stran ne želi ravnati na enak način».

Na koncu pravi, da so ZDA pripravljene udeležiti se pogovorov o «uravnovešenem» zmanjšanju vojaških operacij, o ustavitvi sovražnosti in o vsakem drugem praktičnem sporazumu, ki bi pripeljal do omenjenih rezultatov.

Indijska vlada je ob premirju v Vietnamu objavila izjavo, v kateri izraža upanje, da bodo ZDA in Vietnam v celoti izkoristile mirovno ozračje ob premirju. Izjava izraža željo, naj bi vlada in ljudstvo ZDA prekinili bombardiranje Severnega Vietnama v prepričanju, da bo to preneslo spopad z bojišča h konferenčni mizi in dovedlo do nagle ustavitve sovražnosti v Vietnamu ter do sporazumne rešitve tega tragičnega spopada. V izjavi se poudarja, da je vlada z zadovoljstvom sprejela na znanje nedavno izjavo severnovietnamskega zunanjega ministra, ki pravi, da bi se pogovori med ameriško in severnovietnamsko vlado mogli začeti po brezpogojni prekinitvi bombardiranja Severnega Vietnama.

Hanojski radio je včeraj poudaril, da so govorice, češ da so med Hanojem in Washingtonom v teku tajni pogovori, navadna izmišljotina. Radio je obtožil predsednika Johnsona in ameriški propagandni stroj, da širijo dvoumne govorice, ki naj bi prikazale, da so med ZDA in Severnim Vietnamom v teku privatni pogovori. Radio je poudaril, da je to navadna izmišljotina ameriških vodilnih krogov, da se krijejo pred pritiskom svetovne javnosti, ko se nadaljuje bombardiranje Severnega Vietnama. To je tudi zvita spletka, da bi javnosti prikazali, da ameriški napadalci želijo mir, in da bi padla graja na Severni Vietnam. S to spletko še dalje obtožujejo Severni Vietnam, da ne kaže nobene dobre volje. To bi po njihovem mnenju opravičevalo nadaljevanje bombardiranja in širjenje njihove uničevalne vojne proti Severnemu Vietnamu.

Predstavnik stalne delegacije narodnoosvobodilne fronte v Moskvi je danes ponovil, da morajo ZDA ustaviti bombardiranje in vsa druga napadalna dejanja proti Severnemu Vietnamu, če hočejo zares začeti mirovna pogajanja. Zatem je izjavil, da je bilo v zadnjih šestih letih uničenih 5083 ameriških in južnovietnamskih letal; med leti 1961 in 1966 je bilo vrženih z boja 130 tisoč Američanov, od katerih 108.000 v letu 1966.

Kakor običajno ob vsakem premirju obtožujejo ameriški vojaški predstavniki osvobodilno vojsko, da je na več krajih prekršila premirje. Do večera so javili, da se je dogodilo 25 incidentov. Gre pa za manjše incidente.

Moskovska «Pravda» objavlja članek, posvečen drugi obletnici začetka ameriškega bombardiranja Severnega Vietnama in piše, da so se ZDA odločile za bombardiranje v gotovosti, da to ne bo izzvalo neposrednega kitajskega vstopa v spopad v jugovzhodni Aziji. Ker so na podlagi dejstev prišli do prepričanja, da bo Peking nadaljeval svojo razbijaško politiko, so washingtonski voditelji z lahkim srcem sprožili raztegnitev spopada.

List poudarja, da je Kitajska odklonila sodelovanje s Sovjetsko zvezo in z drugimi socialističnimi državami v korist Vietnama, in to je bil odločujoč element v vojaški izbiri ZDA.

Kako, da je v Veliki Britaniji monarhija tako trdno zasidrana

«Sedem kraljev je ostalo v Evropi,» pravi Neal Ascherson, «premalo za ladijsko posadko, komaj dovolj, da bi lahko nosili krsto. Španija utegne kmalu primakniti še eno krono, če se bo izvrševalcem Francove oporoke res posrečilo postaviti pravega Burbonca na njegovem grobu. Toda na Švedskem ga bodo morda odpravili. Stockholmski prestolonaslednik, 20-letni Carl Gustaf je premlad, kralj prestar, verjetna regentska doba pa predolga, da bi vzdržala obzirno republikansko ofenzivo, ki se pripravlja. Drugi prestoli začenjajo biti bolj podobni električnim stolom ali zadnjim sedežem v avtomobilu. Kdaj bo teh sedem preživelih kraljev doživelo isto usodo kakor množica njihovih odstavljenih sorodnikov?»

Po številu prebivalstva, ki jim vladajo «preživeli» kralji, je na prvem mestu Združeno kraljestvo s kraljico Elizabeto II. Sledijo ji nizozemska kraljica Julijana, ki je prav tako bogata ali še bolj bogata od Elizabete, belgijski kralj Baudouin, grški kralj Konstantin, švedski kralj Gustav Adolf, danski kralj Frederick in norveški kralj Olaf. Mednje niso prišteti velika vojvodinja luksemburška ter monaški in liechtensteinski princ.

Kraljevska oblast je skoraj povsod zatonila, le v Britaniji je ohranila svoj nekdanji sijaj — čeprav brez prave politične oblasti, toda nikakor ne brez vpliva. Pred trinajstimi leti je grška kraljica Frederika povabila na tridnevno križarjenje po Sredozemskem morju kar sto predstavnikov evropskih dinastij — vladajočih in odstavljenih. Na ladji «Agamemnon» so se lahko med seboj do dobra seznanili, kolikor se niso že prej poznali. Na tej plavajoči poročni posredovalnici so lahko številne princese, katerih poročno obzorje se je močno skrčilo zaradi zatona evropskih monarhij, ugotavljale, koliko je še ženinov. To križarjenje naj bi okrepilo solidarnost med kraljevskimi rodbinami, solidarnost, ki je lahko danes trdnejša, kakor je bila, ker se večini odstavljenih monarhov ni treba ozirati na nacionalne interese.

Vendar je ta solidarnost obstajala tudi v preteklosti posebno takrat, ko so se majali prestoli. Ko so srbski častniki v majskem prevratu leta 1903 ubili Aleksandra Obrenovića in kraljico, je angleški kralj Edvard VII. takole komentiral to zadevo: «Ne morem biti ravnodušen do umora človeka, ki opravlja moj poklic. Saj bomo morali mi, kralji, zapreti trgovine, če menimo, da pobijanje kraljev ni pomembna zadeva.»

V tem smislu danes ni več take solidarnosti, ker tudi atentati niso več potrebni. Britanski dvor se drži bolj postrani in na tihem gleda zviška na «tiste kralje bicikliste», to je na skandinavske vladarje. Norveškega kralja so izvolili in živi — za kralja zelo skromno — danski kralj pa se vozi tudi s kolesom. Pravzaprav je Danska republika, le da ima kralja, ker so praktični Danci — kakor je zapisal neki duhovitež — prebrisano izračunali, da jih vzdrževanje kralja velja manj, kakor če bi vsaka štiri leta razpisovali predsedniške volitve.

Pri Britancih ne gre za varčnost. Po nekaterih domnevah — in to so samo domneve — znaša vrednost premoženja britanske kraljice 50 milijonov funtov.

Kraljica Elizabeta ima uradno na leto 475.000 funtov dohodka. Njena zbirka slik, ki šteje 5.000 platen — in med njimi so Rubensi, Holbeini, Rembrandti — je najlepša in največja na svetu. Njene zbirke draguljev ni mogoče oceniti. Država vzdržuje šest palač oziroma gradov, kar velja 533.000 funtov letno. K temu je treba prišteti še na desettisoče hektarov kronskih posestev, ki so vsi neobdavčeni, «ker suveren ne more obdavčiti samega sebe».

Britanski dvor s kraljico vred živi še vedno v «blesteči osamljenosti». Kraljica res prihaja med ljudstvo ob raznih priložnostih, toda vsak njen prihod je v okviru strogih protokolarnih predpisov, skoraj vsak korak je vnaprej določen in pretehtan. Ni govora o kaki skandinavski kraljevski demokraciji. Anglež bo prasnil v smeh, če mu samo omenite, da bi se kraljica na primer peljala na vespi. To bi se mu zdelo nekaj tako nemogočega in neskladnega, kakor če bi cantenburijski nadškof prestopil v muslimansko vero — ali še bolj. Še to, da bi se kraljica ob državniških obiskih in uradnih priložnostih, kakor je letna otvoritev parlamenta, peljala z avtomobilom namesto kočijo, bi se mu zdelo neskladno. Vse to si je mogoče razlagati z Britančevo privrženostjo tradiciji, ki dostikrat prehaja v oboževanje ceremoniala, pompa in plemiških naslovov.

In vendar so Angleži obglavili svojega kralja celo poldrugo stoletje pred francoskimi revolucionarji. Kako si je mogoče razlagati dejstvo, da se je monarhija v Britaniji ne samo obdržala, ampak da je še vedno trdno zasidrana? Prva razlaga je tradicionalna odrevenelost Angležev, druga pa je politične narave: monarhija je znala ali morala pravočasno popuščati in odstopati politično oblast parlamentu in ministrskim predsednikom. Danes se britanski vladar ne meša v politiko in lahko prav tako malo vpliva na odločitev vlade kakor zgornji dom parlamenta — lordska zbornica — o kateri je novi voditelj britanskih liberalcev Jeremy Thorpe dejal, da je najboljši dokaz za posmrtno življenje.

Toda nekatere stvari so ostale. Kraljica lahko razpusti parlament ali zavrne kandidata za premiera, čeprav tega ne bo storila. Še vedno je druga najbolj obveščena oseba v Britaniji — za ministrskim predsednikom, ker jo Whitehall sproti in natanko obvešča o vseh državnih zadevah, tudi najbolj tajnih. In vsak torek zvečer, če je v Londonu, jo obišče ministrski predsednik. Odnos med suverenom in premierom se je s časom spreminjal. Ko je bil Chatham ministrski predsednik, se je po izpovedi neke priče tako nizko priklonil, «da si mu videl veliki nos med koleni». Ko je Gladstone obiskoval kraljico Viktorijo, je stal. Zdaj pa se ministrski predsednik lahko usede in si celo prižge cigareto.

Kraljica Elizabeta živi zelo skrito zasebno življenje in dvor se trudi, da bi ostalo čim bolj skrito. Pravijo, da je plaha, vestna in natančna. Kot «delodajalka» da je pravična in prijazna, a zahtevna. Kritiki radi poudarjajo, da so ji konjske dirke dosti bolj pri srcu kot kultura in veleposestniško plemstvo bolj drago od družbe pisateljev, gospodarstvenikov in celo politikov. Toda večina Angležev bo skomignila z rameni in dejala da je to njena stvar. Republikancev med Angleži je malo in še ti so v srcu monarhisti, razen morda nekaterih «zakrknjenih» antimonarhistov, kot je siva eminenca britanske publicistike in televizije ter nekronani satirik Britanije Malcolm Muggeridge, znani sovražnik prestola.

Ta je takrat, ko se je pred prvim kraljičinim porodom vse Britanije skoraj polastila histerija oboževanja in naravnost nezdrave radovednosti, dejal na ameriški televiziji: «Zgodba se vleče ko jara kača. Zgodba o srečni družini, o problematični sestri (princesi Margareti) in zdaj bodo vsa dekleta rodila. Tukaj imate vse sestavine operete. Angleži so se že dolgočasili ob svoji monarhiji. Mislim, da se ji bliža konec.» Pa se ji ne.

Še najbolj modro in preudarno je zapisal Anthony Sampson, pisec knjige «Anatomija sodobne Britanije»: Ko prihaja do številnih spopadov med starimi in novimi šolami, med starimi in novimi univerzami, med uradniki in trgovci, med starimi polki in novimi vojaškimi enotami — car monarhije visi zmeraj nad starim. Viktorijanci so praktično in brezobzirno izkoriščali monarhijo. Izkoriščali so plemiški sijaj, da bi ovekovečili svojo novo državno birokracijo in naredili iz kraljice žarišče svojega imperija. Toda od devetnajstega stoletja postaja monarhija čedalje manj povezana s sedanjostjo in čedalje bolj s preteklostjo.»

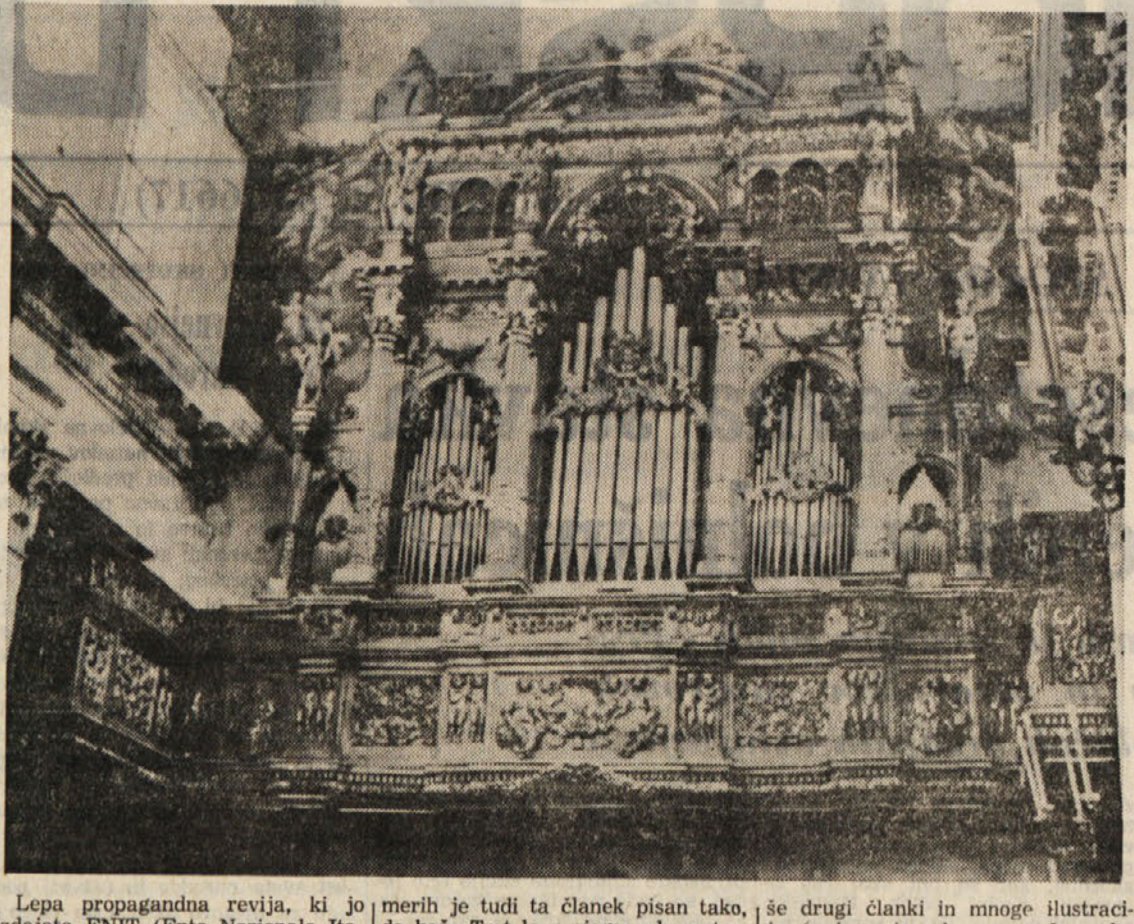

Lepa propagandna revija, ki jo izdajata ENIT (Ente Nazionale Italiano per il Turismo) ter državne železnice s sodelovanjem Alitalie ter plovnih družb Finmare, posveti vsako številko enemu izmed italijanskih mest. V februarski številki te revije je prišel na vrsto Trst. Daljši članek o našem mestu je napisal Gaio Fratini. Kot vedno v takih primerih je tudi ta članek pisan tako, da kaže Trst le z njegove lepe strani, ne dotika pa se njegovih bolečih ran. O marsičem govori avtor, da bi pa kaj povedal o tukajšnji slovenski manjšini, se pa še ni opogumil, čeprav bi v turistični reviji to ne bilo nezanimivo (da o kakih drugih razlogih ne govorimo). Ves članek je bogato ilustriran. Slede še drugi članki in mnoge ilustracije (v barvah cela reportaža o lovu ribe mečarice). Manlio Miserocchi pa je napisal prispevek o umetniško izdelanih orglah. In tako vidimo na fotografijah orgle v raznih cerkvah v Rimu, Benetkah, Carignanu, Genovi in Neaplju. (Na sliki so orgle v neapeljski cerkvi sv. Ane «dei Lombardi».)

VČERAJ DOPOLDNE V ALŽIRIJI

Francija je izstrelila «Diadem» svoj četrti umetni satelit

Gre za geodetski satelit, ki bo omogočil izredno natančno merjenje razdalj med posameznimi točkami na zemeljski površini

HAMMAGUIR (Alžirija), 8. — Francija je danes dopoldne z alžirskega poligona Hammaguira izstrelila nosilno raketo umetnega satelita. Gre za četrti satelit za znanstvena raziskovanja, ki ga je izstrelila Francija.

Satelit, ki se imenuje «Diadem», je nastopil svojo krožno pot okrog Zemlje. «Diadem» je geodetski satelit, ki bo omogočil z veliko natančnostjo meriti razdalje med posameznimi točkami na površju Zemlje. Prvič na svetu se bo triangulacija opravljala z žarki laser.

Za izstrelitev ob 10.39 — z okrog 40-minutno zamudo po določenem urniku — so uporabili raketo «Diamant». Vsem operacijam razstrelitve, ki so se zakasnile zaradi dvakratnega prekinjenja «štetja nazaj», je sledila kontrolna postaja «državnega centra za vesoljsko preučevanje» v Bretignu-sur-Orge blizu Pariza, ki je bila v stalnem kontaktu s Hammaguirom in z vsemi kontrolnimi postajami «operacije Diadem».

Današnja izstrelitev je oddaljena eno leto od izstrelitve prvega francoskega znanstvenega satelita, ki so ga tudi spravili v orbito z oporišča Hammaguir. «Diadem» bo moral omogočiti topografski študij sredozemskega bazena «z doslej — tako zatrjujejo tehniki — še nikoli doseženo natančnostjo».

Čeprav pripada vrsti satelitov «D 1», se «Diadem» po svojih aparatih razlikuje od satelita «Diapason», ki so ga spravili v krožno pot okrog Zemlje 17. februarja 1966 z raketo «Diamant», in pa od njegovega dvojčka «D 1-B», ki bi ga morali izstreliti, če «operacija Diapason» ne bi imela uspeha. Enak satelit kot «Diadem» bo izstreljen čez kakih deset dni: to bo zadnja «vesoljska izstrelitev» iz oporišča Hammaguir. Prvega aprila pa bodo začeli to oporišče izpraznjevati in bodo to delo opravili do konca junija. Prihodnje izstrelitve bodo z novega oporišča Kourou v Guyani, ki ga sedaj še urejajo.

Kakor «Diapason» je tudi «Diadem» cilindrske oblike s približno 50 cm premera in 20 cm višine; na obeh koncih sta prisekana stožca. Na satelitu je pet anten za radijski prenos. Te antene so v vesolju v funkciji istočasno, ko se odprejo štiri pravokotne plošče z 2304 fotocelicami na silicij; te spremenijo sončno svetlobno energijo v električno energijo

Bistvena novost «Diadema» je v vencu 144 odbojnih stekel, ki z veliko natančnostjo pošiljajo svetlobne žarke s treh laserjev, pričenši z geodetskih kontrolnih postaj v Hammaguiru, v observatoriju Haute-Provence in še nekem observatoriju.

OD VČERAJ ZVEČER

«Orbiter 3» leti okrog Lune

Čez nekaj dni se bo pričelo fotografiranje Luninega površja

WASHINGTON, 8. — Lunina sonda «Orbiter 3» je danes zvečer stopila v krožni tir okrog Lune. NASA sporoča, da delujejo inštrumenti v najlepšem redu.

«Orbiter 3» je pričel manever zaviranja po navodilih laboratorija v Pasadeni. Naloga sonde bo predvsem fotografiranje, ki se bo pričelo čez pet dni, ko bodo ponovno začele delovati zaviralne rakete, da bo sonda v pravilni oddaljenosti od Lune in se bo postavila v pravilen naklon 21 stopinj z Luninim ekvatorjem.

knjige ~ gledališče ~ film ~ ples ~ glasba ~ slikarstvo

Slovenska filharmonija nastopi v Ravenni

LJUBLJANA, 8. — V soboto in nedeljo bo orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane nastopil z dvema koncertoma v novi gledališki in koncertni dvorani v Ravenni. Dirigirala bosta Milan Horvat in Bogo Leskovic, kot solista pa bosta igrala pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjakova in Dejan Bravničar.

Jezik in slovstvo

Prva številka (januarska, do decembra jih izide osem) II. letnika revije Jezik in slovstvo objavlja na uvodnem mestu članek Sedemdeset let Antona Bajca; napisal ga je Jože Toporišič, glavni in odgovorni urednik revije. Bajec sam pa je za to številko prispeval razpravo Jezik v Župančičevi prevodni prozi; razprava se bo še nadaljevala. Prav tako se bo še nadaljevala študija Jožeta Pogačnika O stilni podobi slovenskega slovstva v obdobju reformacije. Ta študija izide v nemščini v zborniku o slovenski reformaciji, tu pa je objavljen nekoliko skrajšan prevod. Boris Mlsja je napisal članek Povedek in povedkovo določilo. Janko Jurančič piše Še o slovensko-srbskohrvatskem slovarju (članek je že kar neokusno polemičen, čeprav avtor v začetku navaja razloge za tak ton). Berta Golob objavlja sestavek Pouk literarne zgodovine ali literarnoestetska vzgoja?, medtem ko Tine Logar na koncu na kratko odgovarja na vprašanje, ali se pravilno izgovarja Kolpa ali Koupa.

Dve Sansonijevi reviji

Rivista di letterature moderne e comparate (Vol. 19, fasc. 3, sept. 1966) objavlja prispevke, ki so jih napisali: Guy Tosi (Aperçus sur les influences Littéraires françaises en Italie dans le dernier tiers du XIX siècle), Felice del Beccaro (Rapporti letterari italo-francesi nel primo Novecento), Mario Bonfantini (De Sanctis e Zola), Françoise Baratto Trentin (Verga en France), Luigi de Nardis (Prospettive critiche per uno studio su Vittorio Pica e il decadentismo francese), P.A. Jannini (La rivista ‚Poesia' di Marinetti e la letteratura francese), Henri Giordan (Romain Rolland el le mouvement florentin de ‚La Voce'), R. Warnier (L'actualité d'Apollinaire dans la perspective des rapports franco-italiens), Carlo Cordié, Bino Binazzi, Louis Le Cardonel (Aggiunte bibliografiche con un testo in appendice). Francesca Bianca Crucitti in Wolfgang Drost sta napisala recenziji knjig H. V. Wardmana (Ernest Renan, A Critical Biography) in Winfrieda Englerja (Der Franzosische Roman von 1800 bis zur Gegenwart). V tem snopiču so zbrana poročila s študijskega zborovanja o odnosih med italijansko in francosko literaturo od 1870 do 1914; zborovanje je bilo v Firencah 21. in 22. maja 1965. Revijo, ki jo urejujeta Carlo Pellegrini in Vittorio Santoli z univerze v Firencah, izdaja založba Sansoni. V uredniškem odboru revije sodeluje tudi Arturo Cronia.

Pri založbi Sansoni izhaja tudi revija Ulisse (I problemi di Ulisse), ki se v snopiču za december 1966 ukvarja s problemom Kako reformirati inštitucije. Po kratki uvodni besedi Marie Luise Astaldi so o navedenem problemu napisali svoje prispevke: Vittorio Gorresio, Umberto Terracini, Me- rino Bon Valsassina, Vezio Crisafulli, Franco M. Malfatti, Lelio Basso, Renzo Laconi, Aldo Bozzi, Antigono Donati, Luigi Preti, Ugo La Malfa, Giuseppe Petrilli, Silvio Leonardi, G. Lupo Osti, Arturo C. Jemolo, Giuseppe Maranini, Giovanni Leone, Guido Gonella, Fausto Gullo, Virgilio Andrioli, Roberto Tremelloni, Antonio Pesenti, Pietro D'Avack, Nilde Lotti, Teresita Sandesky Scelba in Cesidio Guazzaroni. Gre za znana in ugledna imena, ki lahko o problemu podajo dovolj tehtna mnenja.

Dell'Aversano v reviji Matica

Glavni odbor Izseljenske matice Hrvatske izdaja lepo revijo Matica. Pod naslovom «Pišejo nam» smo opazili tudi pismo prof. Mario Dell'Aversana, ki smo ga pred nedavnim našim čitateljem predstavili kot človeka, ki se trudi, da bi za Hrvate v Abrucih pripravil primerne knjige.

Pri Poreču odkopavajo hiše iz rimskih časov

PULJ, 8. — Blizu Poreča in sicer v kraju, ki se imenuje Zelena laguna, prihajajo na dan nekatere rimske hiše iz prvega in drugega stoletja po Kr. Izkopavanje vodi in nadzira ravnatelj arheološkega muzeja v Pulju prof. Štefan Mlakar. Delo se je pričelo približno pred enim mesecem, ko so ostanke teh starodavnih hiš odkrili pri začetnih delih za neki turistični objekt.

Arturo Basile v žiriji v Pratu

PRATO, 8. — Občinsko gledališče «Metastasio» v Pratu je razpisalo mednarodni natečaj v petju, ki se ga lahko udeleže moški in ženske vseh narodnosti, vendar s pesmimi v italijanščini. Natečaja se ne morejo udeležiti pevci, ki so že peli glavne vloge v večjih gledališčih. V žiriji sta poleg drugih ravnatelj opere iz Sofije in Arturo Basile, dirigent orkestra Nar. tržaškega gledališča «Verdi». Najboljši pevci bodo prejeli nagrade: prva 250.000, druga 200.000, tretja 150.000 in četrta 100.000 lir.

V RESTAVRACIJI V 10. NADSTROPJU

27 smrtnih žrtev v plamenih požara

Letalo padlo na kopalke in jih pet ubilo, življenje pa so izgubili tudi štiri osebe v letalu

MONTGOMERY (Alabama), 8. — V garderobi neke restavracije v 10. in zadnjem nadstropju nekega poslopja je izbruhnil požar, ki je zaprl izhod 35 osebam. Najprej so domnevali, da je vsaj 10 mrtvih, čeprav so računali z možnostjo, da se to število poveča. Na žalost je poznejša vest že navedla število 27 žrtev, vendar pa tudi to število še ni dokončno.

Nekateri gostje restavracije so razbili steklena okna ter se rešili na teraso. V ostalih devetih nadstropjih palače so zasebna stanovanja; prebivalce teh stanovanj so gasilci rešili.

PORTO ALEGRE (Brazilija), 8. — Devet oseb je izgubilo življenje in 5 je bilo hudo ranjenih, ko je neko letalo, ki je izvajalo akrobacije, trčilo v neki stolp, se nato vnelo ter strmoglavilo v vodo ter pri tem padlo na skupino kopalk. Letalo je ubilo pet kopalk in jih še pet ranilo, medtem ko so se ubile vse štiri osebe, ki so bile v letalu.

MANILA, 8. — V pokrajini Leyte na Filipinih je ponekod začela razsajati kolera. Po neuradnih podatkih je boležen že zahtevala 80 mrtvih.

Astronom amater odkril nov komet

TOKIO, 8. — Amaterski astronom na Japonskem Tsutomu Seki je odkril nov komet. Mož je že zelo znan, ker je odkril že tudi druge komete. Seki ima 36 let ter biva v mestu Kochi. Nov komet velikosti 11 je bil odkrit v nedeljo v ozvezdju Herkula.

Nagrada Haley pokojnemu Whitu

WASHINGTON, 8. — Astronavtsko nagrado Haley, ki je bila pred kratkim ustanovljena, so podelili kozmonavtu Edwardu Whitu, ki je umrl 27. januarja, ko je zgorela vesoljska kabina «Apollo» v Cape Kennedy. Nagrada je bila dodeljena Whitu, prvemu ameriškemu kozmonavtu, ki se je «sprehodil» po vesolju, še pred tragično nesrečo. Sedaj bo nagrada — medalja in 500 dolarjev — podeljena kozmonavtovi vdovi.

LONDON, 8. — List «Times» bo od ponedeljka dalje spet spremenil svojo obliko. Sprememba se nanaša tudi na razporeditev in vsebino raznih vesti. Tako imenovana «Personal Column», ki so jo lani s prve prenesli na drugo stran (s čimer pa bralci niso bili zadovoljni), bo odslej na zadnji strani.

CATANIA, 8. — Občinsko odborništvo za higieno in zdravstvo v Cataniji je od 20. septembra 1966 do 7. januarja 67 prijavilo sodišču 1. 924 družinskih poglavarjev, ki niso dali svojih otrok cepiti proti poliomelitisu, kot bi bili morali.

S procesa proti Harsterju

BONN, 8. — Pred münchenskim sodiščem so danes prebrali zadnje dokumente o deportaciji holandskih Židov, za kar mora odgovarjati bivši esesovski general Wilhelm Harster. Na tem procesu se je med drugim izvedelo, da je generalni komisar varnostne službe tretjega rajha na Holandskem Rauter poročal v začetku l. 1944 Himmlerju, da je židovski problem na Holandskem že rešen z deportacijo 108.000 Židov.

Gertrud Slottke, bivša Harsterjeva tajnica, je na današnji razpravi povedala, da je pač vedela, da je usoda Židov, ki so jih poslali v koncentracijska taborišča, negotova, ni pa mislila, da bi bili določeni za gotovo smrt. Nadalje se je v Münchnu izvedelo, da je bil zloglasni «ubijalec ob pisalni mizi» Eichmann večkrat na Holandskem, kjer je imel stike s tretjem obtožencem na tem procesu, bivšim esesovcem Wilhelmom Zoepfom.

VATIKAN, 8. — Kardinala Copella, ki ima 87 let, je zadela kap. Prepeljali so ga v sanatorij; njegovo stanje je resno. Copello je iz Argentine in je že 32 let kardinal. Že več let je v službi v rimski kuriji.

Mini krilo z močno bleščečimi paillettes, vzorec liberty, kreacija Laure Aponte Pletena bluza, nogavice iz zlatega kromofleksa. Pričeska Enzo di Castelli (Foto Ente Moda — Turin)

Francoza René Desmaison in Robert Flemmatty sta dosegla eno največjih alpinističnih zmag: prvenstveni zimski vzpon po srednjem stebru Mont Blanca. V gori sta bila od 31. januarja do 7. februarja. Na sliki vidimo, kako po povratku v Chamonixu starejši Desmaison objema 24-letnega Flemmattyja, ki je ves ganjen

HAN SUYIN: GORA JE MLADA

Založba LIPA v Kopru je izdala prav zanimiv roman GORA JE MLADA, po katerem bodo naši bralci prav radi segali, čeprav lahko že na začetku našega poročila ugotovimo, da obstoji tehten dvom v umetniško vrednost tega obširnega pripovednega teksta. Gre morda bolj za primer zabavnega romana kot pa za literarno neoporečno umetnino. Bolj za pester, privlačen in razgiban ljubezenski tekst z ustreznimi erotičnimi poudarki kot pa za umetniško stvaritev; za obširen, skoraj 600 strani obsegajoč roman, ki pripoveduje o izbrani družbi, ne pa o nepalskem ljudstvu, za roman, ki pa bo zaradi te privlačne snovi in pisateljičine spretnosti, močno bran.

Roman Gora je mlada je napisala HAN SUYIN, po poklicu zdravnica, po rodu pol Kitajka in pol Francozinja, sicer pa pisateljica, v kateri se srečujeta vzhod in zahod. Že njen prvi roman Čudovita lepa stvar je doživel velik uspeh, deloma tudi zato, ker je avtobiografsko pobarvan in se dogaja na Kitajskem. In ker je v bistvu ljubezenski roman. Tudi roman Gora je mlada je ljubezenski roman, v katerem pa je pisateljica zaradi svoje narave znala in mogla spoznati ter orisati tako zahodnega kot vzhodnega človeka. Roman se dogaja v današnjem času v Nepalu pod Himalajo, v glavnem mestu Khatmanudju V to okolje je znala pisateljica poleg erotičnosti vnesti tudi toliko eksotike, da je njena knjiga še bolj privlačna za povprečnega evropskega bralca. V svojevrstno okolje zelene doline sredi himalajskih hribov je pisateljica vpletla tudi pripoved o najrazličnejših praznovanjih in kronanju nepalskega kralja, tako da je v njeni knjigi tudi precej etnografskega gradiva. Snov, ljubezenska zgodba, okolje, običaji, vse to ustvarja zanimivost teksta, glede katerega pa bo zahtevnejši in izkušenejši bralec vendarle spoznal, da v njem ni vse samo zlato.

Zgodba pripoveduje o mladi Anne Ford, Angležinji iz Indije, ki s svojim možem pride v Khatmandu, da bi tam poučevala na dekliški šoli angleščino. Tu spozna mladega indijskega inženirja Unnija in doživi z njim globoko ljubezensko srečanje, potem ko je v svojem bledem zakonu ostala nepotešena in prazna. Ljubezenska zgodba teh dveh mladih ljudi je pravzaprav bistvo romana, v katerem pa srečujemo celo vrsto najrazličnejših oseb in smo priča prepletanju njihovih usod in življenjskih zgodb v malem od sveta odrezanem Khatmanduju, do katerega v tistem času grade šele prvo cesto iz Indije. Cela galerija je likov, ki jih srečamo, domačih in še več tujih. Spoznamo ravnateljico dekliške šole, misijonarko Isobel, pa dve njeni profesorici, spoznamo direktorja hotela Rusa Vasilija in njegovo ženo Hildo, domačega generala Kumarja, zdravnika Maltbyja in njegovo ženo Eudoro, člane Dolinskega kluba z Anninim možem Johnom na čelu, pa misijonarja MacCullougha, dekle Rukmini, profesorje, znanstvenike, najuglednejše domačine, skratka elito družbe, ki se zbira v nepalskem mestu in tam sreča zlasti ob kraljevem kronanju, sicer pa malo dela, več pohajkuje, popiva in se izživlja na večerjah, izletih, zabavah, ljubezenskih srečanjih, intrigah in opravljanju. Razumljivo je, da je življenje teh ljudi na videz precej bleščeče, brezskrbno in polno uživanja. O domačem prebivalstvu zvemo prav malo, kvečjemu kako proslavlja svoje praznike in časti svoja božanstva. In če se pri tem spomnimo na knjigo našega novinarja Zorana Jerina (Vzhodno od Khatmanduja), ki jo je posvetil tudi temu mestu in ga osvetlil z druge, vse manj bleščeče strani, potem spoznamo razliko med življenjem, ki se v vse drugačni luči kaže v romanu in v vse bolj realistični podobi v potopisni knjigi domačega avtorja. In morda ni odveč omeniti besede našega novinarja, ki nekje pravi v svoji knjigi: Vzemi tem ljudem električne avtomobile in kolesa pa se znajdeš v srednjem veku. Roman Han Suyin pa tega ne upošteva in bi se osrednja zgodba pravzaprav lahko dogajala v Londonu ali pa v Avstraliji, Parizu ali Alžiru, da bi bila imena druga. Tiste posebnosti v opisih templjev, praznovanj verskih praznikov, kraljevega kronanja in vzhodnjaške skrivnostnosti odličnih domačinov so dodane bolj za poudarek eksotičnosti kot pa bistveni sestavni del teksta.

Toda vse to povprečnega bralca ne moti. Celotna knjiga z vsemi sestavinami je vendarle zanimiva, tako pestra in živahna, pa tako privlačna, da povprečnega bralca vendarle osvoji in ga drži pri branju dokler ne prebere vseh šeststo strani in je na koncu prepričan, da je v resnici spoznal ne samo košček življenja, temveč predvsem košček Nepala. Prav to pa najbrž ne drži. Sicer pa, kot rečeno, knjigi je zagotovljen uspeh pri bralcih. In to pa je tudi že veliko. Posebno še, ker se končno pribralci požvižgajo na kritične pripombe in bero, če jim je le pripoved všeč.

Sl. Ru.

ČETRTKOVA ČRTICA

POLJUB

«Le nobenih slavospevov o Rusiji,» je odklanjajoče pripomnila stara gospa. Bila sem tam. Pomilovalno nas je pogledala.

Stara gospa, nad osemdeset ji je že bilo in vendar ni minil dan, ob kakršnem koli vremenu, da bi si ne privoščila urico sprehoda. Treba je pač za vsako ceno ohraniti mladostno svežost. Njena trmasto energična odklonilna gesta nas je presenetila.

«Bila sem tam», je ponovila svojeglavo. «Velikonočne praznike sem preživela tam. Leta 1908 je bilo. Ker se kraji in ljudstva ne spreminjajo preko noči, mi ne bo nihče ničesar dopovedal.»

Ker nihče iz naše družbe ni bil v stari, še manj v današnji Rusiji, stari gospe prav res nismo mogli pripovedovati ničesar. Lahko je pripovedovala le ona nam. To je tudi storila.

«Velikonočni prazniki v Rusiji... Seveda so bili hladni. Zdi se mi, da je v Rusiji vedno hladno. Bila sem na obisku pri sorodnikih mojega moža. Toda enkrat in nikdar več. Že to potovanje — Neprestano so pili čaj, vsi ljudje, ta zoprni ruski čaj.»

«Kaj nisi hotela pripovedovati o velikonočnih praznikih v Rusiji, babica?» — je vprašal njen vnuk.

Če se je stara gospa oddaljila od prvotne teme, je namreč zašla bog si ga vedi kam in ni bilo njenega pripovedovanja ne konca ne kraja.

«Velikonočni prazniki v Rusiji! Nekam prešerno je dvignila svojo belo glavo ter se zasmejala. Predvsem: v tem času pospravijo ogromne količine jedače in pijače. Nikjer si ljudje ne privoščijo toliko dobrot kot v Rusiji. Tega sploh ni mogoče povedati. Kar vsak po enega odojka, nato paško, neke vrste desert iz belega vina. Za Parižanko moje vrste prav barbarski obrok, a nikakor ne slab. Skratka, kaj vse ti ljudje pospravijo. To je nedopovedljivo. K vsemu pijejo. Toda to še ni najhujše. Najbolj grozno je pri tem to, da poljubljajo.»

«Poljubljajo?»

«Da,» je prikimala stara gospa. «Na srečo me je mož pravočasno posvaril. Ne verjamem, da sem bila posebna lepotica, toda v tistem času, bilo je leta 1908, je zadostovalo biti Parižanka in že si vse moške v Moskvi prepričala, da ti roji po glavi med peto in sedmo...»

«Ali nisi nameravala pripovedovati o Rusih in njihovih velikonočnih praznikih, babica?»

«Moj mož me je posvaril, ,Cherie,' mi je rekel, vedno mi je dejal Cherie, in Rusi so videli v tem nekaj posebno mikavnega, ker tam kličejo vsakega po imenu, kvečjemu dodajo še očetovo ime.

Ko so me vprašali po očetovem imenu, sem se zlagala, da je njegov priimek Vercingtorise, ker mi je posebno laskalo, če so me imenovali Margarita Vercingtorisovna.» Posmehljivo je pripomnila: «Kakor da ne bi mogli preprosto reči: ,Madame', kot pač vsi dobro vzgojeni ljudje po svetu.»

«Velikonočni poljub, babica!»

«Moj mož mi je rekel: ,Cherie', najbolje bo, da na velikonočno nedeljo ne greš na ulico. V Rusiji imajo namreč navado, da se ta dan pozdravljajo z izrekom ,Hristos voskrese' ter se poljubljajo med seboj. Odkloniti poljuba ne smeš. To je naravnost nemogoče in po pojmovanju preprostih ljudi greh. Lahko si zamislim, kako bi ti bilo neprijetno, če bi morala vsem mogočim in nemogočim ljudem pustiti, da bi te poljubljali. Bolje je ostati doma.»

«Razumljivo je, da sem ostala doma. Skozi dvojne šipe na oknih sem opazovala, kako so se ljudje poljubljali na usta, bradati moški, mužiki, ženske, kratkomalo vsi .To ni bilo po mojem okusu. Nikakor ne.»

Globoko je zajela sapo. «Na velikonočno večerjo smo bili povabljeni k svaku. Peljali smo se s trojko; vanjo so bili vpreženi trije konji, zato so temu rekli trojka. Ne vem, če to reč še uporabljajo.»

«Težko verjetno, babica, imajo avte in še mnogokaj.»

«Pri svaku so postregli z eno tistih ruskih pojedin, ki trajajo prav tako dolgo kot potovanje v Sibirijo. Seveda je bilo mnogo gostov, med njimi Vladimir Vasiljevič. Prav res ne vem za njegov priimek. Znal je nosno francoščino ter je najbrž prebral precej novel tujih avtorjev o pariških ženskah. Kadar sva se srečala, mi je najprej nekam stisnjeno pripovedoval o teh rečeh, dokler ni začel govoriti stvari, ki me niso niti najmanj zanimale, Imel je pretirano dolgo brado, popival je, medtem ko sem bila jaz dostojna gospa, mati dveh ljubkih otrok in sem svojega moža ljubila nad vse. Pristopil je ta večer takoj k meni, rekel ,Hristos voskrese' in me poljubil na usta. Nisem mu smela prisoliti klofute, zato pa sem morala prenesti, da me je poljubil.»

«In vendarle ste to prestali, babica.»

«To že, a bila sem jezna kot le kaj. Kakšni običaji! Kljub vsemu ni v tem nihče videl kaj napačnega. Vsi so se med seboj poljubljali. In vedno le na usta, poudarjam; vedno na usta. Mar ni to nekaj strašnega?»

Stara gospa je šla z roko preko ustnic, kot da bi hotela zbrisati neprijeten spomin.

«To neznosno splošno poljubljanje je trajalo najmanj pol ure. Ko sem menila, da je vse končno za menoj, sem kar na lepem slišala: (Hristos voskrese). Spet je stal pred mano Vladimir Vasiljevič s svojo brado in z obrazom, ki ga je smatral za zapeljivega. Mož mi je bil rekel, da ne smem odklanjati poljuba, ker je to po mnenju ljudi nedostojno in celo greh.

Ampak Vladimir Vasiljevič ni bil navaden človek, temveč dečko, ki je znal izkoristiti stare običaje na svoj način ter se je tako približal ženski, ki ga ni marala.

Rekla sem glasno, da so vsi slišali: «Kolikor vem, je Kristus samo enkrat vstal iz groba, Vladimir Vasiljevič.» Vsi so se zakrohotali.

S svakom sva odšla k mizi. Sedaj boste lahko razumeli, zakaj nisem nič radovedna, kaj se dogaja v Rusiji.

Res, prav ničesar nočem slišati. Meni so dovolj moje osebne izkušnje, skrbi drugih me sploh ne zanimajo!»

BERTA BRUCKNER

Mihec in Jakec

— Si vidu a, kašnega fejst pusta so nardili naši Kraševci?

— E, sm vidu ja. Sm prou kontent, de so se openski teletualci vendar zganili jn se začeli kulturno uvelavlat. Jn kašna vnema, kašno navdušenje!

— Res, se prou vide, de je narod prou čutu tu potrebo. Vse vasi so prou tekmovale, katera se bo bol skazala. So pršli Banovci, so pršli Padričarji jn Gropajci, so pršli Trebenci jn Bazovci. Jn vsi na lepeh vozoveh. Jn de ne bojo lačni so na vozoveh tudi pekli čevapčiče jn kuhali zelje jn vse sorte.

— Jn pole so godli jn pojali, de je blo veselje. Jn so jemeli tudi televižjon u beleh flajdah jn tudi pompirje, ke so špricali ledi jn gasili žejo z vinam.

— Openci pej so jemeli kralja, ke so ga kronali na Brdini. Je biu forte lep jn nobel oblečen. Jn na vrh krone je jemu prfina ano lučko, ke se vrti. Tašno ku jemajo pompirji al policija.

— Ma tista lučka mu ni tela stat jn jo je mogu zmiram popraulat jn je jemu s tem dosti dela.

— Kej češ, dandanes se vse krone majejo jn nobena ne stoji trdno na glavi. Nanka Pusti prvemi. So taki cajti, kej se če!

— Ma se je ta kralj tudi oženu. Je vzeu ano Bazovko. Forte lepo mulo.

— Samo meni se zdi, de je uan namalo prestar zanjo. Uan je jemu vso belo brado jn je biu še preci u letih. Uana pej mlada. Kej bo s tašnem možam? Boš vidu, de mu bo delala korne.

— Ja, ma moreš vedet, de vsi stari kralji jemajo mlade žene. Samo spouni se na kralja Matjaža. Uan jema brado, ke se oviva okuli mize. Njegova Alenka je pej mlada jn lušna. Pr kraleh je zmiram taku. Jn korne, ke se jeh delajo, pej se nikoli neč ne zna, zatu ke tu je državna tajnost jn ne smej nobeden znat.

— Ma, nej bo ku če, ma lepa sta bla. Jn kaku sta se lepu držala, kadar sta se pelala u sprevodi po ta glavnu openski cesti! Prou lepu jeh je blo videt.

— E, lahko rečemo, de se je opensko pustno slavje res posrečlo. Jn tudi vsi ledje, ke so gledali kronanje na Brdini, so bli forte kontenti. So bli kontenti, de jemamo tudi mi naš Slovenski Pust.

— Solvendski!

— Kej si reku?

— Sm reku: solvendski. Zatu ke, dragi Jakec, mi smo Solvendci je ne Slovenci, koker misleš ti.

— Pej ki si tu pobrou?

— Ma kej neč ne vereš? Dragi moj, an učenjak je koštetirau, de smo mi Skandinavci jn de smo žlahta od Norvežanov. De mi smo anbot živeli na Norveškem jn de tisti bol gor so bli Norvendci jn tisti bol dol pej Solvendci. Jn tisti Norvendci so postali Norvežani jn mi smo pej postali Slovenci. Ma naše pravo jemè je Solvendci. Beri Novi list, pej boš vidu, kolko norveških besed je u našem jeziki. Prfina ret je norveška beseda.

— Ma sej tašneh besed jemajo dosti tudi Hrvati?

— Kepej! Neč čudno. Sej so u cajti vojske koštetirali, de so Hrvati Gotje. Jn tudi Goti so pršli ses Skandinavije.

— Pej vsi ta drugi Slovani, ke jemajo tudi tašne besede? Pej Rusi?

— Tudi uani so Skandinavci. Sej je biu nekšen Rurik jn drugi Skandinavci, ke so nardili ta prvo rusko državo. E, drugi moj, drži! Mi smo Solvendci.

— Ma alora smo nobel. Smo nordijska raca?

— Kepej ku smo nobel. Jn še kaku!

LETOŠNJA PREŠERNOVA NAGRAJENCA IN NAGRAJENCI PREŠERNOVEGA SKLADA

Na včerajšnji prvi strani dnevnika smo poročali o slovesni akademiji v čast Prešernovega dne, na kateri so bile razdeljene tudi letošnje Prešernove nagrade.

Prešernova nagrajenca

BOŽO VODUŠEK za pesniško zbirko «Izbrane pesmi». Utemeljitev: Lirika Boža Voduška je v slovenski poeziji že dolgo prisotna kot njen nepogrešljivi in razvojno zelo pomembni sestavni del. Skoznjo se neprestano pomikata v ospredje splošna človeška vsebina ter stanje neke generacije in epohe. Od zgodnjih še izrazitеje ekspresionističnih pesmi se je v tridesetih letih premaknil k neposrednejšemu ugotavljanju in doživljanju resničnosti. Pesnik je v svojih delih vedno znova razočaran, a ne nad objektivno danim, mrzlim in za probleme posameznega bitja popolnoma nezainteresiranim svetom, marveč nad sentimentalno podobo, ki si jo je o bivanju in življenju ustvarjala pesnikova iz tradicije in generacije rastoča vera. Dragocenost take izpovedne strukture Voduškove lirike je predvsem v tem, da je med slovensko poezijo tega časa morda najbolj tipičen, pesniško presenetljivo izviren in po svojih motivih in tonu prav nenavadno razsežen izraz intelektualnega ter individualnega odpora do tedanje meščanske, v jedru že razkrojene družbe. V svojih pesmih po vojni se je Božo Vodušek v nekem smislu vrnil k univerzalnosti svoje ekspresionistične dobe, samo da na višji ravni doživljanja in vizije. Pesnik je angažiran soborec časa.

MAKSIM SEDEJ za slikarska dela, razstavljena l. 1966 v Moderni galeriji v Ljubljani. Utemeljitev: Akademski slikar Maksim Sedej je že l. 1933 izdal znamenito grafično mapo desetih linorezov «Predmestje», ki pomeni na področju družbene kritične grafike še danes edinstven dosežek zaradi svoje umetniške sile, žlahtne poezije in iskrene ljubezni do vsakdanjega človeka. Z istimi besedami lahko označimo njegovo umetniško delovanje tudi v kasnejših letih. Sedaj je slikar lepote mirnega bivanja, ki jo išče v preprostih ljudeh svoje vsakdanje okolice. Toda to je le ena stran njegove osebnosti. Kot nasprotni pol njegovi klasični umerjenosti duha so zato podobe cirkuških artistov in akrobatov. Razstava v Moderni galeriji je pokazala močno, razgledano umetniško osebnost slikarja, ki se je začel razvijati pod vplivom zagrebške akademije in se nato dvignil k sijajnim uspehom družinskih portretov. Svoj realistični slikarski izraz je obogatil z iskanjem novih izraznih načinov, vendar ostaja v bistvu zvest svojemu osebnemu slogu, ki predstavlja pomembno konstanto slovenskega slikarstva.

Nagrajenci Prešernovega sklada

ANDREJ HIENG za roman «Gozd in pečine». Obrazložitev: Avtor je v romanu dosegel tolikšno stilno izbrušenost in posluh za čustvena prelivanja v človeku, da ga smemo šteti med dela, ki so v zadnjem letu zbudila pozornost. Glavna oseba pomeni literarno upodobitev iščočega intelektualca, ki v navzkrižjih modernega nemira teži po lepoti in čustveni zadostitvi, se prebija skozi gozd mučnih odnosov do soljudi. V tem boju dozoreva ter doseže višjo stopnjo človečnosti.

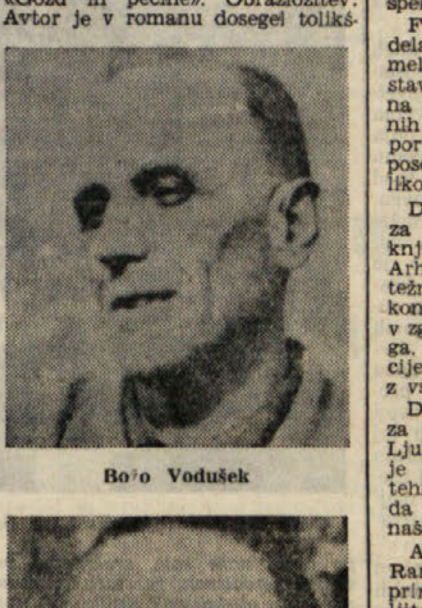

Božo Vodušek

Maksim Sedej

KAJETAN KOVIČ za pesniško zbirko «Ogenj in voda». Utemeljitev: Pesniška zbirka predstavlja samosvojo, vsebinsko močno izčiščeno in enovito razvojno stopnjo v umetniško tehtnem ustvarjanju Kajetana Koviča. Osnovni pesnikov problem predstavljajo v zbirki eksistencialne stiske in dileme sodobnega človeka. Izhod iz njih vidi v individualnem iskanju poti, vendar se pri tem ne umika v osamljenost.

VASJA PREDAN za knjigo kritik in esejev «Od premiere do premiere». Utemeljitev: Delo obravnava dramatiko in gledališče. Predan porazdeljuje pozornost idejnovsebinskih in dramaturško estetskim razsežnostim dramskega dela in igralski intepretaciji teh razsežnosti. Knjiga «Od premiere do premiere» je zrasla iz pomembnega občutka za dramsko umetnost in iz trdne dramaturške izobrazbe Zato zanesljivo razmejuje povprečnost od umetniške kvalitete.

VILKO UKMAR za baletno kompozicijo «Godec». Utemeljitev: Skladatelj je napisal več uspelih del za zbore, komorne ansamble, za simfonični orkester in posegel tudi na področje baleta. Tako je bil lani po Prešernovem besedilu izveden balet «Godec». V tem delu se skladatelj ni izneveril svojemu ekspresionističnemu načinu komponiranja, novo kvaliteto v njem pa predstavljata naslon na slovensko glasbeno folkloro.

TATJANA REMŠKARJEVA za vlogo neveste v Dutilleuxovem baletu «Volk». Utemeljitev: S to vlogo je poustvarila nov pomemben plesni lik na odru ljubljanske Opere. Z Nevesto je dosegla res izreden umetniški uspeh. Njen prispevek za razvoj baletne umetnosti zasluži vse priznanje.

ONDINA OTTA-KLASINC za vlogo Manon v Puccinijevi operi «Manon Lescaut». Utemeljitev: V letu 1966 je svoji obsežni galeriji likov dodala še naslovno vlogo iz Puccinijeve opere «Manon Lescaut». Z njo je potrdila izrazito muzikalnost, glasbeno izdelanost in igralski talent.

SLAVKO TIHEC za plastiko, razstavljeno na bienalu v Benetkah. Utemeljitev: Slavko Tihec je eden najpomembnejših predstavnikov likovnega življenja mlade generacije. Poleg svobodno zasnovanih plastik je dosegel velike uspehe v spomeniški plastiki.

FLORIS OBLAK za slikarska dela, razstavljena v l. 1966 Utemeljitev: Avtor že od leta 1954 razstavlja samostojno. Posebno opazna je vrsta psihološko poglobljenih in likovno dovršeno izdelanih portretov, ki zagotavljajo Oblaku posebno mesto v sodobni slovenski likovni tvornosti.

Dipl. ing. arh. SAVIN SEVER za zgradbo Tiskarne Mladinska knjiga v Ljubljani. Utemeljitev: Arhitekta Severja vodijo pri delih težnje po doslednem in jasnem konceptu. To je uresničeno zlasti v zgradbi Tiskarne Mladinska knjiga. Delo izraža čistost konstrukcije, ki je harmonično usklajena z vsemi elementi objekta.

Dipl. ing. arh. OTON JUGOVAC za zgradbo jedrskega reaktorja v Ljubljani. Utemeljitev: Projektant je korektno obravnaval zahtevne tehnološke naloge, hkrati pa težil, da bi pri oblikovanju objektov našel izraz, ki bi ustrezal funkciji.

ALEKSANDER VALIČ za vlogo Rameaujevega nečaka v odrski priredbi Diderotovega dela. Utemeljitev: Valičeva kreacija v tej vlogi je polna in vseskozi živa tako vsebinsko kot oblikovno, tako da sodi med najlepša doživetja lanske gledališke sezone na Slovenskem.

SANDI KROŠL za vlogi Hoedererja v Sartrovi drami «Umazane roke» in Alekseja Gornika v Cankarjevi komedij «Za narodov blagor». Utemeljitev: V Hoedererju je igralec prepričljivo združil politično in moralno nepopustljivost s človeško širokosrčnostjo in tragično možatostjo tega znanega Sartrovega lika. Cankarjev Gornik pa je kljub velikim igralskim zgledom iz preteklosti dobil v njegovi interpretaciji izvirne poteze.

RUDI VAVPOTIČ za snemalsko delo pri kratkem igranem filmu «Podobe iz sanj» in celovečernem filmu «Zgodba, ki je ni». Utemeljitev: V plodnih letih svojega dela je razvil slikovni filmski izraz iz gole objektivnosti v umetniško subjektivno interpretirano realnost, ki predstavlja v najboljših primerih idealno sodelovanje med režiserjem in snemalcem. S tem je postavil temelje za gradnjo slovenske stilne izraznosti v filmu.

LOJZE LEBIČ za kreativno dirigentsko delo v vodstvu komornega zbora RTV v letu 1966 Utemeljitev: Lanski uspehi pomenijo nadaljno uveljavitev radijskega komornega zbora kot vodilnega ansambla te vrste pri nas, kar je v mnogem sad Lebičevega neutrudnega in vestnega dirigentskega dela. Uveljavil se je kot izkušena in močna umetniška osebnost.

Dipl. ing. arh. SVETOZAR KRIŽAJ za izvirno arhitekturalno ureditev restavracije «Rotovž». Utemeljitev: V delu je izoblikoval svojske prostorske vrednosti, dosegel skladnost in atraktivno učinkovitost ter obogatil v kulturnoestetskem smislu ambient stare Ljubljane.

Dipl. ing. arh. JOŽE BRUMEN za področje vizualnih komunikacij. Utemeljitev: V sodobni zvrsti likovnega izražanja je Brumen pri oblikovanju opreme, knjig, razstavišč, svečanostnih pisem, prospektov, katalogov in vabil preosnoval zastarele načine obravnave takih nalog. S tem je uveljavil estetske zakonitosti v svojskih dognanjih ter obogatil kulturno fiziognomijo našega tiska.

PO PISANJU PARIŠKEGA LISTA «FIGARO LITTERAIRE»

«Če bo že letos človek prišel na Luno bo zagotovo Rus»

Francoski list svojo trditev utemeljuje s tem, da imajo sovjetski tehniki na razpolago močnejše rakete - Tudi 140 izstreljenih «Kozmosov» to nakazuje

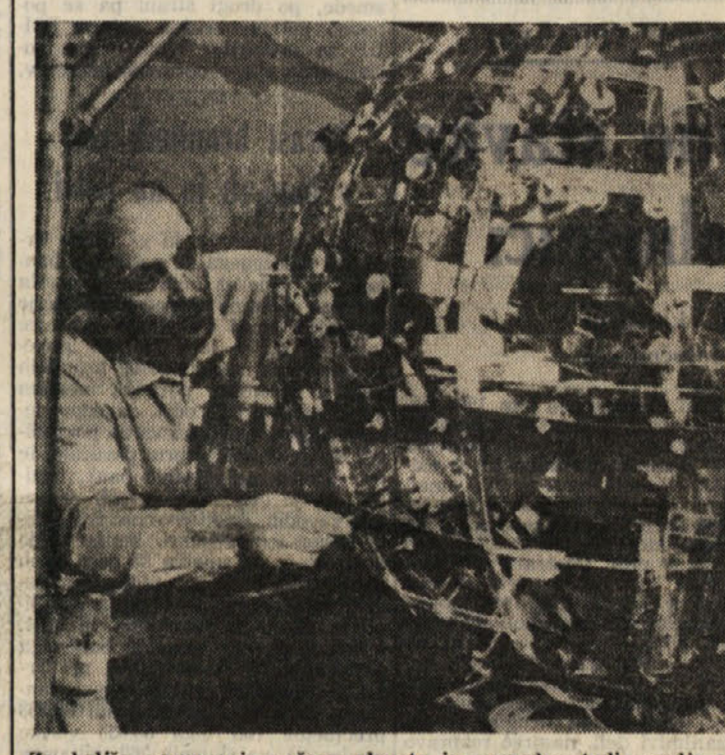

Za boljše poznavanje našega planeta in posredno tudi vesolja so v razna proučevanja vključene najrazličnejše znanosti. Med temi je tudi stroka, ki proučuje magnetizem Zemlje. Na sliki del «magnetoriuma», ki ga sestavljajo v Veljkovu pri Leningradu

Pred nedavnim so Američani v mrzlični tekmi za osvajanje Lune doživeli veliko katastrofo. V kabini so zogleneli trije kozmonavti. V zvezi s tem se postavlja vprašanje, kam vodi ta «vesoljska mrzlica» in kakšen je današnji odnos «sil» na tem področju med SZ in ZDA. Pariški list «Figaro Litteraire» glede tega piše:

Kaj nam bo prineslo letošnje leto v osvajanju Lune? Že mesece se govori, da ZSSR pripravlja izredno senzacijo in da bomo ob koncu leta, ob 50-letnici oktobrske revolucije in 10-letnici izstrelitve prvega umetnega satelita «Sputnika», priča vesoljskemu ognjemetu, pred katerim bomo obnemeli. Morda pa bo tudi sam človek stopil na Luno. Američani pa računajo, da bodo v tem letu prekoračili odločilno etapo. Poglejmo to vprašanje, začenši z državo, ki odkrito objavlja svoje načrte, tj. z ZDA.

Odkar je predsednik Kennedy leta 1962 objavil svoje geslo «Vse za osvojitev Lune», se je ameriška vesoljska ustanova (NASA) tako razvila, da razum povprečnega Evropejca, omejenega na nacionalni obseg Anglije ali Francije, ne more tega niti dojeti. Da bi dali vsaj bledo sliko angažirane industrije, bomo navedli nekaj številk: Program «Apolon», katerega cilj je osvojitev Lune, zajema dejavnost 20.000 podjetij in na tem programu je neposredno angažiranih 300.000 ljudi. In vse to zato, da bi poslali na Luno tri ljudi, ki bi vsak nosil še 3 kg prtljage. Dva bi stopila na Luno in ostala tam en dan. Cena vsega podviga bi znašala 100 milijard novih frankov ali približno toliko, kolikor znaša letni proračun Francije. Industrija, ki dela za osvajanje vesoljstva, je po svojem obsegu druga, takoj za avtomobilsko.

In ves ta ogromen «pogon» ima samo en cilj: zgraditi raketo «Saturn», visoko 150 metrov in težko 3.000 ton in ki jo bo ponesla v zrak druga raketa, ki bo tehtala 3.750 ton bo trikrat močnejša od vseh dosedanjih, celo petkrat močnejša od velikih raket, ki so v letu 1966 nosile v vesolje kabine «Gemini» Vse to predstavlja impozanten seštevek operacij: v osmih dneh potovanja bodo trije kozmonavti morali opraviti 1.200 nalog.

Ali bo v letošnjem letu storjen odločilen korak v uresničevanju tega načrta? Da, kajti po uspehu «Gemini», prehaja «Apolon» v fazo poskusov. V gradnji je 20 kabin, torej več kot jih je potrebno, raketa «Saturn» pa je bila preizkušena v skrčeni obliki, da bi se na osnovi ugotovitev mogla izdelati raketa «Saturn V».

Letos bi morali dokončati te velikanske naprave, kar pomeni, da osvajanje vesolja prehaja v fazo velikanskih raket. Zato so tudi večja tveganja in katastrofa v Cape Kennedy je ena teh. Manjši modeli namreč dajo le delne rezultate, objekti v pravi velikosti pa morejo vedno neprijetno presenetiti, posebno ko gre za odpornost materiala in razne druge nevšečnosti. Spomnimo se le na «navpični svinčnik», raketo «Vanguard», ki je bila visoka 20 metrov in ki je v letih 1958-1959 delala ameriškim tehnikom toliko preglavic zaradi tako imenovanih von Karmanovih vibracij, ki jih je povzročal veter.

Danes na raketah ne zasledimo več teh motenj, vendar te še niso nad 40 metrov visoke in nad 1.000 ton težke. Kaj pa bo z raketo, ki bo trikrat večja? Tehnološki problemi so «čudoviti». Da bi prenesli npr. «Saturn V» s kraja, kjer ga sestavljajo, na izstrelišče, so zgradili vlečni kompleks težak 8.000 ton, raketo pa bodo kotalili po tračnicah, ki ležijo na 14 metrov debelem sloju peska in skoljk.

Toda to so le problemi, če se smemo tako izraziti, zemlja — zemlja. Kar se tiče Američanov, bodo v letošnjem letu ponovili to, kar so napravili v lanskem letu, le da tokrat ne več v kabini «Gemini», pač pa s kabinami «Apolon», ki so za tri kozmonavte. Druga novost pa so ogromne rakete. To se bo nadaljevalo tudi leta 1968, ko bi moralo priti do velikega podviga, če bo šlo vse po načrtih. Zato ne smemo verjeti tistim pretiranim optimistom, ki trdijo, da bodo Američani že proti koncu tega leta poslali na Luno človeka in da bodo «prehiteli» Ruse.

Edini stik z «zaželenim» planetom bodo vzdrževali «Survoyerji», ki bodo še nadalje fotografirali področja za varni pristanek. Proti Veneri in Marsu Američani letos ne bodo poslali nobenega umetnega satelita. Johnson je nekoliko skrčil proračun za rakete in vsa sredstva namenil le naporom za osvojitev Lune.

Kaj pa Sovjeti? Njih čaka isto delo kot Američane, saj ni izbira velika. Kdor hoče priti na Luno, se mora ločiti z Zemlje s 3.000-tonsko raketo na štiri ali pet nadstropij.

Odgovor na to vprašanje o sovjetskih možnostih pa že obstaja. Ameriški vohunski sateliti, ki jih vojska izstreljuje iz Vandenberga iz dneva v dan obveščajo Pentagon, kako napreduje gradnja velikanskih raket v Sibiriji. Nikakršna tajnost ni, da montirajo Rusi več raket hkrati. Ve se še več, ker Rusi preizkušajo rakete s tem, da jih izstreljujejo na dobro nadzirana področja na Pacifiku. Skoraj gotovo je, da so že napravili poskuse z raketami od 1.500 do 2.000 ton. Sicer pa je za izstrelitev satelita «Proton», ki je težak 12 ton, potrebna najmanj 1000-tonska raketa. Tovrstne satelite pa Rusi izstreljujejo že 3 leta.

Kar se tiče velikanskih objektov torej, SZ beleži napredek, katerega rezultati se morajo uresničiti že v prihodnjih mesecih, če hočejo Rusi priti na Luno proti koncu letošnjega leta. Vendar pa je čudno, da že skoraj 2 leti ni bil niti en sovjetski kozmonavt poslan v vesolje. Kako bodo torej Rusi premagali izredno težko tehniko «vesoljskega srečanja»? Eden od možnih odgovorov je sledeč: Morda so ruski znanstveniki izbrali rešitev, ki izključuje «vesoljsko srečanje»! In za to so tudi razlogi. Zelo tvegano je tavati okoli Lune brez signalnih in drugih postaj, kakršnih je na Zemlji zelo veliko.

Z druge strani pa je program «kozmos» že dosegel 140 izstrelkov. Pred dnevi so Sovjeti uspeš-

CHARLET - NOEL MARTIN

(Nadaljevanje na 6. strani)

Modni kotiček

Kratko kramljanje o okusu naših žensk

Pravijo, da smo ženske opravljive in da rade vidimo pri drugih vse grdo in slabo. Pa ni res in redke izjeme še niso pravilo. Poglejmo samo, kako ženske rade gledamo obleke drugih žensk in kako smo zadovoljne, če lahko ugotovimo, da so te lepe in elegantne.

Hočete primer? Vzemimo na primer zadnji novinarski ples našega dnevnika v Kulturnem domu v Trstu. Zakaj prav ta ples? No, če si v naši modni rubriki privoščimo, da govorimo o modnih revijah v Parizu, Rimu in Firencah, ki jim sledimo lahko le po časopisju, zakaj bi si ne dovolile govoriti o tem plesu, kjer se je zbralo toliko ženskega sveta. Kaj ni prav, da povemo svoje občutke ob gledanju oblek in toalet, ki so jih imele naše ženske na tem plesu?

Ne bomo šle v podrobnosti, ker bi to ne bilo ne pravilno, niti primerno. Govorile bomo le na splošno. In naša prva ugotovitev je, da imajo naše ženske v splošnem dober okus, da vedo, kaj je lepo in kaj jim pristaja in da znajo sebi in svojim potrebam prilagoditi tudi še tako drzne modne novosti.

Moramo reči, da smo videle na plesu zastopane skoraj vse modne tendence — od mini kril, do večernih pidžam, dolgih večernih oblek in tradicionalnih in klasičnih črnih večernih toalet. Z redkimi (naj poudarimo res redkimi) izjemami so bile vse te tendence častno zastopane, kajti mini krila so bila na dostojni «nižini», pidžame dokaj zmernih krojev, dolge večerne obleke elegantne in klasične večerne obleke na izredno dostojni višini.

Seveda naj poudarimo, da so si mini krila privoščila zelo mlada dekleta in to je tudi prav, kajti ta moda je ustvarjena le za zelo mlada dekleta. Ostale ji bomo začele verjetno počasi tudi slediti, ker je pač moda nekaj nalezljivega, vendar v primerni razdalji. Tudi «pidžame» so nekaj takega, kar si lahko privoščijo le zelo mlada dekleta, ki se znajo v njih kretati in jih z dobršno mero «poguma» nositi. In tudi tukaj je bilo med plesalkami na novinarskem plesu vse v redu.

Kaj naj rečemo še o elegantnih večernih oblekah? Mislimo, da bi nekatere med njimi lahko prišle na vsako modno revijo in da bi ji delale čast. Tu so bile zastopane dolge in kratke večerne obleke in skoraj vse so bile precej «bleščeče», kar je tudi v skladu s sedanjo modo, ki zahteva na oblačilih čim več bleščečih okraskov in čim več srebrnih in zlatih tkanin. Častno so bile zastopane tudi zlate in srebrne nogavice, zlati in srebrni čeveljčki in seveda raznovrstni bleščeči uhani in drugi okraski.

Lahko torej rečemo, da je bil ta naš najbolj reprezentativni ples tudi z modne plati na dostojni višini, kar samo potrjuje naše prepričanje, da so naše ženske moderne ženske, s pravilno mero dobrega okusa, ki znajo asimilirati vse, kar nudi moda lepega in elegantnega in kar jih dela privlačne in mladostne. In ta naša trditev velja tako za naša mlada dekleta, kot za vse ostale, kajti tudi mladi ne osvajajo povsem zgrešenega načela, da jim je dovoljeno prav vse samo zaradi tega, ker so mlade, temveč iščejo v modi sicer sebi primernih idej in izrazov, vendar z dobršno mero okusa in zmernosti.

Naj torej kot ženske in gledalke zaključimo naše kramljanje z ugotovitvijo, da je bil novinarski ples ne le zelo uspela družabna prireditev, temveč tudi prikaz okusa in elegance naših žensk.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne štedite z napori, da bi rešili prijatelja iz zagate. Manjše motnje v družinskih odnosih.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dokažite sodelavcem svojo nepopustljivost. Potrebni ste izdatne moralne podpore.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Zelo živčno vzdušje, vendar bo to v kratkem odpravljeno. Bodite koristni ne samo zase, marveč tudi za druge.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Neka vaša zamisel ima dokajšnjo vrednost za ustanovo, kjer ste zaposleni. Priporočljivo je ustreznejše sožitje s sosedi.

LEV (od 23.7. od 23.8.) Nepričakovan uspeh finančnega značaja vam bo neverjetno dvignil ugled. Sprejmite sleherno pošteno kritiko.

DEVICA (od 24.8. do 23.9.) Upoštevajte, da so vaši sodelavci že dokaj utrujeni. Neko čustveno vprašanje boste rešili samo s potrpežljivostjo.

TEHTNICA (od 24.9. do 23.10.) Zagotovljen je uspeh za vse, ki se ukvarjajo z intelektualnim delom. Skušajte v družini uveljaviti trdnejšo disciplino.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Danes se vam bo nudila izjemna priložnost, da razkrinkate nekega svojega tekmeca. Otresite se svoje pretirane obzirnosti v čustvenih odnosih.

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Ne spuščajte se v tvegane finančne špekulacije. Osamljenost vam gotovo bolj škodi od ustrezne družbe.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Spoštujte za vsako ceno vse svoje poklicne obveznosti. Povabite svojega tekmeca v ljubezni na iskren pogovor.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Bodite zelo previdni v zvezi s spremembami, ki so plod določenih spletk. Nikar si ne želite ljubezni zaradi spremembe.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Prejeli boste zelo ugodno vest od nekega sodelavca v tujini. Slabo telesno počutje vam ne bo zmanjšalo moral ne moči.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 9. FEBRUARJA

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slovenske pesmi - 11.50 Glasbila - 12.00 Za smeh in dobro voljo - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Musici del Friuli - 17.20 Italijanščina - 17.35 Glasba - 18.15 Umetnost - 18.30 Jug. skladatelji - 18.50 Tamburice «Šokadija» - 19.00 Pisani balončki - 19.30 Najnovejše - 20.00 Šport - 20.35 «Marie Octobre», drama - 22.05 Harmonija zvokov - 22.35 Pianist M. Lipovšek - 23.00 Glasba za lahko noč.

Trst

12.05 Mandolinisti - 12.25 Tretja stran - 13.15 Ansambli - 13.30 Russo-Safred - 13.45 Simf. koncert - 14.20 Ork. Casamassima.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Glasba - 10.15 Polke in valčki - 10.45 Zapiski - 11.00 Griegova suita št. 2 - 11.15 Pesmi - 11.30 Pevci - 11.45 Glasbena sporočila - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Pan in njegova flavta - 14.00 Glasba po željah - 15.00 Pesmi na besedila F. Prešerna - 15.45 Slov. narodne - 16.20 Radijski oder - 17.40 Ital. pesmi - 18.00 Prenos RL - 19.00 Harmonikar Damme - 22.15 Orkester Edelhagen.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.05 Zvočni trak - 10.05 Opereta - 10.30 Šola - 11.30 Mozart in Puccini - 14.40 S festivala v Sanremu - 16.00 Spored za mladino - 16.30 Ameriške nove plošče - 17.15 Neapeljske - 17.30 Meredithov «Egoist» - 18.15 Variete - 19.30 Luna park - 20.20 Zgodovina glasbene komedije - 21.05 Kitarist Williams - 21.50 Politična tribuna.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.40 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Jazz - 10.40 «Le sorelle Condò» - 11.42 Pesmi - 14.00 Juke box - 14.45 Plošče - 14.15 Pogovorimo se o glasbi - 16.00 Rapsodija - 16.38 - Plošče - 17.05 Ital. pesmi - 17.35 Orkestri - 18.35 Enotni razred - 20.00 V opernem svetu - 21.00 Glasbenogovorni spored - 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturne aktualnosti - 19.15 Koncert - 20.15 Periodični tisk - 20.30 «Figarova svatba».

Slovenija

8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Prešernova podoba - 9.25 Srbske narodne - 9.40 M. Vodopivec: Pust - 10.15 Operni dvospevi - 11.00 Turistična napotki - 11.15 Orkestri - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Ansambli - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Klavir, violina in violončelo - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Z baletnih odrov - 14.45 Lirika za otroke - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Melodije - 16.00 Vsak dan - 17.05 Turistična oddaja - 18.15 «Soročinski sejem» - 18.45 Jezikovni pogovori - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Domače pesmi - 21.00 Sto let slov. lirike - 22.10 Skladbe F. Schuberta - 23.05 Plesni orkester.

Ital. televizija

Od 8.30 do 12.00 Šola - 14.30 Smučarske tekme - 17.00 Tvoja prihodnost - 17.30 Dnevnik - 17.45 Spored za mladino - 18.45 Kmetijska oddaja - 19.15 Kultura - 19.45 Šport in ital. kronika - 20.30 Dnevnik - 21.00 «Maček» - 21.50 Politična tribuna - 22.45 Dokumentarij - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.30 Jezik za vse - 19.00 Nikoli ni prepozno - 21.00 Dnevnik - 21.15 Mladi - 22.15 Bruselj v glasbi.

Jug. televizija

11.00 Angleščina - 11.30 in 16.40 Glasbeni pouk - 15.00 Veleslalom za ženske - 16.10 TV v šoli - 17.05 Poročila - 17.10 Glasbene slike Debussyja - 17.25 Slike sveta - 17.55 Obzornik - 18.15 Kalejdoskop - 18.35 Ruske romance - 19.00 Športna oddaja - 19.30 Lado Leskovar - 19.40 Cikcak - 20.00 Dnevnik - 20.30 Aktualni razgovori - 21.10 Tekmovanje mladih umetnikov - 22.10 Dnevnik - 22.30 Tiskovna konferenca A. Kosigina v Londonu.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10, najnižja 4,1, ob 19. uri 8,2 stopinje, zračni tlak 1010,6 raste, vlaga 47 odst., veter severovzhodnik 20 km na uro, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 9. februarja Polona
Sonce vzide ob 7,17 in zatone ob 17,22. Dolžina dneva 10,05. Luna vzide ob 7,47 in zatone ob 17,15.
Jutri, PETEK, 10. februarja Dušan

LEPA IN POMEMBNA ŠOLSKA PROSLAVA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

«Ne s proslavami, z delom bomo počastili Prešerna...!»

Proslave v Kulturnem domu so se udeležili dijaki liceja in trgovskega tehničnega zavoda, profesorski zbor z ravnateljema in pedagoški svetovalec za slovenske šole - Člani SG so podali skupinsko recitacijo «Krsta pri Savici» - Lepa proslava na državni srednji šoli na Proseku

V Kulturnem domu je bila včeraj opoldne Prešernova proslava, ki sta jo priredila licej (klasični in realni) in trgovski tehnični zavod. Že prej sta priredili podobno proslavo učiteljišče in enotna srednja šola v Trstu, proslave pa so bile tudi po drugih slovenskih šolah v mestu in v okolici. Tako se je slovenska šolska mladina na Tržaškem oddolžila spominu največjega sina našega naroda in ob spominu nanj proslavila naš slovenski kulturni praznik.

Na Tržaškem so v preteklih dneh bile tudi druge Prešernove proslave, ki so jih priredila naša prosvetna društva in Slovenska prosvetna zveza. In čeprav je bila osrednja proslava SPZ v Kulturnem domu spričo navdušenja, ki ga je med našimi ljudmi znala vzbuditi slovenska pesem naših zborov, so proslave, ki jih prirejajo šolski zavodi, še toliko bolj pomembne, ker je prav mladina tista, ki mora do kraja spoznati duha Prešernovega ustvarjalnega genija in v njegovih preroških besedah videti svoj življenjski smoter. Zlasti pa še naša zamejska mladina, nad katero preži stalna nevarnost odtujanja svoji narodni skupnosti in ki se bo tej nevarnosti lahko učinkovito upirala le, če bo oborožena z duhom in idejami, ki jih je Prešeren tako mojstrsko, enkratno in neuničljivo izrazil v svojem delu.

Včerajšnje proslave v Kulturnem domu so se polnoštevilno udeležili dijaki obeh šolskih zavodov, prav tako polnoštevilno pa tudi profesorski zbor z ravnateljema dr. Kacinom in dr. Turino na čelu. Prisoten je bil tudi pedagoški svetovalec za slovenske šole na Tržaškem Stane Mihelič.

Prvi uvodni nagovor je podala v imenu trgovskega tehničnega zavoda Milica Kravosova, ki je v sicer čustvenem podajanju povedala vendarle prenekatero potrebno misel, zlasti ko je dejala:

«Za mnoge izmed nas je vsakoletna Prešernova proslava samo praznik, seveda lep in občuten praznik, a praznik, na katerega smo se že nekoliko navadili. Tako da se mi, dijaki, ob tej slovesnosti bolj malo vprašamo, kakšen je Prešernov pomen za nas. Lepo število dijakov pa je, ki si takega vprašanja niso nikdar zastavili in si ga najbrž nikdar ne bi, če se ne bomo o tem skušali pogovoriti vsi skupaj ob tem Prešernovem dnevu. In čisto odkrito naj povem, da mislim, da so naša vsakoletna zborovanja namenjena predvsem tistim izmed nas, katerim se kulturna in narodna zavest zelo počasi prebuja, tako da samo mimogrede čutijo potrebo, da bi vidneje proslavili ustvarjalca, ki je povzdignil naš jezik na raven drugih evropskih jezikov.»

In še: *«Vendar naj nam bo dovoljeno, da se mu tokrat poklonimo predvsem kot možu, ki je videl hibe in pomanjkljivosti slovenskega značaja, ki je videl napake, katere so skušali za njim odpraviti že mnogi drugi, a se jih niso mogli rešiti naši predniki in se jih ne moremo rešiti danes mi. Tako je, kakor da so se pregloboko ukoreninile v nas. Kajti še zmeraj so vprašanja, ki Prešerna bolijo, živa, še zmeraj je naša zavest slabokrvna, naša značajnost precej majava. Tako da se nam zdi, kakor da jih je napisal včeraj in prav za nas, tržaške ljudi, stihe, s katerimi skuša:*

Otajat Kranja našega sinove
njih in Slovencev vseh okrog rodove.

Tako da se nam zdi, da govori prav o nas, ko želi, da

...bi nam srca vnel za čast dežele
med nami potolažil razprtije
in spet zedinil rod Slovenščne cele!

V imenu dijakov liceja je nato spregovoril Igor Simonič. Besede, ki jih je bral, so trdo padale na prisotne in če bi zrna resnice v njih vsaj delno obrodila sad, bi ta lepa proslava bila še dvakrat več vredna po svojem pomenu, kot je sicer bila:

«Dvajset let in več se Prešernove proslave vrstijo druga za drugo na naših šolah in po naših društvih. Vsakokrat poslušamo govore o pesnikovem življenju in delu, petje, recitacije in podobno. In po končani proslavi se dijaki zgrnejo na ulice in si v tržaškem dialektu pravijo šale, dekleta gredo v bar na kavo in z zanimanjem prelistavajo modne revije, fantje stopijo do bližnjega kioska in si kupijo kriminalko. Tako se dogaja leto za letom. Zato vidimo na naših proslavah zdolgočasene obraze, ki le od daleč sledijo sporedu in ki odhajajo s proslave taki, kot so nanjo prišli.

Zato je brez pomena, da bi tukaj navajali naše bodoče izobražence na branje poezij in da bi skušali vzbuditi v njih ljubezen do Prešerna.

Kolikor kdo tega dela še ni opravil, ga mora opraviti sam. Sam se mora poglobiti v njegov svet in sam mora spoznati njegovo veličino. Poezija je nekaj, kar vsakdo občuti po svoje, in zato bo Prešerna najbolje razumel tisti, ki se ne bo dal zadušiti podatkom slovstvene zgodovine in obširnim komentarjem, ampak se bo približal pesniku samemu. Le tako bo pesnik govoril neposredno njemu in mu postal prijatelj.

Na tej proslavi pa spregovorimo raje o nečem drugem, kar sicer ni v tesni zvezi s Prešernom, je pa vseeno z njim povezano. Spregovorimo nekoliko o problemih, ki nas tarejo, in o naših razmerah. Ne megleno in sanjavo, ampak jasno in stvarno. Ne bojmo se, dragi prijatelji, pogledati resnici v oči in pokazati pred drugimi, kdo smo. Koliko mladih ljudi, ki so končali po vojni naše šole, srečujemo na naših prireditvah, razstavah, predavanjih, v gledališču? Koliko jih najdemo, da sodelujejo pri naših kulturnih revijah ali da jih vsaj kupujejo in berejo? Koliko takih ljudi, ki bi se upali spustiti v debato s človekom druge narodnosti in nasprotnega svetovnega nazora, so vzgojile naše šole? Po tolikih letih je obračun kaj klavrn. Naš kulturni voz pa čaka novih moči, ki ga bodo potiskale naprej, krepkih, mladih rok in smejočih se lic. Naši zamejski kulturi manjka svežine.»

Izprašajmo si vest in poglejmo, koliko je vsak od nas storil za razmah slovenske kulture. Ali nismo tudi mi sami krivi, da med nami ni tiste vitalnosti, ki jo vsi želimo? Predvsem mi. Zato naj bo geslo današnje proslave klic: NE S PROSLAVO, Z DELOM BOMO POČASTILI PREŠERNA!»

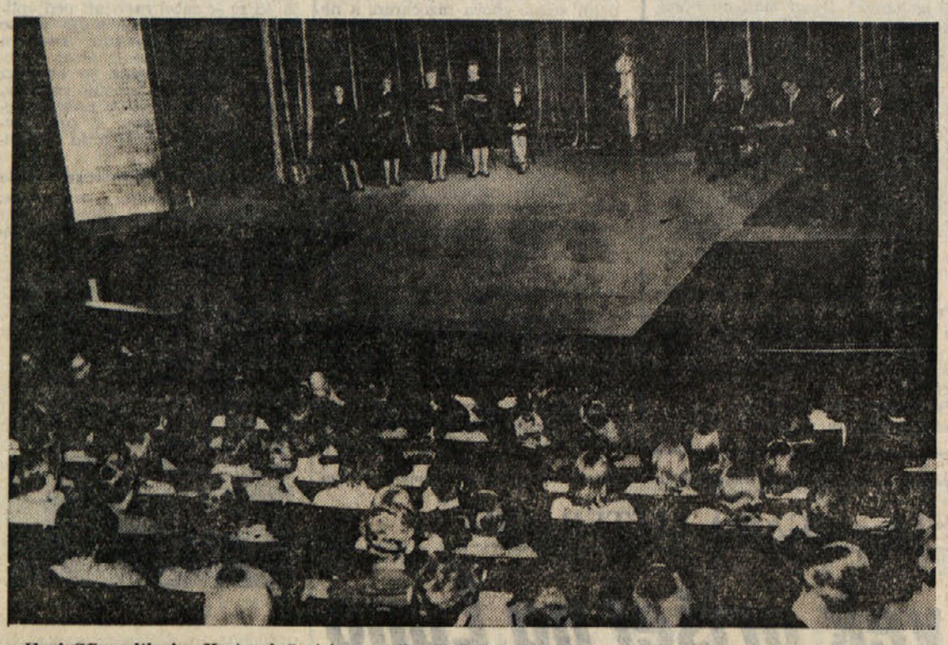

Člani SG recitirajo «Krst pri Savici» na včerajšnji šolski Prešernovi proslavi v Kulturnem domu

Na odru z osvetljenim Prešernovim kipom v ozadju so nato člani Slovenskega gledališča: Jožko Lukeš, Stane Raztresen, Alojz Milič, Stane Starešinič, Silvij Kobal, Zlata Rodoškova, Mira Sardočeva, Lidija Kozlovičeva, Leli Nakrstova in Miranda Caharija v Lukeševi režiji in priredbi podali celoten Krst pri Savici. Njihova skupinska recitacija je bila skrbna in v dikciji dognana tako, da je pesnitev učinkovala na prisotno srednješolsko mladino z vso svojo umetniško močjo. Ves čas izvajanja je vladala v dvorani vzorna tišina kot izraz malodane pobožne zbranosti. Res, lepa proslava, ki bi morala vsem ostati v trajnem spominu.

* * *

V včerajšnjih dopoldanskih urah je bila Prešernova proslava tudi na državni srednji šoli na Proseku, ki so jo pripravili in izvedli dijaki s profesoricama slovenščine in petja. Vsi profesorji šole so prisostvovali pestremu programu s svojim ravnateljem dr. Edmundom Žetkom na čelu.

Pod Prešernovo sliko so se zbrali deklamatorji, učenec 3. razreda Igor Guštin pa je na klavirju spremljal Simonitijevo skladbo «Pesniku Prešernu» in Zdravljico, ki so jo zapeli vsi dijaki proseške enotne šole.

Uvodno besedo o Prešernovem osebnem in pesniškem življenju je prebrala razredničarka III. razreda, nato pa so prisotni dijaki in dijakinje deklamirali naslednje pesmi:

Dijakinje I.a in I.b razreda so recitirale Vrbi in šesti sonet iz Sonetov nesreče (Stanič Milena, Starc Zdenka, Zuccoli Lara), a Vilma Orel je z velikim občutkom prebrala samogovor iz najbridkejših in najsamotnejših Prešernovih razmišljanj: Pevcu.

Od Železne ceste sta recitirala učenka Kobal Darja in učenec Kemperle Marjan. Njunemu živahnemu dialogu je sledilo veselo odobravanje zbranih dijakov. Trije dijaki iz II. razreda, in sicer Silva Budin, Igor Guštin in Zvonko Rebula, so posrečeno izrazili balado o Povodnem možu. «Uršika» je presenetila s svojo pravilno in uglajeno besedo in s primerno nošo slovenskega dekleta. Magda Rebula je recitirala «Mokrocveteče rož'ce poezije» iz Sonetnega venca. Nenavadno ostro in pravilno označitev Turjaške Rozamunde je podala učenka III. razreda Pierina Furlan. Ta «cvet svetā», Prešernu znano žensko ime iz langobardske zgodovine in iz tedanje zapoznele romantične književnosti, je v tej učenki odrsko zaživel, ker je bilo čutiti neko srčno prizadetost.

S to romanco, polno življenjske vedrine in s ponovnim dijaškim zborovim petjem se je zaključila proslava, ki je na vse prisotne, profesorice in dijake, napravila globok vtis. Ravnatelj dr. Edmund Žetko je iskreno pohvalil vsakega posameznega dijaka in dijakinjo s pripombo, naj posnemajo Prešerna vsaj kot odličnega dijaka, prvaka po vplivu na součence in po kulturnem obzorju.

V spalnici je padla

V spalnici svojega stanovanja v Devinu št. 65 se je včeraj zjutraj ponesrečila 72-letna gospodinja Ljudmila Legiša vd. Colja. Spodrsnila je na pološčenem podu in tako nerodno padla, da si je verjetno zlomila desno stegnenico. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek s pridržano prognozo.

Danes izročen vladnemu komisarju

Spisek povišanih pristaniških tarif

Danes bodo predstavniki Javnih skladišč predložili generalnemu vladnemu komisarju v odobritev spisek novih, povišanih pristaniških tarif, ki naj bi stopile v veljavo s prihodnjim aprilom. Gre za spisek 400 postavk, povišek pa se suče na povprečni višini 10 odst. v primerjavi s tarifami, ki so zdaj v veljavi. Vodstvo Javnih skladišč trdi, da je bilo primorano povišati tarife zaradi gmotnih izboljšav, ki so bile priznane osebju z nedavno sklenitvijo nove delovne pogodbe. Skupna vrednost poviškov na plačah naj bi namreč znašala na leto okoli 300 milijonov lir, k čemur pa je treba prišteti še nadaljnjih 100 milijonov lir za višje plače, ki jih bodo prejemali težaki, ki delajo v pristanišču kot zunanji sodelavci Javnih skladišč. Vodstvo podjetja namerava povečati tudi število svojega osebja, in sicer s sedanjih 870 na 1085 ljudi.

Obvestilo Centra za diagnozo raka

Ravnateljstvo «Tržaškega centra za diagnozo in zdravljenje novih tvorb» sporoča, da se vse ženske nad 20 leti starosti v okviru borbe proti raku lahko obrnejo za citodiagnostične preglede na prevzemne centre na *Općinah* v Proseški ulici ob torkih, četrtkih in sobotah od 14.30 do 16.30 ure; v *Križu* ob torkih od 8. do 9. ure; v *Zgoniku* ob ponedeljkih in četrtkih od 9. do 10. ure in v *Nabrežini* ob torkih in petkih od 12. do 13. ure. Vsak dan razen ob sobotah se ženske lahko zglasijo tudi v posvetovalnici Centra v Ul. Vasari št. 30 od 18. do 19.30 ure. Pregledi so brezplačni in ni pri tem nobenih upravnih formalnosti.

DANES STAVKA SLOVENSKIH ŠOLNIKOV NA TRŽAŠKEM

Slovenski šolniki stavkajo zaradi nerešenih vprašanj

Šolskim oblastem bodo poslali protestno resolucijo zaradi zavlačevanj pri reševanju življenjskih vprašanj šolnikov in šole

Kakor je bilo napovedano stavkajo danes tudi slovenski šolniki na Tržaškem. Tako je sklenil Sindikat slovenske šole in to so potrdili šolniki na sindikalnem sestanku, ki je bil včeraj v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa. Slovenski šolniki na Tržaškem, tako učitelji kakor profesorji, se pridružujejo stavki italijanskih šolnikov še s posebnim poudarkom, ker pristojne oblasti niso še rešile problemov, ki se tičejo slovenskih šolnikov in šole. Med temi problemi je tudi razpis natečaja za stalež učiteljev, ki bi moral biti že lani. Na včerajšnjem sestanku so slovenski šolniki sklenili, da se pošlje šolskim oblastem protestna resolucija, ker so slovenski šolniki ogorčeni spričo zavlačevanj pri rešitvi nujnih in življenjsko važnih problemov.

Vsem šolnikom, ki stavkajo za svoje pravice, zlasti pa našim slovenskim šolnikom, izrekamo svojo solidarnost. Vsa slovenska javnost jih bo podprla v njihovih naporih, da se rešijo vprašanja, ki se tičejo šolnikov in sploh naše šole.

Izjava PSIUP

Izvršni odbor tržaške federacije PSIUP izjavlja v zvezi z vestmi o domnevnih težkočah, ki naj bi nastale pri združevanju PSDI in PSI v Trstu, da gre za novo potrdilo, da je sporazum o «združitvi» le delo vrhov. Vse to nujno povzroča spore in prepire, kjer se pojavijo osebne ambicije. Tako se nadaljuje stara socialdemokratska tradicija zmede, po drugi strani pa se ponovno potrjuje važna naloga PSIUP za ustvaritev nove močne socialistične sile v obrambo delavcev.

Porast hranilnih vlog v bankah in na pošti

Količina denarja, ki ga imajo Tržačani naloženega na pošti in v bankah, se veča iz dneva v dan. Na podlagi običajne mesečne ankete je statistični urad trgovinske zbornice ugotovil, da se je v 75 odst. anketiranih bank skupen obseg hranilnih vlog v decembru povečal, medtem ko je ostal pri 25 odst. zavodov nespremenjen. Povpraševanje pokreditih se je v decembru povečalo le pri 45 odst. anketiranih bank, medtem ko je ostalo pri drugih denarnih zavodih praktično na isti višini kakor v novembru. Zanimiva je ugotovitev, da smatra 85 odst. vseh anketiranih bank za «zadovoljiv» decembrski razvoj poslovanja s tujino in da se le preostalih 15 odst. pritožuje čez to področje bančnega poslovanja. V zastavljalnici pri Tržaški hranilnici je bilo konec lanskega decembra zastavljenih 80.583 predmetov (od tega 53.033 visoke vrednosti), za skupnih 760 milijonov lir. Na pošti so imeli Tržačani konec lanskega leta 4228 milijonov lir vlog. (Za primerjavo naj navedemo, da je znašala skupna vrednost teh vlog leto poprej 3713 milijonov, ter je v samem decembru 1966 ta postavka narasla za skoraj 120 milijonov lir.) Ob istem času je znašala skupna nominalna vrednost poštnih vrednotnic v posesti Tržačanov 7677 milijonov lir, medtem ko je znašala ta postavka leto poprej 6921 milijonov.

Razne finančne ustanove so v decembru izdale 154 posojil proti vknjižbi na nepremičnine, in sicer za skupno 1676 milijonov lir. Med dovoljenimi posojili jih je bilo 24 iz sklada za gradnjo ljudskih stanovanj 'Aldisio', v skupni vrednosti 95 milijonov lir.

Konec decembra lanskega leta je bilo na našem področju v delovnem razmerju 91.781 ljudi, to je 528 ljudi manj kakor konec novembra. Tudi v primerjavi s stanjem 31. decembra 1965 je bil položaj nekoliko slabši, saj je bilo takrat v rednem delovnem razmerju 93.016 ljudi. Konec decembra lanskega leta je bilo na seznamu brezposelnih na uradu za delo vpisanih 5962 ljudi; v primerjavi z decembrom 1965 je bilo to število lani za 15.6 odst. ali za 1099 enot nižje.

Predvajanje filma v Nemškem inštitutu

Drevi ob 21. uri bodo v Nemškem kulturnem inštitutu predvajali film «Schachnovelle» (v nemščini), posnet po istoimenski noveli Stefana Zweiga. V filmu nastopajo Curd Jürgens, Mario Adorf, Hans Söhnker in Claire Bloom; režija Gerd Oswald. Še prej bodo predvajali dokumentarni film «Farbenfrohe Stadt» o Kielu, glavnem mestu Schleswig-Holsteina.

Predavanje v krožku «Rodolfo Morandi»

Jutri ob 19. uri bo v kulturnem krožku «Rodolfo Morandi» na Trgu Stare mitnice št. 11 urednik revije «Classe e Stato» Federico Stame predaval o «Teoretskih vprašanjih v položaju Kitajske».

Tudi letos na gradu Sv. Justa

Festival znanstveno fantastičnega filma

Letošnji mednarodni festival fantastičnega filma, ki ga prireja Letoviščarska in turistična ustanova v Trstu, bo od 8. do 15. julija na gradu Sv. Justa. Tudi letos bo festival razdeljen na dve skupini. Prva skupina je namenjena dolgometražnemu filmu in nima nagradnega značaja, marveč samo namen, da se javnosti pokažejo najboljši tovrstni filmi narejeni v letu 1966-67; druga skupina pa je namenjena srednje in kratkometražnemu ter dokumentarnemu filmu fantastične vsebine. Ti filmi bodo tekmovali za nagrado «Zlati pečat mesta Trsta» in za «Posebno nagrado» za specifične vrednote. Vsem predvajanim filmom, tako iz prve kot iz druge skupine, bodo dali simbolično «Vsemirsko ladjo festivala», delo tržaškega kiparja Marcella Mascherinija. V okviru festivala bodo tudi letos umetne, kulturne in znanstvene prireditve.

PROSVETNO DRUŠTVO SKEDENJ
priredi danes, 9. februarja ob 20 v sedežu v Skedenjski ul. št. 126
VEČER KRATKOMETRAŽNIH FILMOV
ki jih je posnel Aljoša Zerjal.
Začetek ob 20.30
Vabljeni vsi!

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
V soboto, 11. t.m. ob 16. uri in v nedeljo, 12. t. m. ob 16. uri
GRIM - MARTINUZZI
OBUTI MAČEK
otroška igra
Zadnji!

Gledališča

Verdi

Pr. blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za prvo predstavo treh novitet, ki bo v soboto ob 20,30 za red A v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih ter za tretjo predstavo Giordanove opere «Fedora», ki bo jutri za red B v parterju in ložah ter za red na galerijah in balkonih. Istočasno se začenja tudi prodaja vstopnic za zadnjo predstavo «Fedore», ki bo v nedeljo 12. t.m. ob 16. uri za dodatni red v vseh prostorih.

Medtem se nadaljujejo priprave za tri novitete: Viozzijev lirični monolog «La giacca dannata», v katerem bo kot edini nastopajoči baritonist Renato Cesari; de Banfieldovo enodejanko «Alissa», v kateri bodo nastopili Virginia Gordoni kot protagonistka, Genia Las in Gianluigi Corbmagro. Opera bo v Italiji prvič uprizorjena; Bugamellijevo enodejanko «Una domenica» v krstni izvedbi z Renatom Cesarijem, Genio Las, Enno Baggiore, Votom Mario Brunettijem in Robertom Fontanotom. Maestro Licalsi in Giampiero Bisson bosta prireditelja in citatorja.

Vse tri novitete bo dirigiral Alberto Zedda. Režija Carlo Piccinato.

Kino

Nazionale 14.30, 21,45 «Il dottor Živago» Metrocolor iz romana Borisa Pasternaka, Geraldine Chaplin, Alec Guinness, Omar Sharif.
Excelsior 15,30 «La contessa di Hong Kong» Technicolor, Chaplinov film, Sophia Loren, Marlon Brando.
Fenice 16,00 «Kriminal» Technicolor, Glenn Saxon, Helga Line, Andrea Bosic.
Eden 15,30 «Sopra e sotto il letto» Anita Ekberg. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 15,30 «Parigi brucia?» Orson Welles.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 16,00 «Se sei vivo spara» Eastmancolor, Tomas Milian, Marilu Tolo. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16,30 «Le spie vengono dal semifreddo» Colorscope, Franco Franchi, Ciccio Ingrassia.
Filodrammatico 16,00 «Il grande colpo dei 7 uomini d'oro» Technicolor, Philippe Leroy, Rosanna Podestà.
Moderno 16,00 «Come rubare un milione di dollari... e vivere felici» Technicolor, Audrey Hepburn, Peter O'Toole.
Cristallo 15,30 «Ne onore ne gloria» Technicolor, Anthony Quinn, Claudia Cardinale, Alain Delon.
Garibaldi 16,30 «La mandragola» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16,30 «Chi ha paura di Virginia Wolf». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 15,30 «Io la conoscevo bene» Stefania Sandrelli, Enrico Maria Salerno. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16,30 «Operazione S. Gennaro».
Vittorio Veneto 15,30 «Il sipario strappato» Julie Andrews.
Ideale 16,00 «Peter Pan» Walt Disneyjeva risanka v technicolorju.
Astoria (Ulica Zorutti, filobus št. 1) 16,00 «Troppo caldo per giugno» Technicolor, Dirk Bogarde, Silva Koščina.
Astra 16,00 «Hotel delle vergini» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Abbazia 16,00 «Sherlock Holmes - Notti di terrore» Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo danes ob 15.30 lutkovna igra za otroke.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob matere Kloret iz Ricmanj daruje družina Sosič Prinčič 1000 lir za Dijaško matico.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novost:
Hochhuth: NAMESTNIK 850 lir

ZARADI NEUREJENIH EKONOMSKIH IN NORMATIVNIH VPRAŠANJ

Danes začetek desetdnevne stavke zdravnikov v glavni bolnišnici

Drevi ob 21. uri se bodo zdravniki sestali na skupščini in sklepali o morebitni proglasitvi stavke za nedoločen čas

Danes so začeli stavkati zdravniki glavne bolnišnice v Trstu. Stavka bo trajala do 18. t.m. Na dvevišnji skupščini, ki bo ob 21. uri v dvorani Centra za rakasta obolenja, pa bodo zdravniki tržaške bolnišnice sklepali o morebitni proglasitvi stavke za nedoločen čas.

To je ena največjih stavk, ki so jih doslej proglasili bolnišniški zdravniki v Trstu. Položaj primarjev, njihovih pomočnikov in asistentov se je v zadnjih mesecih zelo poslabšal, zlasti zaradi neurejenosti nekaterih osnovnih vprašanj ekonomskega in normativnega značaja. Med stavko bodo zdravniki v bolnišnici zagotovili samo zasilno zdravniško službo, vzdržali pa se bodo vsakega upravnega dela.

Položaj zdravnikov v bolnišnicah je zelo resen. Na osnovi okrožnice ministra za zdravstvo bi morali že z mesecem januarjem urediti višje plače na osnovi plač univerzitetnih profesorjev, da bi lahko s tem tudi uredili spodobno plačevanje zlasti pokojninskega sklada. Za primer naj samo navedemo, da dobiva sedaj primarij v glavni bolnišnici 60.000 lir plače mesečno, ostali njegovi prejemki pa se ravnajo po številu sprejetih bolnikov v bolnišnico in so določeni po odgovornosti, ki jo zdravnik ima v bolnišnici. Pokojninski sklad pa se sedaj plačuje samo na osnovi 60.000 lir mesečno.

Toda prejemki, ki jih zdravniki dobivajo od vsakega sprejetega bolnika v bolnišnico, so odvisni predvsem od plačevanja bolnišniških storitev po raznih bolniških blagajnah, saj je znano, da je velik del prebivalstva bolniško zavarovan. In prav tu se je v zadnjem času zataknilo. INAM je poravnala svoje obveznosti Združenim bolnišnicam šele do konca julija lanskega leta in dolguje sedaj bolnišnici milijardo 270 milijonov lir. Hkrati pa so v zaostanku s plačevanjem tudi nekatere manjše bolniške blagajne, tako da znaša skupni dolg vseh bolniških blagajn glavni bolnišnici milijardo 897 milijonov lir. Ker so glavni prejemki zdravnikov odvisni od plačevanja omenjenih dolgov, so tudi prejemki zdravnikov v zadnjih mesecih zelo neredni.

Poleg tega pa se zlasti pomočniki primarjev in asistenti borijo tudi za boljšo ureditev kariere v bolnišnici, s čimer je seveda povezano tudi vprašanje prejemkov.

Upokojena ravnateljica kemičnega laboratorija trgovinske zbornice

Na svoji zadnji seji se je vodilni odbor tržaške trgovinske zbornice v imenu organizacije in tukajšnjih poslovnih ljudi zahvalil za dolgoletno delo in prizadevanje ravnateljici kemičnega laboratorija zbornice prof. E. Cerasari, ki je 31. januarja letos stopila v zasluženi pokoj. Prof. Cerasari je leta 1929 nastopila službo asistentke v omenjenem laboratoriju, kjer je delovala vse do upokojitve, najprej kot asistentka, pozneje pa kot ena izmed vodilnih osebnosti in končno od leta 1960 dalje kot ravnateljica tega važnega oddelka zbornice. V teh letih se je prof. Cerasari udejstvovala tudi kot univerzitetni docent ter vodila v letih 1950-1954 stolico za blagoznanstvo na ekonomski fakulteti, pozneje pa še stolico za kemijo na znanstveni fakulteti tukajšnje univerze. Vzporedno s tem se je specializirala na področju enologije, ter je med drugim izdala dve zanimivi deli, namreč razpravo o določanju količine citronove kisline v vinu ter drugo razpravo o ugotavljanju količine kalija in natrija v pepelu italijanskih vin.

DELO DEŽELNIH KOMISIJ

Svetovalci zahtevajo več podatkov o obračunih za leti 1964 in 1965

V drugi komisiji so odobrili 6 členov zakonskega osnutka o ustanovi za razvoj kmetijstva

Včeraj se je sestala prva razširjena deželna komisija za zadeve predsedstva, finance in proračun, ki je razpravljala o obracunih za leti 1964 in 1965. Komisiji je predsedoval svetovalec Cocianni, seje pa se je udeležil tudi odbornik za finance Tripani. V razpravo so posegli svetovalci Bosari, Coloni, Šiškovič in Škerk. Komisija se bo ponovno sestala jutri in takrat bodo spregovorili še Bacicchi, Gefter-Wondrich, Morpurgo in Varisco. Jutri bosta tudi odgovorila diskutantom poročevalec Metus in odbornik Tripani.

Svetovalec Šiškovič je kritično ocenil obračuna in dejal, da deželna uprava ni držala obljube, da bo hitro in dobro potrošila sredstva, ki jih nakazujejo proračuni. Uprava ni izdala niti petine nakazanih sredstev, če se ne upoštevajo tako imenovani zadolženi izdatki. Zato še ni videti učinkov deželnih izdatkov.

Svetovalec Škerk je dejal, da ni zadovoljen s poročilom o izdatkih. Čeprav gre za prve obračune, bi morali vsaj na splošno vedeti, kako so vplivali deželni posegi na socialno in gospodarsko torišče v deželi. Škerk je dejal, da tudi ni zadovoljen, ker ni dal odbornik Tripani jasnih pojasnil o izdatkih, tako da jih svetovalci ne morejo nadzorovati. Ni nobena državna tajnost, kako je dežela trošila denar, saj objavljajo na primer o tem podatke tudi razne revije. Zato je svetovalec zahteval, naj dajo članom komisije vse potrebne podatke.

Glede številnih vprašanj državljanov slovenskega jezika jih dokumenti sploh ne omenjajo. Med razpravo o proračunih se je govorilo o teh vprašanjih ter je odbor celo sprejel nekaj resolucij tudi ob upoštevanju mednarodnih pogodb (Londonske spomenice), ki jih je italijanska država svobodno sprejela. Kakšen je bil rezultat in učinek teh razprav in obveznosti? Vse kaže, da zelo pičel. Zatem je Škerk vprašal, koliko uslužbencev slovenskega jezika so sprejeli v službo in koliko jih je bilo med njimi, ki so opravili slovensko srednjo šolo. Koliko podpore so dali raznim slovenskim združenjem, ustanovam, ki se ukvarjajo s kulturo, športom, dobrodelnostjo itd.? Končno, kakšna je bila deželna politika glede kmetijstva na našem področju in koliko so porabili tu pri nas za kmetijstvo?

Včeraj se je sestala tudi druga komisija za kmetijstvo in razpravljala o zakonskem osnutku o ustanovi za razvoj kmetijstva. Seje se je udeležil tudi odbornik za kmetijstvo Comelli. Komisija je odobrila šest členov osnutka in jih ostaja zato še 23. Poleg poročevalca Angelija in odbornika Comellija so posegli v razpravo svetovalci Bettoli, Coghetto, Del Gobbo, Mizzau, Moschioni, Trauner in Virgolini. Komisija se bo zopet sestala jutri.

Nesreča v pristanišču

Na delu v Novem prstanišču se je včeraj popoldne ponesrečil 47-letni pristaniški delavec Bruno Bertocchi s Trga Giarizzole 11. Blizu skladišča št. 65 je pomagal pri natovarjanju zabojev na ladjo in pri tem stal v kasonu prikolice. Nenadoma se je spotaknil in tako nerodno padel, da si je zlomil desno zapestje. Bertocchija so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 20 do 30 dni.

Nesreča ali samomor

Agenti s komisariata Stare mitnice so včeraj zvečer okrog 18. ure na telefonski poziv odhiteli v stanovanje v Istrsko ulico 14, kjer so mrtvega našli 60-letnega mehanika Vittoria Fragiacoma. Moški je ležal v kuhinji nasičeni s plinom, ki je uhajal iz gumijaste cevi, strgane z gorilnika. Prihitel je tudi sodni zdravnik dr. Nicolini, ki je ugotovil, da je Fragiacomo izdihnil približno 20 ur prej zaradi zastrupitve s plinom. Truplo nesrečnega Fragiacoma so odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Policisti še niso mogli ugotoviti, če gre za nesrečo, ali pa se je Fragiacomo sam zastrupil. Preiskava je še v teku.

Padel je na Ponterošu

Na Trgu Ponterosso se je sinoči na razritem tlaku spotaknil 60-letni Pasquale Del Giovine iz Ul. L. Ricci in tako nerodno padel, da si je verjetno zlomil levo stegnenico. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja od 10 do 90 dni.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Centauro, Ul. Rossetti 33; Alla Madonna del Mare, Drevored XX. Settembre 4; Santa Anna, Erta di S. Anna 10.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19,30 do 8,30)

Davanzo, Ul. Bernini 4; All'IGEA, Ul. Ginnastica 6; Al Lloyd, Ul. Orologio 6 — Ul. Diaz 2; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

ZADNJA SEJA DOSEDANJEGA OBČINSKEGA ODBORA

Ing. Spaccini bo prisegel verjetno v prihodnjem tednu

Takoj po njegovi prisegi mu bo dr. Franzil predal posle, ing. Spaccini pa bo izročil pooblastila posameznim odbornikom

Sinoči je bila zadnja seja dosedanjega občinskega odbora, ki ji je predsedoval župan dr. Franzil. Razpravljali so samo o navadnih upravnih vprašanjih.

Včeraj je zapadel petdnevni rok objave sklepa o izvolitvi novega župana in novih občinskih odbornikov na občinski oglasni deski na županstvu. Danes bo glavno tajništvo tržaške občine odposlalo sklep v potrditev pokrajinski nadzorni komisiji.

Začetek upravnega delovanja novega občinskega odbora je odvisen od tega, kdaj bo pokrajinski nadzorni odbor potrdil njegovo izvolitev. Po zakonu pa mora omenjeni odbor potrditi ali zavrniti sklep najkasneje v petnajstih dneh. Pričakujejo pa, da bo pokrajinski nadzorni odbor sklep o izvolitvi župana in odbornikov potrdil v najkrajšem času, in da bo novi župan inž. Spaccini prisegel pred tržaškim prefektom dr. Cappellinijem že prihodnjo sredo ali četrtek. Takoj po prisegi bo že isti dan dosedanji župan dr. Franzil predal županske posle novemu županu inž. Spacciniju. Nato bo novi župan razdelil pooblastila posameznim odbornikom in jim dodelil odborništva.

V ponedeljek ob 19. uri se bo sestala skupina občinskih svetovalcev Krščanske demokracije, ki bo razpravljala predvsem o razdelitvi odborništev med izvoljenimi demokristjanskimi odborniki in o drugih vprašanjih, ki so povezana z začetkom delovanja novega župana in odbora.

Iz vsega tega je razvidno, da se bo tudi tržaški občinski svet že ta mesec sestal na svoji prvi upravni delovni seji, po dveh sejah, ki sta bili posvečeni izvolitvi župana in odbornikov.

● Nemški šivalni stroji PFAFF za družino, obrt in industrijo
● Italijanski šivalni stroji VIGORELLI
● Originalni švicarski pletilni stroji SWISS MAGIC
● Stroji za krpanje nogavic VITOS
● Naprave za prevlačevanje kovinskih gumbov
● Stroji za likanje in likalniki za obrt in industrijo
● Šivanke, potrebščine, specializirana popravljalnica
Delponte Pietro & C.
Trst, Ul. Timeus, 12 - Tel. 90.279

Dne 8. t. m. nas je za vedno zapustila naša draga mama

MARIJA KURET roj. DRGANC

Pogreb nepozabne pokojnice bo jutri, 10. t. m., ob 16. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v ricmanjsko cerkev in od tam na domače pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: hčere, sinovi, neveste, zetje, vnukinja, vnuki in drugi sorodniki.

Ricmanje, 9. februarja 1967

ZAKLJUČEK LETOŠNJIH PUSTNIH PRIREDITEV

Boljunčani so pusta izstrelili v vesolje z raketo «Boljunik VI.»

Vse je delovalo brezhibno - Nastop avstrijske godbe na pihala - V Škednju in na Padričah so pusta sežgali - Pustno rajanje v društvu Prosek-Kontovel

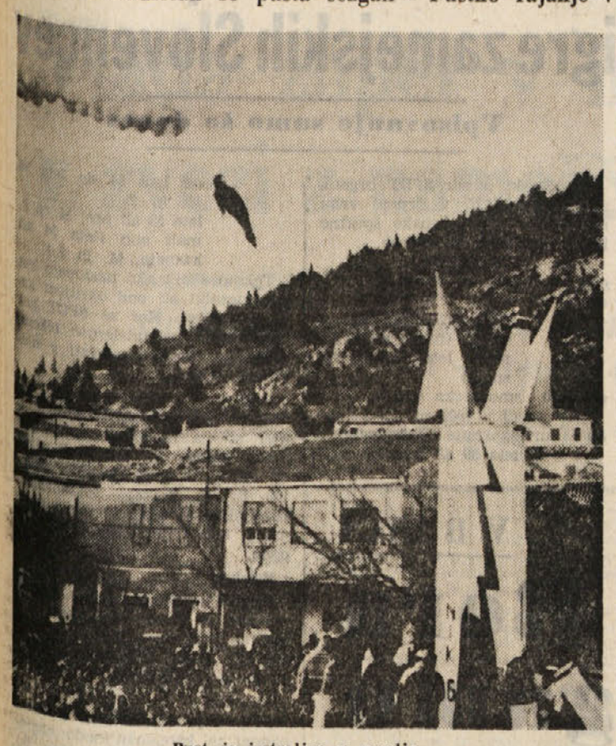

Pust je izstreljen v vesolje

Pust je umrl. Naj živi pust. Naj mu bo lahka zemlja in naj v miru počiva do prihodnjega leta. Bil je dobrega srca in veselega značaja. V škednju in v Padričah so njegove posmrtne ostanke sežgali, v Boljuncu pa so ga poslali v «vesolje» z raketo «Boljunik VI». Vse je poteklo brezhibno, točno po načrtu, brez nesreč. Boljunski pustni «vesoljski» inženirji, redarska in vremenoslovska služba, tehniki in bolničarke so bili kos svojim nalogam. Vso zadevo pa je mojstrsko vodili pustni predsednik Josip Ota. In včeraj je boljunska pustna prireditev pridobila mednarodni značaj. Za vremenska poročila so klicali na pomoč Radio Koper — in se niso zmotili. Za uspešno izstreljtev so si pomagali z izkušnjami ruskih in ameriških znanstvenikov, med ceremonijo samo pa je igrala godba iz Avstrije.

Ko se je ob 16.30 končalo štetje nazaj in se je odprla raketa, je pust zletel kot bi ga vrag nesel. Dvignil se je visoko, pretekel boljunske strehe in «kamine», letel čez škedenj, da pozdravi svojega sotrpina, ki so ga ravnokar peljali na «ekskucijo», pobrisal jo je čez morje in brez prepustnice čez mejo. Uspeli izstreljtvi, brez kisika in vragsigavedikaj, toda z obilno domačo kapljico, je prisostvovalo veliko število gostov, domačinov, sosedov in meščanov, tako da je bil trg «Na goricih» ves poln. Na trgu je bila že postavljena raketa z vsemi napravami, pustni sprevod pa je krenil izpred pustnega doma «Na jami». Na čelu povorke so bili «paltarji», nato avstrijska godba, pustni predsednik na belem konju, za njim pa pustne šeme in radovedni gostje. Ob zvokih avstrijske godbe je sprevod prišel na trg in takoj se je začela ceremonija. V svojem kratkem nagovoru je predsednik pozdravil vse goste in se jim zahvalil za udeležbo ter poudaril, da bo pustni odbor napravil vse, da se ohrani ta tradicionalni vaški običaj. Ob pristnih domačih šaljivkah so ljudje smejali, nato pa je predsednik prebral pustno oporoko ter razdelil pustno doto. Kislo repo je letošnji pust zapustil Podgorcem, želje pa sosedni vasi. Kralju Pustu na Opčinah in pustni kraljici iz Bazovice je zapustil Miramarski grad, Marjanu iz Hrovatinov pa letečo osmico. Letošnja oporoka je bila zelo kratka in tudi vsa ceremonija je bila nekoliko skrčena, ker se je avstrijskim gostom mudilo domov, želeli pa so zaigrati zadnjo koračnico pred izstrelitvijo pusta. Boljunčani so jih po izstrelitvi vabili, naj še ostanejo med njimi, a so morali oditi, za popotnico pa so jim dali sodček domačega vina, kar je Avstrijce zelo razveselilo. Na trgu je delovala tudi leteča vojaška kuhinja s kotlom polente.

Kakor smo že omenili, so v škednju, kot običajno, pusta upepelili ob prisotnosti velikega števila domačinov in meščanov. Sežgali so ga tudi na Padričah in po pogrebu, kot je običaj, šli v gostilno. Tudi na Padričah so imeli opravka s pustom že od sobote. Udeležili so se pustne povorke na Opčinah, v nedeljo so nabirali klobase, vino in jajca po vasi in tudi v Gročani, kjer so jih lepo sprejeli. Zato se Gročancem zahvaljujejo za dobro vino in odlične klobase.

V torek popoldne je bilo v dvorani na Proseku otroško pustno rajanje, katero je priredilo prosvetno društvo Prosek-Kontovel. To je bilo prvo pustovanje v okviru prosvetnega društva za najmlajše in upajmo, da ne bo zadnje. Otrok je bilo toliko, da je bila dvorana premajhna. Videli smo naše male obličene v najrazličnejše junake in v razne živopisane oblekce. Med rajanjem je bilo žrebanje. Izžrebanih je bilo devet številk in lastniki so prejeli lepo slovensko knjigo.

Zvečer pa je bilo pustovanje za odrasle. Ob poskočnih zvokih so se plesalci prijetno zabavali tja do četrte ure zjutraj. Med plesom pa so bile razne igre, kot ples z metlo, ples z jabolko in tombola z lepimi dobitki.

Vsi prisotni so bili zelo zadovoljni in so izrazili željo, da bi se taki večeri prirejali pogosteje.

Smrtne posledice padca v stanovanju

Na ortopedskem oddelku bolnišnice je včeraj ob 1.30 ponoči izdihnil 67-letni upokojenec Giuseppe Marchi iz Ul. Cancellieri 25, ki se je 5. t.m. zvečer ponesreči v svojem stanovanju. Zaradi nenadne slabosti se je zgrudil na tla in si zlomil desno stegnenico ter se pobil po čelu in nosu. V bolnišnico je ponesrečenca spremljala 65-letna žena Giuseppina, ki je tudi povedala, kako se je pripetila nesreča. Kasneje so nastopile komplikacije in včeraj je Marchi podlegel poškodbam.

Odlikovani furlanski obrtniki

Deželni urad ustanove za obrt in malo industrijo (ENAPI) v Lombardiji je sporočil ustanovi za razvoj obrtništva (ESA) v Vidmu, da so ji podelili zlato kolajno za udeležbo obrtnikov iz dežele Furlanija-Julijska krajina na razstavi pohištva, ki je bila preteklega septembra v Monzi.

Obrtniki naše dežele so se udeležili zlasti razstave «kmečkih tipov stolov» in med njimi sta dosegli največji uspeh podjetji Konzorcij za furlanske stolice iz Manzana ter Raffaele Tomat iz Mariana na Goriškem.

To je že drugo odlikovanje obrtnikov naše dežele. Prvega so bili deležni na mednarodni obrtniški razstavi v Firencah. Tako je torej ESA v prvem letu svojega delovanja dosegla dve važni priznanji, ki bodo nedvomno pripomogli k nadaljnjemu razvoju deželnega obrtništva.

Goriško-beneški dnevnik

Sporočilo podtajnika Ceccherinija odborniku Waltritschu

30 milijonov lir Sovodnjam za ureditev občinskih cest

Odlok je včeraj podpisal minister za javna dela Mancini - Gre za prvi obrok državne podpore

Včeraj zvečer je državni podtajnik Ceccherini telefonično sporočil pokrajinskemu odborniku Marku Waltritschu na sedež goriške federacije PSU, da je včeraj minister za javna dela Mancini podpisal odlok o podelitvi državne podpore 30 milijonov lir sovodenjski občini kot prvi obrok za ureditev občinskih cest. Na tak način bo sovodenjska občina lahko asfaltirala večino cest na njenem ozemlju. O zadevi ureditve občinskih cest je bilo govora na županstvu v Sovodnjah v začetku letošnjega januarja, ko so se tam sestali župan Češčut z odborom, podtajnik Ceccherini, pokrajinski odbornik Waltritsch in goriški prefekt dr. Principalle.

Na Intersidu v Rimu bodo razpravljali o SAFOG

Kovinarski sindikat pri CISL sporoča, da so se končno sporazumeli za sestanek s sindikalnimi predstavniki na Intersindu v Rimu, kjer bodo razpravljali o reorganizaciji obeh podjetij v SAFOG in o problemih s tem v zvezi. Sestanek je določen za torek 14. t.m. ob 10. uri na centralnem sedežu Intersinda.

S tem je bilo končno doseženo, da se bodo v glavnem vodstvu IRI in Finmeccanica neposredno seznanili s problemi goriškega podjetja in o njih razpravljali.

Odobreni sklepi krajevnih ustanov

Pokrajinski odbor deželnega odborništva za krajevne ustanove je na svojih zadnjih sejah odobrtil med drugimi tudi naslednje sklepe krajevnih ustanov na Goriškem:

Doberdob: Uporaba rezervnega sklada od leta 1966 — Sprememba postavk v občinskem računu za 1966 — Izplačilo raznih stroškov —

Sovodnje: Prevoz otrok z Vrha v otroški vrtec v Sovodnjah — Najem občinskega zemljišča v Štandrežu — Oddaja občinske reklamne službe — Aplikacija občinske trošarine na blago proste cone — Odobritev trošarinske lestvice za 1967 — Izplačilo stroškov za popravil oobčinskega doma — Dodatna dela na občinskem poslopju —

Steverjan: Popravilo po nalivih okvarjenih cest — trošarinska lestvica za 1967 — Oddaja občinske reklamne službe —

Dolenje: Oddaja stanovanja v šoli v Mirniku —

Krmin: Delovišče za brezposelne za ureditev in popravilo ceste pod Prevalom.

Gorica: Odobritev računa občinske trošarine za oktober in november — odobritev davčne lestvice občinskih davkov za 1967 in nazaj.

VESTI IZ TRŽIČA

Jutri ponovna seja občinskega sveta

Jutri zvečer se bo občinski svet v Tržiču ponovno sestal na seji, da bi nadaljeval z argumenti z dnevnega reda še od pred praznikov. Na začetku seje bodo po vsej verjetnosti razpravljali o predloženih interpelacijah, ki obravnavajo premestitev uradnikov CRDA v Trst, Marino Julijo, mestne ceste itd. Glede mestnih avtobusov bo župan predložil svetovalcem v odobritev sporazum, ki so ga podpisali na pokrajinskem uradu za delo v zvezi z ureditvijo staleža in prejemkov osebja.

IZ BOLNIŠNICE: V tržiški bolnišnici so pridržali za 20 dni na zdravljenju 46-letnega Ernesta Sansona iz Romansa, ki se je ponesrečil na delu v podjetju Italcementi. Padel je namreč z odra ter se pri tem udaril v prsni koš, zlomil si je nekaj reber in dobil še druge poškodbe. Pri cestni nesreči se je poškodoval na tilnku 38-letni Aldo Visintin iz Tržiča; nudili so mu prvo pomoč; okreval bo v 5 dneh.

ZA STAVKO ALI PROTI NJEJ?

Sindikalna anarhija v slovenskem šolstvu

Poziv Sindikata za slovensko šolo na Goriškem ni našel potrebnega odziva

Včerajšnja stavka šolnikov v goriški pokrajini je popolnoma uspela. Stavkal je visok odstotek učnega osebja na italijanskih šolah, pa tudi na slovenskih šolah je stavkalo precej profesorjev, dasiravno je sindikat slovenskih šolnikov za Goriško sklenil, da v tej vsedržavni stavki ne bo sodeloval, pač pa, da bo oklical kasneje posebno stavko samo za slovenske šolnike, s katero bi opozorili oblasti — poleg na splošna vprašanja, ki zadevajo ves šolski svet — tudi na specifična slovenska šolska vprašanja kot so stalež, natečaji, stolice, nove strokovne šole itd.

Sodelovanje slovenskih profesorjev, članov sindikata slovenskih šolnikov na Goriškem, v vsedržavni stavki, nam nudi priložnost, da povemo nekaj zapažanj, ki slovenskemu občinstvu in tudi nam docela nevsiljivo prihajajo pred oči.

Najprej moramo ponovno ugotoviti, da je goriški sindikat zavzel povsem drugačno stališče do stavke kot tržaški. To stališče ni le odraz že znanega pomanjkanja sodelovanja med njima, ampak je predvsem znak docela drugačnih gledanj in ocen. Tržaški sindikat je proglasil stavko (samo za en dan da je omogočil Prešernove proslave), medtem ko je v Gorici sklenil stavkati kasneje; kdaj, tega ni povedal. In vendar so vsa vprašanja ki tarejo slovenski šolski svet popolnoma enaka; toliko je res, da jih tudi šolske oblasti v Trstu in v Gorici skupno obravnavajo in v Rimu enotno nastopajo. Sprašujemo se, kako je mogoče, da ravno mi tega ne vidimo in se še bolj cepimo. Naša slovenska skupnost od takšne «politike» prav gotovo nima koristi.

Druga ugotovitev zadeva odnose med sindikatom slovenskih šolnikov in njegovimi člani. Kako je mogoče, da sindikat pozove svoje člane k stavki, člani pa tega poziva ne upoštevajo. O resničnosti te trditve nas pouči naslednji podatek: izmed profesorjev na enotni nižji srednji šoli v Ul. Randaccio je stavkalo 15 profesorjev. In vendar se skoraj vsi člani sindikata.

Zakaj tistih sedem profesorjev ni stavkalo, ali zavoljo poziva sindikata slovenskih šolnikov ali zavoljo tega, ker pripadajo h kakšnemu drugemu sindikatu, ki stavke ne oklical, ali iz enostavnega razloga ker so stavkokazi?

Slišali smo za govorice, da je Sindikat sprejel odločitev brez predhodnega posvetovanja s člani. Prišle so iz vrst šolnikov. Če je obdobje resnična, potem je skrajni čas da sindikat naveže tesnejše stike s šolniki, le-ti pa naj se resneje zavzamejo za delovanje sindikata, zakaj takšna stanovska organizacija šolnikov, kot je njihov sindikat, je za slovenske šolnike in za vso slovensko manjšino važnega pomena. Skrajno lahkomiselno bi bilo nazadnje, da Sindikat slovenskih šolnikov ni potreben in da je moč stanovske probleme reševati v okviru vsedržavnih sindikalnih organizacij, ko pa je vsem, ki se ukvarjajo s slovensko šolo, že dolgo časa dobro znano, da se ubadajo naši šolniki z osnovnimi težavami, ki so jih njihovi italijanski kolegi že zdavnaj dosegli.

Vse te misli, ki smo jih naniza v teh odstavkih, so se nam vsiljevale ob današnji stavki in ob napovedi bližnjega občinskega zbora, ki ga bo imel Sindikat slovenskih šolnikov za Goriško.

IZPRED TRŽAŠKEGA PRIZIVNEGA SODIŠČA

Potrdili so mu že odmerjeno obsodbo in še preklicali pogojnost prejšnje

Tako bo namesto dobrih šest mesecev, sedel skupno dobra tri leta - Stroga obsodba zaradi izkoriščanja prijateljice

Triindvajsetletnega Giuseppa Palmo iz Ul. del Sale 2 je kazensko sodišče 30. septembra lani obsodilo na 6 mesecev in 15 dni zapora ter plačilo 8000 lir globe in sodnih stroškov, ker ga je spoznalo za krivega, da je žalil javnega funkcionarja, povzročil poškodbe javnemu funkcionarju, da se ni hotel legitimirati in da je bil pijan. Proti omenjeni razsodbi je Palma vložil priziv in na tihem upal, da mu bodo prizivni sodniki zmanjšali ali celo oprostili kazen. Toda Palma se je motil. Prizivno sodišče (pred. Franz, tožilec Mayer, zapisnikar Parigi) je potrdilo razsodbo kazenskega sodišča in tudi odvzem pogojnosti neke prejšnje razsodbe pred sodiščem za mladoletnike.

Dogodek, ki je Palmo privedel pred sodnike se je pripetil 27. avgusta lani v Ul. Crispi. Okrog 1.30 je Palma, ki se ga je pošteno napil, srečal agenta javne varnosti Elia Pizzulina iz Ul. Crispi 8, ki je v družbi žene in neke prijateljice hodil proti domu. Pizzulin ni bil v službeni obleki in je tedaj pred seboj porival vespo. Pijani Palma se je približal skupini in nagovoril ženski, ker je mislil — tako je kasneje povedal na zaslišanju — da sta taki, s katerimi se da iti v vsakem trenutku. Pizzulin je Palmo opozoril, naj se oddalji, namesto tega pa je mladenič začel zmerjati policista, kljub temu, da se je ta legitimiral. Besedni spopad se je vedno bolj razvnemal in prišlo je do pretepa. Palma je Pizzulina pahnil in nato zbežal. Ni šel daleč, ker ga je policist dohitel in zahteval, naj se legitimira. Prišlo je še do pretepa, vse pa se je končalo v bolnišnici, kjer so oba sprejeli na zdravljenje.

Razumljivo je, da so agenti letečega oddelka Palmo prijavili sodišču, ki ga je lani v septembru obsodilo na 6 mesecev in 15 dni zapora. Pri kazenski razpravi je tudi prišlo na dan, da je sodišče za mladoletnike 5. junija 1962 pogojno obsodilo Palmo na 2 leti, 9 mesecev zapora in 30.000 lir globe zaradi tatvine in ropa. Kazenski sodniki so torej Palmi odvzeli pogojnost kazni, zato je moral takoj v zapor. Sodniki so seštali kazni, zato bi bil moral Palma odsedeti 3 leta in tri mesece ter plačati 38.000 lir globe.

Proti razsodbi je obtoženec vložil priziv, kot rečeno, pa mu to ni nič koristilo, ker so prizivni sodniki potrdili razsodbo prve stopnje ter upoštevali še kazen sodišča za mladoletnike, kar pomeni, da bo moral Palma odsedeti celotno kazen treh let in treh mesecev. Poleg tega bo moral še plačati sodne stroške obeh obravnav.

* * *

Kazenski sodniki (pred. Rossi, tožilec Brenci, zapisnikar De Paoli) so včeraj obsodili na strogo zaporno kazen 28-letnega Bruna Ruia, ki je stanoval v penzionu «Fortuna» v Ul. Diaz 6, obtoženega, da je prekršil zakon «Merlin», ker je izkoriščal Massimiliano S. in živel na njen račun.

25. novembra 1965 se je Massimiliana ,ki je v družbi Ruia hodila po Trgu Čavana ,vsa objokana približala patrulji karabinjerjev in jih naprosila, da bi jo rešili spremljevalca, ki da jo je pravkar pretepel. Karabinjerji so Ruia prijeli in ga odpeljali na zaslišanje. Tako je prišlo na dan, da je moški že več kot pet mesecev izkoriščal žensko, dobival od nje denar, hrano, obleko in celo zapestno uro ter jo silil, da se je dajala drugim moškim. Rui se je izgovarjal, da si je pri ženski denar samo izposojal, sam da je tu pa tam delal in tu služil ter da je Massimiliano pretepal, ker ni hotel, da bi opravljala svoje umazano «delo». Karabinjerji Ruiu niso verjeli in so ga prijavili sodišču.

Obtoženec je na včerajšnji razpravi v glavnem ponovil svoje izgovore in se zaklinjal, da ni v pijanosti pretepal ženske, temveč le zato, ker je hotel, da preneha hoditi z drugimi moškimi. Spregovoril je nato javni tožilec, ki je za Ruia zahteval strogo kazen treh let zapora. Odvetnik Girometta, ki je obtoženca branil, pa je zahteval, naj sodišče obtoženca oprosti zaradi pomanjkanja dokazov, ali naj ga obsodi na 2 leti s pomilostitvijo.

Sodišče je bilo drugačnega mnenja in je strogo kaznovalo izkoriščevalca .Odvzelo mu je pogojnost neke prejšnje razsodbe in ga obsodilo na 2 leti in 6 mesecev ter na plačilo 140.000 lir globe in sodnih stroškov. Poleg tega Rui ne bo smel opravljati javnih služb za dobo treh let, eno leto pa bo moral delati v neki kazenski koloniji. Sodišče si je nadalje pridržalo pravico, da bo kasneje razpravljalo o podelitvi pomilostitve.

OB VELIKI UDELEŽBI VAŠČANOV

Zanimivo slovo od pusta v Doberdobu s čitanjem «Lovrotovega teštamenta»

Na zadnji poti so ga peljali s traktorjem - Zažgali so ga na trgu

Tudi letos so se Doberdobci oddolžili tradiciji s tem, da so ugnali pusta v najboljšem razpoloženju. Največ mask je bilo med otroki, pa tudi starejši fantje se niso «držali nazaj», čeprav jih je bilo manj kot prejšnja leta. Tako so otroci, fantje in možje, vsak s svojo skupino, pobirali jajca, klobase in vino po vasi, da so zvečer naredili slovesno zadnjo večerjo pustu na čast, ker so ga morali, kakor vsako leto, po javnem čitanju «testamenta» zažgati na pepelnico.

Najlepša, seveda, je bila pepelnica, ko so se domačini slovesno poslovili od pusta, ki mu v Doberdobu pravijo «Lovre». Že takoj popoldne so se začeli vaščani zbirati okoli «Lovreta» in ga obžalovati. Slišali so se vzkliki «Lovre, moj Lovre, kdo bo tvoje hlače nosil?», ki so spravili množico v dobro voljo. Za zadnjo pot so ga hoteli letos še prav posebej počastiti: naložili so ga na traktor, za njim pa je šla dolga procesija ljudi. Številni priložnostni govorniki so se na trgu poslovili od «Lovreta». Nekdo je povedal, da jih zapušča zato, ker je povsod zadolžen, nekdo drug pa zato, ker ga je zapustila žena. Notar je hotel prebrati njegov «teštament», vendar se je bolj malo razumelo, ker je «Lovre» v zadnjih urah svojega življenja bil zelo nervozen. V njem je «Lovre» izpričal nekaj svojih skritih misli: skušal se je uveljaviti kot popevkar, a mu ni uspelo, ker so mu pri vojakih izpadli lasje. Zanimal se je, da bi postavil vprašanje tašč pred OZN; on je bil tisti, ki je predlagal, da bi dali Nobelovo nagrado za člane odborov, ki raziskavajo davčne utaje. Posebno širokosrčnost je izkazal naši občini, saj ji je zapustil ves svoj dolg, svoje naočnike pa odborniku za javna dela. Madim je nasvetoval, kako naj zgradijo športno igrišče...

Po končanem obredu so «Lovreta» stehtali na javni tehtnici in ga na trgu sežgali.

Letos se je pri pogrebščini opazila odsotnost godbe na pihala, ki je poprejšnja leta aktivno sodelovala. Ni se potegovala za «Lovretovo» premoženje, odkar je dobila državno podporo.

J.

Umrla je učiteljica Otilija Strel

V ponedeljek popoldne ob 15.30 so znanci in prijatelji spremili na njeni zadnji poti iz mrtvašnice goriške bolnišnice na mestno pokopališče učiteljico v pokoju Otilijo Strel vdovo Terpin. Umrla je v soboto.

Pokojnica je bila hči gozdarja, po materi pa sorodnica barona Winklerja, nekdanjega deželnega glavarja v Sloveniji. Učiteljišče je dokončala v Gorici, potem pa je službovala po raznih krajih na Goriškem. Po prvi svetovni vojni se je poročila s posestnikom Francem Terpinom iz Branika. Pod fašizmom so jo premestili v službo v Emilijo in Piemont. Med drugo svetovno vojno pa so ji Nemci ustrelili moža.

Po končani vojni je najprej poučevala v Brjah nato pa v Gorici v šolskem domu. Takratna šolska mladina se je prav dobro spominja kot vzorne vzgojiteljice. Po upokojitvi leta 1950 je ostala v Gorici; pa tudi potem ni mirovala ter se je živo zanimala za naš narodni in socialni razvoj ter ostala sredi življenja naše narodne skupnosti.

Vzorno in požrtvovalno vzgojiteljico bomo ohranili v najlepšem spominu!

TUDI LETOS JE IZŠEL

Trinkov koledar za beneške Slovence

Zelo umestna priporočila kolednika o potrebi samopomoči

Te dni je izšel v Gorici, tiskala tiskarna Budin, Trinkov koledar za Beneške Slovence za leto 1967. Kot druga leta so ga izdali Beneški izseljenci, ki živijo in delajo v Belgiji, uredil pa ga je goriški književnik prof. Rado Bednarik.

Čeprav je koledar urejen po stalnem vzorcu, ki je udomačen že iz prejšnjih let, pa mu je znal uredniki dati svež nadih aktualnosti z nekaj novimi in za Beneške rojake važnimi zanimivostmi. V kolednikovi besedi na koncu knjižice zelo umestno ugotavlja, da se včasih le preveč prepuščajo praznemu tarnanju in vzdihovanju, da pa je potrebno pogumno si zavihati rokave in se s trdno voljo lotiti praktičnega dela. Na ta način bi si lahko marsikaj izboljšali v domačem gospodarstvu. Pri tem navaja nekaj posrečenih poskusov z zadružnimi hlevi in mlekarnami. Za omejitev izseljevanja priporoča več volje do umnega in vztrajnega dela na domači zemlji, več ljubezni in povezanosti do domače zemlje, več samozavesti za dosego naših pravic.

Res pametne besede, nad katerimi bi se mogli Benečanski rojaki globoko zamisliti in jih upoštevati. V koledarju so potem še razni drugi praktični ali poučni sestavki, ki so odraz gospodarskega in verskega življenja tamkajšnjih rojakov. Med njimi so tudi Trinkovi sestavki ali zanimivosti iz njegovega življenja.

Zemljiške obveznice in mestna hranilnica

Komunistični deželni svetovalci Bergomas, Jarc in Bosari so v zvezi z obravnavo o zemljiških obveznicah pri mestni hranilnici v Gorici, ki je bila na zadnji seji občinskega sveta, poslali predsedniku deželnega odbora pismo, v katerem ugotavljajo, da deželni odbornik za finance, ki so ga večkrat za to vprašali, ni hotel objaviti podrobnosti iz pogodbe, ki jo je v zadevi sklenila deželna uprava z goriško mestno hranilnico. Zato predlagajo, naj bi o tem razpravljali v deželnem svetu in ob tej priliki pojasnili tudi podrobnosti iz omenjenega sporazuma, kot se to spodobi v demokraciji.

«Briški grič» priredi zanimivo predavanje o turneji «Slovenskega okteta»

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Steverjana priredi v soboto, 11. februarja ob 20. uri na sedežu na Valerišču nadvse zanimivo predavanje člana «Slovenskega okteta» Toneta Kozlevčarja, ki bo govoril o izkušnjah, vtisih in uspehih Slovenskega okteta na njegovi prvi turneji po svetu. Kozlevčar bo ob tej priliki prikazal tudi nad 150 barvnih diapozitivov, ki jih je posnel med potovanjem v ZDA, na Holandskem in Kitajskem.

Društvo vabi vse vaščane k številni udeležbi.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA — GORICA

vabi na

TEČAJ MODERNIH PLESOV

Vpisovanje in informacije na sedežu SPZ, Ul. Ascoli 1/I.

IZ GORIŠKE BOLNIŠNICE

Izgubil je nadzorstvo in padel z motocikla

Drobne nesreče na delu in doma

Prejšnji večer nekaj pred polnočjo so sprejeli v goriško civilno bolnišnico za 10 dni na zdravljenje 33-letnega Cirila Vončino iz Gorice, Ul. Coronini 34. Ko se je peljal z motociklom po Ul. Leopardi je izgubil kontrolo nad vozilom in padel blizu osnovne šole ter se udaril na desnem sencu.

Za 7 dni so sprejeli na zdravljenje 26-letnega Marija Furlana iz Ronk, Ul. Dante 43, ki se je okrog 9. ure zjutraj ponesrečil na delu v lesnem podjetju IPL v Gorici ter se pri tem ranil na kazalcu leve roke.

Na delu v tekstilni tovarni v Podgori se je ponesrečil, ko je popravljal neko stružnico 23-letni Onorino Menotti iz Moše. Ker se je ranil na palcu leve roke, so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Prvo pomoč so nudili 47-letni gospodinji Rosi Carbone iz Ul. Venezia 15, ki se je ranila s trsko na levi roki, ko je doma cepila drva. Okrevala bo v 7 dneh.

Ob 16.25 so sprejeli za 7 dni na zdravljenje občinskega šoferja iz Gorice Pietro Sopranija iz Ul. Torreani 14, ki se je ranil na palcu desne roke.

Odvzeli so mu vozno dovoljenje ker je povzročil smrt otroka

Goriška prefektura je včeraj odredila takojšen odvzem voznega dovoljenja kat. B Aldu Vittoriju iz Ronk, ki je dne 7. t.m. zvečer v S. Polo v Tržiču na državni cesti do smrti povozil otroka Paola Del Nerija, ki je umrl med prevozom v tržiško bolnišnico.

Pogled na Prosvetno dvorano v Gorici med tradiciconalnim plesom Slovenskega planinskega društva

Kino

Gorica

VERDI. 16—22: «I professionisti» B. Lancaster in Claudia Cardinale. Ameriški kinemaskope v barvah.

CORSO. 17.00: «Dalla terrazza», Paul Newman in J. Woodward; ameriški kinemaskopski film v barvah; prepovedan mladini pod 18 letom.

MODERNISSIMO. 17.15-22.30: «L'ultimo stato», M. Medici in E. M. Salerno. Italijanski barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «Veneri in collegio», F. Franchi in C. Ingrassia. Italijanski film.

VITTORIA. 17.15—21.30: «Viaggio di nozze all'italiana», T. Russel in A. Maestri. Italijanski barvni film.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Operazione San Gennaro», N. Manfredi in J. Berger. Barvni film.

EXCELSIOR. 16—22: «Commando i disperati», B. Runey.

PRINCIPE. 17.30—22: «Ringo Gringo contro tutti», R. Vianello in Landu Buzzanca, v kinemaskopu in v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. Zaprt.

RIO. 19-21.30: «Paradiso hawaiano» Elvis Presley. Barvni film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO Verdijev korzo 57, telefon 28-79.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH

Danes ves dan in ponoči je v Ronkah odprta lekarna dr. Matitti Vermeljan, Ul. Garibaldi 3 - telefon 75-046.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je odprta v Tržiču lekarna «Rismondo» dr. Rismondo, Ul. Toti 50 - telefon 72-701.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 9. t. m. ob 18. uri Panavision film:

Baciami, stupido

(POLJUBI ME, NORČEK)

Igrajo: DEAN MARTIN, KIM NOVAK, ROY WALSTON in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 9. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope barvni dramatični film:

LA RIVOLTA DEL SUDAN

(UPOR V SUDANU)

Igrajo: ANTONY QUAYLE, SILVIA SYMS in drugi

URARNE in ZLATARNE SEDMAK

TRST Viale XX Settembre 16, tel 96016

NABREŽINA (center)

SESLJAN (center)

ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

šport šport šport šport šport

KOŠARKA — *V POVRATNI TEKMI*

Simmenthal premagal Olimpijo 107:92 (45:40)

Masini najboljši mož v tivolski hali

OLIMPIJA — Daneu 24, Hočevar 0, Logar 19, Demastja 14, Eiselt 4, Žorga 15, Božič 2.

SIMMENTHAL — Robbins 24, Chubin 25, Riminucci 4, Jellini 8, Pieri 2, Masini 40, Fatni 0, Vianello 4.

LJUBLJANA, 8. — Simmenthal je nocoj gladko premagal ljubljanske tekmece, ki jih je popolnoma presenetil. Predvsem je danes zablestel Masini, ki je dosegel zavidljiv osebni izkupiček 40 točk in je bil danes najboljši mož na igrišču. Tudi celotno milansko moštvo je igralo standardno. Proti takemu nasprotniku Olimpija res ni mogla več, pa čeprav je trener skozi celo tekmo stalno menjaval igralce. Poleg tega sta tudi sodnika precej oškodovala domačine, tako da za Olimpijo je bilo zares konec. V zadnjih minutah pa so Daneu in drugi delno tudi kondicijsko popustili, tako da je Simmenthal sorazmerno lahko dosegel kvoto 100.

Prva peterka Olimpije: Dermastja, Daneu, Bassin, Eiselt in Logar. Ljubljansko moštvo je začelo s predvideno cono 2—3, medtem ko so Milančani igrali z obrambo na moža in sicer Vianello na Daneua, Jellini na Eiselta, Chubin na Bassina, Masini na Dermastjo in Robbins na Logarja. Uvodni del igre je bil za Simmenthala, ki je z Masinijem, danes zares v odlični formi, težko povedel v vodstvo, tako da je razlika v točkah nihala vedno od 5 do 10 točk. Chudin je začel precej slabo, zato pa si je opomogel s celo vrsto uspešnih prodorov. Tudi Daneu ni dosegel takoj v začetku zaželjenega ritma, kajti Vianello mu je bil neusmiljeno za petami. Vianello pa si je že v 18' nabral pet osebnih napak. Bassin je z nekaj ukradenimi žogami navdušil občinstvo, bil pa je netočen v metih. Masini je neusmiljeno zalagal koš Olimpije in prvi polčas se je zaključil s 45:40 za Simmenthal.

Drugi del igre je bil odločno v korist gostov, ki so z dvema Amerikancema in Masinijem stalno onemogočala obrambo Olimpije. Domačini so v obrambi prešli na moža, vendar ni pomagalo nič: Simmenthal je bil neustavljiv. Končni rezultat 107:92.

B. L.

PRAGA, 8. — Čeprav je moral Real Madrid poražen z igrišča v tekmi z VC Prago 87:74 (46:37) se je vseeno uvrstil v polfinale za pokal evropskih košarkarskih prvakov. V prvi tekmi je namreč premagal češke košarkarje 99:75.

SMUČANJE — V BADGASTEINU

M. Goitschel v slalomu za pokal alpskih držav

BADGASTEIN, 8. — Marielle Goitchel je zmagala v ženskem slalomu za pokal alpskih držav. Na drugo mesto se je uvrstila njena rojakinja Annie Famose, ki je tako pripomogla, da se je zmanjšala razlika na skupni lestvici, kjer je Avstrija še vedno v vodstvu. Izid tekmovanja v slalomu je naslednji:

1. Marielle Goitschel (Fr.) 91"78 (43"85 + 85"93)
2. Annie Famose (Fr.) 92"59 (45"05 + 47"54)
3. Christl Haas (Av.) 95"21 (45"04 + 50"17)
4. Burgl Faerbinger (Nem.) 95"22 (45"61 + 49"61)
5. Rosi Mittermaier (Nem.) 95"24 (46"64 + 48"60)
6. Christine Beranger (Fr.) 95"29 (46"94 + 48"35)
7. Edith Hiltbrandt (Šv.) 95"85
8. Isabelle Mir (Fr.) 96"30
9. Florence Steurer (Fr.) 96"69
10. Traudl Hecher (Av.) 9"80

LESTVICA PO ŽENSKEM SLALOMU:

1. Francija 60,97 točke
2. Avstrija 119,58
3. Nemčija 150,51
4. Italija 220,71
5. Švica 251,27

LESTVICA PO MOŠKEM IN ŽENSKEM SLALOMU

1. Avstrija 196,52 točke
2. Francija 276,51
3. Nemčija 499,90
4. Italija 566,82
5. Švica 1.038,93

SMUČARSKI SKOKI

GRENOBLE, 8. — **Norvežan Bjoern Wirkola je danes zmagal na smučarskih tekmah v St. Nizieru, kjer je Jugoslovan Peter Eržen osvojil drugo mesto pred vzhodnim Nemcem Neuerdorferjem. Eržen je s skokom 101 m dosegel rekord nove skakalnice. Vrstni red prvih treh je naslednji:**

Bjoern Wirkola (Norv.) 221,2 t. (94,50 in 99m)
Eržen (Jug.) 215,2 (97,50 in 101)
Neuerdorf (V. Nem.) 213,3 (95,50 in 94,50)

BOB

ALPE D'HUEZ, 8. — Avstrijca Erwin Thaler in Reinold Durnthaler sta danes osvojila svetovni naslov v dvosedežnem bobu. Italijana Monti in Siorpaes, ki sta bila na tem, da dosežeta nov rekord proge, sta se na zadnjem ovinku pri nezgodi poškodovala in čeprav je Monti prevozil do cilja, jima časa niso kronometrirali. Monti se je samo udaril po komolcu in nogi, Siorpaes pa si je zlomil levo ramo. Lestvica tekmovanja za svetovno prvenstvo je naslednja:

1. Avstrija I. (Erwin Thaller-Reinhold Durnthaler) 1'55"54/100
2. Italija I. (Nevio De Zordo - E. Tinter De Martin) 1'56"55
3. ZDA II. (Howard Clifton - James Crall) 1'57"14
4. Nemčija II. (Horst Floth-Frank Lange) 1'57"37
5. Romunija I. «Ion Panturu-George Maftei) 1'57"92
6. Avstrija II. (Max Kaltenberger-Hans Riztl) 1'58"45
7. ČSSR II. (Josef Pavlikovič-Rudolf Morks) 1'59"96
8. Švica I. (Jean Wicki - Adrien Bosshard) 2'00"15

ODBOJKA — PRVENSTVA V PREJŠNJEM KOLU

Za borovce nič več upanja na II. mesto?

Dekleta Bora in Fari Palermo v borbi za obstoj

V prvi moški ligi je vse določeno: Virtus je trdno na prvem mestu lestvice, Ruini in Salvarani se bosta potegovala za drugo, Italsider, tržaški Ravalico in Baby Brummel pa se bodo borili še nadalje za obstoj, medtem ko je Minelli že obsojen na izpad.

Zelo zanimiva postaja borba med tremi ekipami, ki se borijo za obstanek v prvi ligi. Od teh se bo lahko rešila le ena. Pravilnik namreč predpisuje, da bodo letos nazadovale kar tri ekipe. Tržaška šesterka je v zelo slabem položaju in le zmaga proti Italsiderju v Genovi jih lahko reši izpada. V soboto je Ravalico izgubil še enkrat odločilno tekmo s šesterko Thermoshell. Tekma je trajala celi dve uri in je bila zelo napeta, le v zadnjem setu so gasilci popustili in prepustili zmago gostom.

Za naslov državnega prvaka se je bila borba v Parmi. Na igrišče sta stopili postavi državnih prvakov in Salvarani, ki je presenečenje letošnjega prvenstva. Virtus je slabo začel in izgubljal. Pri stanju 10:6 za Salvarani pa so se Bolonjčani zbrali in so bili od tistega trenutka dalje edini gospodarji položaja.

Presenečenje pa je tokrat prišlo iz Milana, kjer je domači CSI odpravil nič manj kot Ruini, drugo najmočnejšo italijansko šesterko. Tako se je moralo florentinsko moštvo še enkrat odpovedati naslovu.

Izidi petega povratnega kola:
*CSI Milano — Ruini 3:2
(15:12, 10:15, 15:7, 11:15, 15:11)
Virtus — *Salvarani 3:0
(15:12, 15:9, 15:8)
*Italsider — Minelli 3:0
(15:8, 15:10, 15:4)
Termoshell — *Ravalico 3:2
(15:10, 7:15, 15:11, 12:15, 15:7)
Olimpia — *Baby Brummel 3:2
(13:15, 13:15, 15:7, 15:9, 15:10)
*Ciam — Italia Navigazione 3:1
(15:14, 7:15, 15:7, 15:9, 15:10)

* * *

Tudi v ženski A ligi je na vrhu lestvice že odločeno komu bo šel letošnji naslov državnih prvakinj. Max Mara si bo še enkrat prišila na dres trobarvno značko. V nedeljo so državne prvakinje premagale ekipo FINI iz Modene, istočasno pa je Cabassi zaustavil polet šesterke Edizioni Panini, ki je bila nekaj časa celo na prvem mestu lestvice.

Na dnu razpredelnice pa se je borba osredotočila le na dve ekipi. Goriška AGI je že v B ligi, medtem ko bo med Fari Palermo in na žalost tudi tržaškim Borom po vsej verjetnosti odločal direktni spopad, ki bo 5. marca v Trstu.

Izidi četrtega povratnega kola:
*Pall. Bergamo — Fari Modena 3:1
(15:5, 15:7, 13:15, 15:9)
*Max Mara — Fini Modena 3:1
(15:1, 9:15, 15:8, 15:8)
*UISP Sestese — Bor 3:1
(15:11, 5:15, 16:14, 15:8)
*Max Mara — Fari Palermo 3:0
(15:3, 15:2, 15:1)
*Cabassi Mod. — Ediz. Panini 3:2
(16:14, 4:15, 15:4, 4:15, 15:6)

LESTVICA

Maz Mara	13	12	1	36	9	24
Cabassi	13	11	2	33	14	22
Ediz. Panini	14	11	3	36	11	22
Fini Modena	13	9	4	33	18	18
Virtus Rav.	13	6	7	20	26	12
Pall. Bergamo	12	5	7	19	24	10
UISP Sestese	13	5	8	20	29	10
Fari Palermo	13	3	10	19	32	6
Bor Trst	12	3	9	14	30	5
AGI Gorica	14	0	14	5	42	0

AGI točko manj zaradi forfaita.

Prihodnje kolo (12. t.m.): Virtus-Edizioni Panini, Fari Palermo - Cabassi, **Bor** - AGI (11. t.m.), Fini Modena - UISP Sestese, Bergamo - Max Mara, Fini Modena - AGI.

* * *

V moški B ligi sta oba tržaška predstavnika doživela poraz. Bor je gostoval v Padovi in izgubil proti Pagninu, Libertas pa je nastopila doma proti Bovoli in gladko prepustila tekmo.

Po petih zaporednih zmagah so morali tokrat borovci okusiti poraz, ki je toliko bolj grenak, ker jim je preprečil osvojitev drugega mesta v lestvici. Nešportno občinstvo, do skrajnosti pristranost sodnika in še morda slab dan nekaterih igralcev, so pripomogli, da se je Pagnin še enkrat postavil kot suveren sodnih vseh Borovih nad. Že v prvem delu prvenstva je padovska šesterka zadala prvi poraz plavim in jih tako odstranila iz borbe za prvo mesto.

Izidi četrtega povratnega kola:
*Pagnin — Bor 3:1
(15:9, 15:12, 8:15, 15:8)
Bovoli — *Libertas 3:0
(15:13, 15:7, 17:15)

Prihodnje kolo (12. t.m.): Robur-Casadio, Codognato - Libertas, **Bor**-Menegola (11. t.m.), Cemab Spray-Pagnin, Bovoli - Gramsci.

f. v.

NOGOMET

TURIN, 8. — Juventus je danes v tekmi za pokal sejemskih mest premagal angleški Dundee United 3:0 (1:0). Gole so dosegli v 27' p.p. Cinesinho, v 22' d.p. Menichelli, v 24' Cinesinho. Kotov je bilo 3:2 za Dundee.

* * *

NEAPELJ, 8. — Povratna tekma osmine finala za pokal sejemskih mest Napoli - Burnley se je končala 0:0. Ker je Burnley zmagal v prvi tekmi s 3:0, se je uvrstil v četrtfinale.

BOKS

MILAN, 8. — Jugoslovanska boksarska zveza je zahtevala od prokuratorja Steveja Klausa naj evropski prvak srednjetežke kategorije Piero Del Papa stavi svoj naslov na razpolago v dvoboju z jugoslovanskim boksarjem, stanujočim v Luksemburgu, Ivanom Prebergom. Dvoboj naj bi bil v Beogradu. Klaus se ne bo odločil, dokler ne bo zvedel za pogoje jugoslovanske boksarske zveze.

V III. AMATERSKI KATEGORIJI

Zrahljani živci in spodrsljaji

Prvo povratno kolo III. amaterske lige je prav gotovo prineslo tudi prva presenečenja. Kazalo je, da bo eno najbolj mirnih, nepričakovano pa je postalo eno najbolj vročih. Krivda ne pade popolnoma na igralce, temveč tudi v precejšnji meri na negotove sodnike. Bilo je več izključitev in tudi opazk na sodnikovih notesih je bilo precej. Ker postaja prvenstvo vedno bolj zanimivo in razburljivo, ni nič čudnega, če kdo izgubi živce, ki so nedvomno najbolj krivi nedeljskih presenetljivih rezultatov.

V skupini L se je stanje na lestvici precej spremenilo. Rojanska enajsterica je v nedeljo prišla do obeh točk, s katerima se je povzpela višje in sedaj deli drugo mesto s kriško Vesno.

Čeprav je bila v vodstvu, se je Vesna vrnila le s točko domov in s tem zamudila izredno priložnost, da izpodrine Primorje, ki je moralo v matchu z Libertas Barcolano prav tako zadovoljiti le s polovičnim izkupičkom.

Tudi Tecnoferramenta je izrabila spodrsljaj Prosečanov in Križanov, katerima sledi v lestvici kot senca.

V skupini M so od treh tekem odigrali le dve. Zaradi neuporabnega igrišča so morali namreč odložiti dvoboj Virtus - Union. Brežani so z zavidljivim 6:1 odpravili na njenem igrišču enajsterico S. Sergio. Nogometni predstavniki dolinske občine so dokazali, da so v dobri formi, medtem ko je njihove nedeljske nasprotnike zajela nervoza ter so zaključili tekmo nepopolni, ker je sodnik poslal predčasno v slačilnico zaradi hujših prekrškov kar dva igralca. S to zmago so se Brežani prerinili naprej in so trenutno na šestem mestu.

Skupina M

Rosandra	10	7	3	0	28:3	17
Virtus	9	7	2	0	21:4	16
S. Anna	10	6	1	3	24:12	13
Muggesana B	10	5	1	4	20:15	11
S. Sergio	9	5	1	3	12:14	11
Breg	9	4	2	3	21:17	10
Campanelle	10	5	0	5	13:12	10
Flaminio	10	4	1	5	19:11	9
Don Bosco	9	0	3	6	2:14	3
Union	9	0	2	7	11:28	2
Esperia	9	0	2	7	4:45	2

B. R.

LESTVICI

Skupina L

Primorje	11	8	2	1	27:6	18
Vesna	11	7	3	1	27:9	17
Roianese	11	6	5	0	17:7	17
Tecnoferram.	11	6	4	1	20:12	16
Aurisina	11	5	1	4	16:12	11
Lib. Barcolana	11	3	4	4	16:13	10
Lib. Prosek	11	3	4	4	11:18	10
G. Viani	11	2	5	4	12:16	9
Coop	10	1	2	7	7:22	4
Primorec	10	0	3	7	9:21	3
Gretta	11	0	3	8	8:34	3

PRIHODNJO NEDELJO V ČRNEM VRHU

Prve zimske športne igre zamejskih Slovencev

Vpisovanje samo še danes

Smučarski odsek SPDT organizira dne 12.II.67 v Črnem vrhu nad Idrijo «Prve zimske športne igre» zamejskih Slovencev.

SPORED

ob 9. uri slalom (člani-ce)
ob 11. uri smuk (člani-ce, začetniki-ce)
smuk (naraščajniki-ce, rojeni leta 1959 ali kasneje)
ob 14.30 smučarska štafeta (3 x 1000 m)
ob 15. uri sankanje (kategorije: leta 59 ali kasneje od leta 54 do leta 58 M. in Ž. leta 53 ali prej M. in Ž. mali bob (leta 54 ali kasneje, M. in Ž.)

Tekmovalci lahko nastopajo kot posamezniki ali pod okriljem kakega društva. Ker se SPDT kot organizator ne udeležuje tekem, nihče ne more tekmovati v njegovem imenu.

Prijave

Vpisovanje v Tržaški knjigarni, kjer so na razpolago vpisovalne pole, **danes, 9. februarja** 1967 od 18. do 19. ure. Vpisnina znaša 100 lir za vsakega tekmovalca. Disciplina, za katero so se vpisali manj kot trije tekmovalci, odpade.

Prizivi

Prizive sprejema glavni sodnik pol ure po objavi rezultatov. Prizivi so pismeni s priloženo kavcijo lir 1.000. Odločitev sodnega zbora je neprekllicna.

Nagrade

Prvi trije tekmovalci v vsaki panogi in kategoriji bodo nagrajeni z diplomo. Sestavljena bo tudi ekipna lestvica po sistemu posamezniki: prvi 7 točk, drugi 5 točk.... šesti 1 točko; ekipe — dvojno.

Prvo društvo dobi v prehodno last pokal. Druge nagrade bodo objavljene pred tekmovanjem.

Organizator si ne prevzame nobene odgovornosti za morebitne poškodbe, pred, med in po tekmovanju.

Organizator si pridržuje pravico, da ta pravilnik po svoji uvidevnosti spremeni.

NAMIZNI TENIS — V B LIGI

Poraz Bora v Bergamu

Borovci na dveh državnih turnirjih

Ekipa Bora, ki je v nedeljo gostovala v Bergamu, je morala poražena z igrišča. Ekipa Alpe Viganò jo je namreč premagala z rezultatom 6:3. Vse tri točke za Bor je osvojil državni prvak II. kategorije in državni reprezentant Boris Košuta. S tem porazom se bo moral Bor sporijazniti z obstankom v B ligi tudi za prihodnjo sezono.

* * *

DRŽAVNA TURNIRJA V BERGAMU IN V GENOVI

18. in 19. marca bo v Bergamu državni turnir, ki ga organizira ekipa US Nosari.

Že naslednji teden pa bo deželni odbor GITET organiziral državni turnir v Genovi.

Na turnirju v Bergamu bodo prisotni tudi igralci Bora, ki se vedno bolj uveljavljajo. Odpotovali bodo najbrž Boris Košuta, Adrijan Tavčar in Edi Bole.

ITALIJANSKA A LIGA

V zaključni del državne A lige so se uvrstile 3 ekipe in sicer Nichelino iz Turina, Libertas Stabia in Soffitta iz Trsta.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO SLOVENIJE ZA MLADINSKE EKIPE

Zmagal je zasluženo, čeprav nepričakovano, Triglav iz Kranja. Favoriti, igralci ljubljanske Olimpije, so se morali zadovoljiti z 2. mestom. Najboljši igralec turnirja je bil Stare iz Kranja, ki je premagal vse nasprotnike.

Lestvica

1. Triglav (Kranj)
2. Olimpija (Ljubljana)
3. Gojenec (Murska Sobota)
4. Partizan (Lendava)

MEDNARODNI TURNIR DR NEMČIJE

Jugoslovani so zabeležili izreden uspeh na tem turnirju, kjer so v tekmovanju moških ekip zasluženo zasedli 1. mesto. Zmagovalno ekipo sta sestavljala Istvan Korpa in Drago Šuberk.

Manj uspešni pa so bili tokrat kot posamezniki. Le odlična Cirila Pirc, predstavnica ljubljanske Olimpije, se je zopet (prej v Pragi) uvrstila med prvimi osmimi, kar je res lep uspeh. Še res dobra uvrstitev v moških dvojicah, kjer sta Šuberk in Stipančič zasedla 4. mesto.

Presenečenj na tem prvenstvu ni manjkalo. Zanimivo je, da je Alser premagal v finalu rojaka Johannsona z rezultatom 3:1.

Drugo in morda največje presenečenje je zmaga dvojice Harkojan (SZ) - Hmelik (ČSSR), ki je proti vsakemu pričakovanju premagala daleč najboljši par Evrope in enega najboljših na svetu Šveda

LESTVICE

Ekipno moški

1. Jugoslavija (Korpa, Šuberk)
2. Švedska (Bernhard, C. Johannson)
3. Madžarska (Belaznal, Rozsas)
4. Sovjetska zveza (Amelin, Harkojan)

Moški posamezno

1. Alser (Šdeska)
2. K. Johannson (Švedska)
3. Rozsas (Madžarska)

Ženske posamezno

1. Rudnova (SZ)
2. Wright (V. Britanija)
3. Calinska (Poljska)

Moške dvojice

1. Harkojan - Hmelik (SZ ČSSR)
2. Alser - Johannson (Švedska)
3. Šuberk - Stipančič (Jugoslav.)

Mešane dvojice

1. Amelin - Rudnova (SZ)
2. Hmelik - Voštova (ČSSR)

«Če bo že letos človek prišel na Luno bo zagotovo Rus»

(Nadaljevanje s 3. strani)

no izstrelili prav 140. umetni satelit «Kozmos».

Ta nedoločeni «Kozmos» lahko vsebuje veliko. Gre lahko za majhne tehnološke satelite ali pa tudi ogromne kabine 12 ton, ki morejo ponesti s seboj do 8 ljudi in se vrniti na Zemljo. O tem se ne ve veliko, toda nad polovica satelitov «Kozmos», ki jih Rusi po lastnih izjavah nameravajo izstreliti, se morejo sami avtomatično vrniti na Zemljo in to tudi potem, ko so krožili po vesolju tri ali celo petnajst dni. Brez dvoma je njihova glavna tehnična prednost v zelo popolnem manevriranju s pomočjo telekomande. Zato smemo sklepati, da bo človek odšel na Luno v kabinah, ki bodo same brez človeške roke, izvedle vse mehanične faze.

Potemtakem moremo v kratkem pričakovati, da bo proti Luni odletela vesoljska kabina, v kateri bo žival in ki bo krožila okoli zemeljskega satelita in se nato vrnila na Zemljo. Brez dvoma bodo do na krožno pot okoli Zemlje poslali tudi ploščad s posadko več ljudi, ki bo krožila okoli Zemlje kakih 15 dni.

Vse te napovedi smemo smatrati kot sprejemljive ker temeljijo na tem, kar je bilo že storjeno, ali kar se pravkar pripravlja. V letošnjem letu more torej dospeti na Luno le sovjetski državljan. Vendar pa menimo, da je to bolj malo verjetno, če prav sta bili pretekli dve leti izkoriščeni do tolikšne mere, da se doseže rezultat, ki bo presenetil vse, tudi vse strokovnjake.

OD 17. DO 19. t.m. NA SMUČIŠČIH TRBIŽA

Smučarsko srečanje alpskih dežel s posebnim statutom

Naša dežela s 36 tekmovalci - Na sporedu veleslalom in smučarski teki

V teh dneh so v polnem teku priprave za 5. smučarsko srečanje med alpskimi deželami s posebnim statutom, ki bo v Trbižu od petka 17. do nedelje 19. t. m. Kot v prejšnjih izvedbah, ki sta bili v Courmayerju in v Madonni di Campiglio, bodo tudi letos tekmovanja v veleslalomu za moške in ženske, v teku, kjer bodo nastopili člani deželnih odborov in svetov in tudi nameščenci treh deželnih uprav Trentino - Alto Adige, Valle D'Aosta in Furlanija - Julijska krajina.

Letos bo to tekmovanje prvič v Furlaniji - Julijski krajini, ki je zadnja ustanovljena dežela s posebnim statutom. Poleg nadaljevanja simpatične manifestacije, ki povezuje tudi na športnem področju alpske dežele, je ta pobuda za Furlanijo - Julijsko krajino in še posebno za trbiško področje precejšnje vrednosti glede turistične propagande.

Spored predvideva za petek 17. t. m. popoldne zbor tekmovalcev in žrebanje startnih številk. V soboto 18. bosta v jutranjih urah tekmi v veleslalomu: najprej za moške na 1.500 m dolgi progi, kasneje pa za ženske, ki bodo morale prevoziti 1 km. Posebna tehnična komisija je izbrala progi Priesniga. V primeru slabe snežne podlage bo start tekmovanja veleslaloma z Višarij. V nedeljo 19. bo smučarski tek na 5 km po ravnini v Žabnicah. Dežela je poverila organizacijo tekem vodstvoma SCI CAI XXX Ottobre in SCI CAI na Višarjah, medtem ko bo FISI določila sodniško in drugo osebje.

Medtem ko se je naša dežela predstavila v Madoni di Campiglio — kjer se je prvič predstavila na startu — le z nekaterimi elementi, bo tokrat prisotna s 36 tekmovalci. Ostali dve deželi sta najavili reprezentanci s 45 tekmovalci. Ti so celo že na treningu: valdostanski v Cerviniji, tridentinski pa na Bondoneju. Od 126 prijavljenih se jih bo kar 90 udeležilo veleslaloma, ostali bodo nastopili v tekih, večji del pa se je prijavil za obe panogi.

Zaradi izredno razvitega turističnega omrežja se tekmovalci med prostim časom prav gotovo ne bodo dolgočasili. Nadalje se bodo lahko brezplačno posluževali vseh vlečnic trbiškega področja.

Po zaključnih nedeljskih tekmah bo služba božja na prostem, nakar se bodo udeležili kosila, ki ga bo priredil predsednik dežele dr. Berzanti. Sledilo bo nagrajevanje zmagovalcev. Poleg najvišje nagrade — trofeja dežele Furlanije - Julijske krajine — bo na razpolago 12 pokalov za vsako od treh dežel in nad 40 drugih nagrad.

Za nedeljo so najavili svojo prisotnost v Trbižu predsednik deželnega sveta Val d'Aoste prof. Montesano in predsednik tridentinskega deželnega sveta dr. Pupp. Našo deželo bosta predstavljala predsednik deželnega doobra dr. Berzanti in predsednik deželnega sveta dr. de Rinaldini.

PAVEL STRANJ — 15.

Od Amana do Haife

Nisem se motil.

Blenderjev znanec je nadaljeval. «Petrolejskim družbam pa je moralo biti zelo neljubo to prevažanje petroleja čez ocean do Izraela, ki leži vendar na robu najbogatejših petrolejskih ležišč na svetu. Spomnile so se na Elat in počakale na ugodni trenutek, da izkoristijo ta izraelski izhod na morje.»

Moj gost se je nasmehnil in zaključil: «Zgradili so pristanišče in naftovod, ki teče od Elata do Hajfe in končno je lahko pritekel v našo čistilnico perzijski petrolej, ne da bi ga oviral Sueški prekop in ne da bi družba izgubljala na dobičku zaradi dolgega prevoza čez ocean.»

Nekaj nista dodala, a lahko sem sam razumel. Takoj po oklicu neodvisnosti je izraelska vlada podržavila čistilnico v Hajfi, a sama ne bi mogla prisiliti petrolejske družbe, da bi ji preskrbela petrolej. Moralo se je medtem nekaj zgoditi, česar Blender in njegov znanec nista vedela. Tudi tokrat se nisem motil; pozneje sem nekje bral, da je izraelska vlada vrnila čistilnico prejšnjim gospodarjem.

Moje počitnice so se bližale koncu. Do začetka šole je manjkalo le nekaj tednov in moral sem se vrniti domov. Slovo od Amira ni bilo žalostno, ker je večina znancev že odšla. Pozdravil sem Jehudo, prijaznega Blenderja in zadnjič splezal na kamion, ki me je odpeljal do Kiryat Shemone. Tu sem stopil na avtobus in dve uri pozneje sem že kupil listek za vožnjo z ladjo do Neaplja.

Imel sem še dan in pol časa in izkoristil sem ga za ogled Hajfe.

Najbolj me je mikala zlata kupola, ki se blešči na pobočju gore Karmel. Prišel sem do nje in ugotovil, da ugodnejšega položaja za svetišče ni bilo mogoče najti. Zlata kupola je namreč pokrivala grob Mirza Ali Mohameda, predhodnika ene izmed zadnjih svetovnih ver, preroka vere Bahai.

Mirza Ali Mohamed je bil ubit leta 1850 nekje v Perziji zaradi svojih naprednih naukov. Učil je, da vsi preroki oznanjajo enega samega boga in da med različnimi narodi in rasami ne sme biti predsodkov, ker vsi narodi se bodo združili v enega samega. Zato ne smejo obstajati privilegiji ne zapostavljanje spola, plemena, socialnega sloja, jezika ali vere. Trdil je tudi, da bi morali vsi narodi uporabljati en sam jezik in še mnogo podobnih naukov, ki marsikomu niso bili všeč.

Nekaj let po njegovi smrti je nastopil pravi prerok te vere. Imenoval se je Baha'u'llah in je umrl zadnja leta prejšnjega stoletja, potem ko so ga 40 let preganjale oblasti Teherana, Bagdada in Carigrada. Umrl je v ječi, nedaleč od Hajfe in njegovo geslo je bilo „naj se nihče ne hvali s tem, da ljubi svojo deželo, raje naj se hvali s tem, da ljubi svojo zvrst".

Največ zahaistov živi v Perziji, kjer jih je nad 20.000 umrlo za svojo vero; bahaisti pa niso edina verska manjšina v Izraelu. V vsakem turističnem vodiču se najdejo dolgi seznami verskih ločin vseh mogočih vrst. Naštejem samo nekatere: muslimani, druzi, pravoslavna in katoliška grška Cerkev, rimski katoliki in maroniti, nekaj protestantskih ločin in anglikanci, Armenci, kopti, Ahmadijci, Abesinci in celo Samaritani.

Od vseh teh sta važni le manjšini mohamedancev in Druzov. Ti zadnji so ljudstvo zase, ki živi v okolici Hajfe s starimi navadami, na katere so zelo ponosni in katere čuvajo s pravo ljubosumnostjo. Vsega jih je približno 24.000, medtem ko je mohamedancev nad 170.000.

To so Arabci, ki so med vojno leta 1948—49 ostali v Izraelu in drugi, katerim je pozneje uspelo, da so se vrnili iz arabskih držav. Poleg teh Arabcev mohamedanske vere je še 50.000 Arabcev, ki pripadajo krščanskim ločinam in tem se v Izraelu godi razmeroma bolje kot mohamedancem. Vlada jim bolj zaupa in prostovoljci smejo celo vstopiti v vojsko, medtem ko je mohamedancem vojaška služba zabranjena. Izraelske oblasti ne morejo mimo dejstva, da mohamedanci radi poslušajo propagandne oddaje radia Damask, Bagdad in Kairo. Vsi Izraelci vedo, da med Arabci v državi obstaja tajna organizacija 'el Ard', kar pomeni po arabsko 'zemlja'. Glavna dejavnost te organizacije je podpora borcem drugih tajnih organizacij, ki se prikradejo preko sirske in jordanske meje, izvršijo kak napad na judovska naselja in zopet izginejo za mejo.

Zaradi tega nezaupanja je razmeroma malo Arabcev v važnih javnih službah. Kljub temu ni arabska manjšina zanemarjena. V arabščini izhaja 15 publikacij in država vzdržuje 120 mošej z osebjem.

V Izraelu so Arabci najbolj pridobili na vzgoji in zdravstvu. V Izraelu je en zdravnik na vsakih 412 prebivalcev, kar je najvisje povprečje na svetu, zato ni čudno, če je otroška umrljivost tamkajšnjih Arabcev najnižja v vsem arabskem svetu. Glede vzgoje je dovolj pripomniti, da na vsakih pet izraelskih Arabcev eden obiskuje kako šolo ,medtem ko je v Saudski Arabiji en šolar na vsakih 75 prebivalcev.

Priznam pa, da nisem govoril z nobenim izraelskim Arabcem in da so navedeni podatki uradne izjave izraelskega tiska. Slišal sem le nekaj zanimivih diskusij med Izraelci judovskega in arabskega porekla, če se lahko judovski priseljenci iz arabskih držav, kjer so bivali že nekaj stoletij, še smatrajo za Jude ali ne.

Sedel sem pred malo kavarno na Karmelu in gledal ladjo, s katero bi moral čez nekaj ur odpotovati. Vedel sem, da bom čez pet dni doma in da se mi bo tista kavarna zdela še bolj oddaljena od doma, kot je bila v resnici.

Moral sem zapustiti Izrael z žalostno zavestjo, da sem svoj čas precej slabo izkoristil. Zagrešil sem isto napako kot v Jordaniji. Zdelo se mi je tako naravno, da hodim stalno med razvalinami in spomeniki, da se sploh nisem več zmenil zanje. Skušal sem razumeti sedanje razmere, ne da bi poznal prejšnje in ta pomanjkljiva priprava se mi je hudo maščevala. Nisem povsod srečal mož kakršni so bili diplomatski kurir, Frits, Jehuda in Blender, ki so mi dolgo razlagali vse, kar sem želel vedeti.

Neprimerno več bi se naučil in razumel, če bi doma pred potovanjem prebral nekaj knjig o teh deželah, kajti, kar so mi oni povedali, je imelo precej omejeno vrednost in doma sem moral to vsekakor utrditi z drugimi viri. Bilo je prepozno za žalovanje, imel sem 19 let in ni bilo izključeno, da se bom še vrnil.

Isto sem mislil, ko sem slonel na ladijski ograji in gledal zlato kupolo bahaijskega templja na Karmelu. Nisem gledal množice, ki je pozdravljala znance okoli mene; skušal sem še zadnjič trezno oceniti dva meseca in pol potovanja, a ni mi uspelo. Pogled mi je stalno uhajal na množico, ki je pozdravljala znance in zaželel sem si, da bi kdo pozdravljal tudi mene. Vedel sem, kako so žalostna poslavljanja, a raje imam občutek, da nekoga zapuščam, kot pa da sem šel mimo toliko obrazov, ne da bi se poglobil v enega izmed njih in utrdil s tisto osebo vez, ki je trdnejša od same radovednosti.

«Ena sama znana oseba je bolj vredna potovanja, kakor ves nepoznan narod», sem ugotovil, ko se je ladja odmaknila od pomola in zavila na odprto morje. Čez pol ure je Karmel izginil v megli.

Po naključju sem na ladji našel knjigo, ki je nekako dopolnjevala moje znanje judovske zgodovine. Bila je zbirka antisemitske propagande, z dolgim uvodom, ki je objektivno in na široko orisal zgodovino antisemitizma.

Ta uvod se mi zdi tako zanimiv, da dodam njegovo skrčeno vsebino prejšnjim opisom.

Antisemitizem je neločljivo povezan z evropsko zgodovino.

V zapadni Evropi se je epidemija kljukastih križev ponovno začela leta 1959 v Kölnu in to dokazuje obstoj nekega antisemitizma, ki je v tesnih stikih z na novo poživljenimi skupinami nacistične usmerjenosti. Te skupine so zlasti močne v Franciji in Nemčiji.

Od vseh judovskih skupnosti, ki so živele v vzhodni Evropi ob koncu prejšnjega stoletja, se je ohranila le ruska, ki šteje danes dva milijona in pol pripadnikov. Zdesetinili so jo prej pogromi in pozneje nemška okupacija.

V Združenih državah Amerike je antisemitska propaganda dosegla višek pred 30—40 leti v času ekonomske krize. Takrat so se v deželi začeli udomačevati Judje, ki so zbežali pred carističnimi pogromi. Drugo važno žarišče antisemitizma je Argentina.

Prvi znaki antisemitizma, ki so pravzaprav le nenaklonjena mnenja, najdemo v latinskih pisateljih. Razlogov za to njihovo nenaklonjenost je več: Judje so bili premagan narod, njihovo podjarmljenje je stalo Rimljane precej truda. Poleg tega je na judstvo močno vplivala razlika in nerazumevanje med judovstvom in poganstvom, kar je imelo svoje vzroke predvsem v socialno-ekonomskih vprašanjih.

Taki so bili očitki ,da Judje praznujejo soboto zaradi lenobe. Pravega antisemitizma ni bilo: Judje so uživali položaj vseh premaganih narodov.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22 207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajne se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst